

కృష్ణుడు సూర్యుని వంటి వాడు, మాయ అంధకారం వంచిది.
కృష్ణుడు పున్నచోట మాయ నిలువలేదు.

భగవద్గీతా జీఎస్ శండియా

సంపాదకులు: రేవతి రమణదాన్

సహాయ సంపాదకులు: రామ్ మురారి దాన్

పజ్ఞపర్: యుధిష్ఠిర్ దాన్ (ఉజ్యోల్ జాజు)

ప్రాడక్షన్: మధుగోపాల్ హరిదాన్

జనరల్ మేనేజర్ (సర్కులేపన్): రూపేశ్వర చైతన్య దాన్

అకాంట్స్: లక్ష్మిపతిగౌర దాన్, మురళి గోవింద దాన్

కూర్మ, రచన, అనువాదం:

డా॥ వైష్ణవాంగ్రేష్ సేవక దాన్

ప్రూఫ్ టిడింగ్: నిత్యముక్త దాన్, భక్తిక దేవిదాసి,

విష్ణుజన సేవిక దేవిదాసి,

రాఘవ రామదాన్ (రాఘవేంద్ర)

సబ్సైబర్ సర్వీసెస్

నిత్యముక్త దాన్, లీలాపారాయణ దాన్

©2022 భక్తి వేదాంత బుక్ ట్రస్ట్ ఇంటర్వెప్సన్ల్

సర్వస్వామ్యములు భద్రపరుపబడినవి (భక్తి వేదాంత

బుక్ ట్రస్ట్ కు ట్రస్టీ జయద్వైతస్వామి)

0005-3643. భక్తి వేదాంత బుక్ ట్రస్ట్ బ్యాంక్

ప్రచరణకర్త ఉజ్యోల్ జాజు 33, జానకీ కుటీరం,

స్టేట్ బ్యాంక్ ఆఫ్ హైదరాబాద్ ప్రక్కను,

జూహు, ముంబాయి మరియు అతనిచే

మాగ్నా గ్రాఫిక్స్ ప్లై. లిమిటెడ్, 101- డి,

గవర్న్‌మెంట్ ఇండప్రియల్ ఎస్టేట్, కాండివిలి (వెస్ట్)

ముంబాయి-400067, ఇండియా నందు

ముద్రింపబడినది.

సంపాదకులు - రేవతి రమణదాన్,

శ్రీ శ్రీ రాధాగోవింద మందిరము, హరేకృష్ణ లాయండ్,

హరేకృష్ణ రోడ్, తిరుపతి- 517 507., ఆంధ్రప్రదేశ్,

భారతదేశం.

ఈ సంచిక పార్యాంకము నందు జిజ్ఞాసువలైన పారకులు
ఈ క్రింది చిరునామా యందు సంప్రదించగలరు.

కార్యాలయం: భగవద్గీతా, హరేకృష్ణ కమల మందిరం

హరేకృష్ణ లాయండ్, హరేకృష్ణ రోడ్, తిరుపతి - 517 507.

ఫోన్: 7799747513

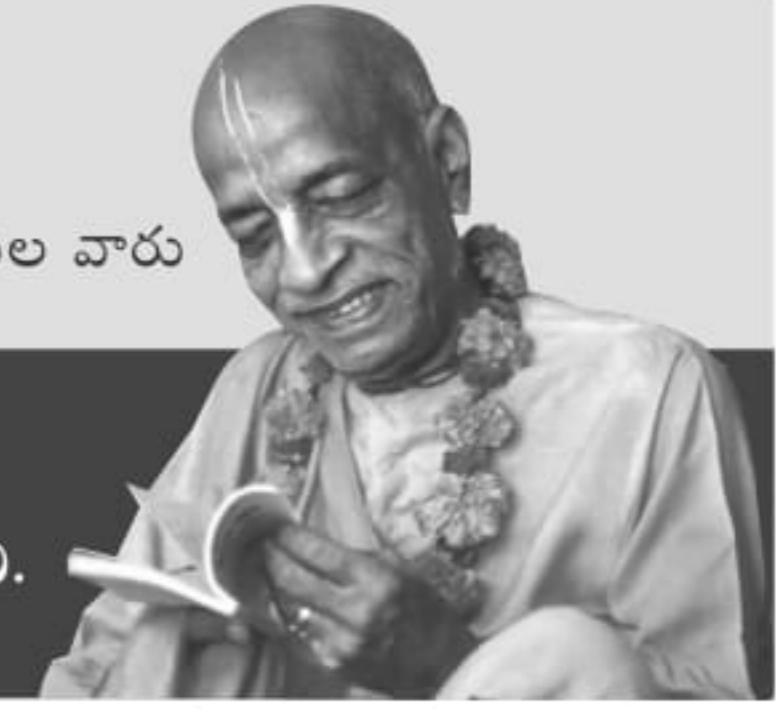
ఇ-మెయిల్ : iskcon.tirupati@gmail.com వెబ్సైట్: www.krishna.com

సంస్థాపకులు

పరమ పూజ్య భక్తిసిద్ధాంతసరస్వతి ప్రభుపాదుల మార్గ
నైట్రోక్తత్వములో పరమ పూజ్య భక్తి వేదాంత స్వామి ప్రభుపాదుల వారు

నాకు పెద్ద పెద్ద భవనాలు, ధనము గానీ మరేవీ వట్ట.

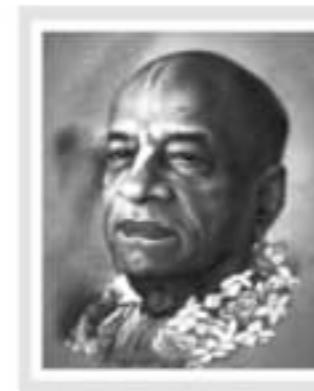
నేను కోరుకొనేది కేవలం నా పుస్తకాలు వితరణలువ్వా లని.

ఏప్రిల్-2022

భగవద్గీతా

05

శ్రీరామచంద్రుని ఆవిర్భావ

10

మహామహాత్మువు

శ్రీమద్భాగవతము

14

తాపత్రయాలకు

నివారణోపాయము

శ్రీల ప్రభుపాదులతో

17

ప్రశ్నోత్తరాలు

అయోధ్య

18

ఉపదేశ కిరణాలు

20

ఎకాదశీ ప్రతి

21

మాహాత్మ్యము

శ్రీగురుపరంపర

22

శ్రీ శ్రీమద్ ఎ.సి.భక్తి వేదాంతస్వామి
ప్రభుపాదులవారి జీవితచరిత

తత్త్వబోధినీ కథలు

25

అన్వేషణ

ముఖుచిత్తం శ్రీరామచంద్రుని ఆవిర్భావ మహామహాత్మువు (ఏప్రిల్ 10వ తేదీ)

శ్రీజగన్మాధ మహిమలు

జగన్మాధునికి 30

నైవేద్యం పెట్టే పద్ధతి

శ్రీచైతన్యలీలాసుధ

31

శ్రీకృష్ణుని స్వరూపాలు

శ్రీగౌరాంగ విజయము

32

శ్రీచైతన్యమహాపభువు

విష్ణుసహస్రనామ

36

స్తోత్రము

37

హరిభక్తివిలాసము

38

హరిమందిర

అలంకరణ మహిమ

శ్రీమద్రామాయణ కథాసుధ

39

అయోధ్యలో అనందం

40

హరినామసుధ

41

హరినామమే

దురితనివారిణి

గాడియ వైష్ణవ కీర్తనలలో కృష్ణప్రేమ

కృష్ణదేవ భవనం వందే 42

మహాబూర్త కథలు

43

కర్మడు, కృపుడు,

ద్రోణుల జననము

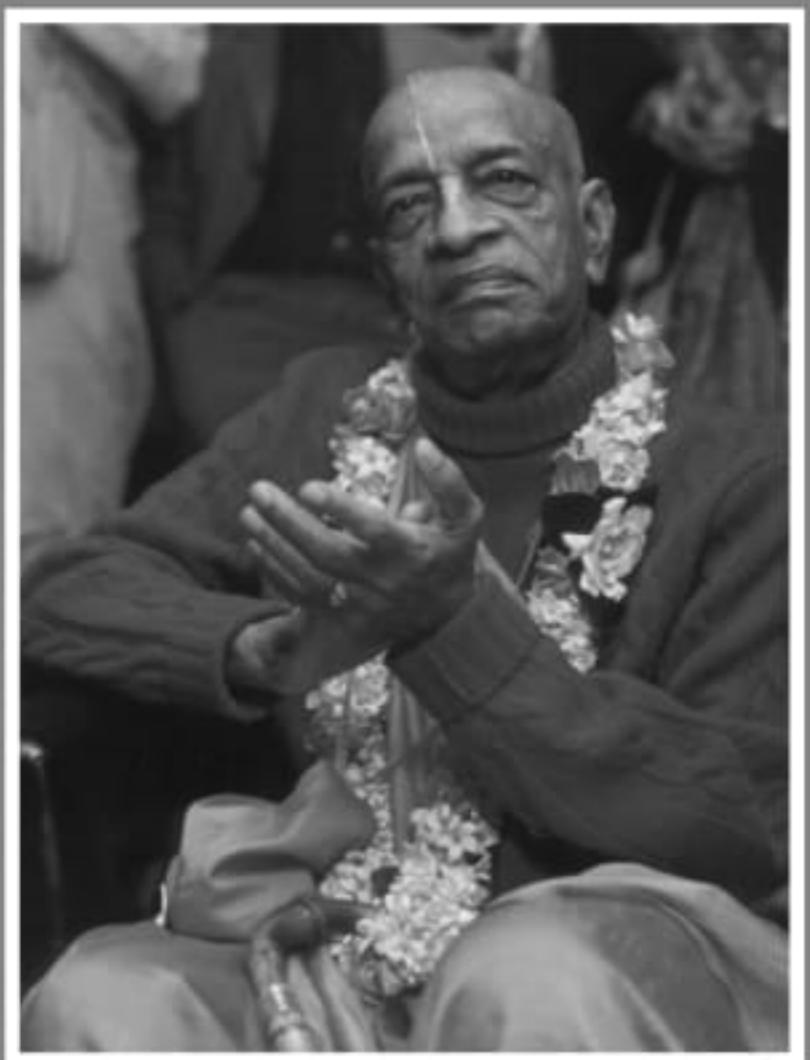
44

దేవాది దేవుడు
శ్రీకృష్ణభగవానుడు
సమస్త భోతిక మలయు
ఆధ్యాత్మిక జగత్తులకు
ఆధారభూతుడు.

యుగావతారము
శ్రీకృష్ణ చైతన్య మహాప్రభువు
హరేకృష్ణాను సంకీర్తన ద్వారా
కృష్ణ చైతన్యమును ప్రచారము
చేసిన వారు.

కృష్ణకృష్ణా శ్రీమూర్తి
అభయ చరణారవింద భక్తి
వేదాంతస్వామి శ్రీల ప్రభుపాదులు
అంతర్జాతీయ కృష్ణ చైతన్య సంఘు
సంస్థాపకాచార్యులు

వైష్ణవ సేవ - వైష్ణవ నింద

సంపాదకీయం

ఆధ్యాత్మికజీవన పథంలో సాధకునికి తోడు వైష్ణవులే. వైష్ణవుల దీవనతోనే భక్తిసాధకునికి భగవత్కృథను వినే అవకాశం వస్తుంది, భగవత్సేవ చేసే అవకాశం వస్తుంది, భగవత్వీసాదం సేవించే అవకాశం వస్తుంది, భగవన్నామ కీర్తనజపాలు చేసే అవకాశం వస్తుంది. ఇంతెందుకు భక్తిలో పురోగమించడానికి, భక్తిలో రమించడానికి, భక్తిలో పండిపోచడానికి కావలసిన సమస్తము వైష్ణవుల దీవనతోనే, వైష్ణవుల సాంగత్యముతోనే లభిస్తుంది. అందుకే శ్రీల భక్తివినోదశాకూరులు ఒక కీర్తనలో “శుద్ధబ్రత్తుని చరణరేణువు భజనకు అనుకూలము. పరమసిద్ధియగు భక్తునిసేవ భక్తిలతకు నిజమూలము” అని గానము చేసారు. అందుకే భక్తిలో పురోగమించాలని మనసారాకోరుకునేవారు మొదటగా కోరుకోవలసింది వైష్ణవజన సాంగత్యము. వైష్ణవజన సేవ.

త్రికరణశుద్ధిగా వైష్ణవజనసేవలో పాల్గొనేవారు భగవత్కృపకు పాత్రులౌతారు. సమస్త అభీష్టాలు పొందుతారు, సమస్త దుఃఖాల నుండి విముక్తులౌతారు. నవద్విషంలో నామసంకీర్తన యజ్ఞంఎవ్వారిజంట్లో ప్రారంభమైందో ఆ ఇంటి యజమానియైన శ్రీవాసతాకూరులకు ఒక యవనద్రీ సేవ చేసేవాడు. అంటే, శ్రీవాసతాకూరుల ఇంట్లో అందరికి ఆ యవనుడే బట్టలుకుట్టేవాడు. అతని శ్రద్ధకు మెచ్చిన శ్రీచైతన్యమహాప్రభువు కృష్ణదర్శనం చేయించారు. ఆ దర్శనంకాగానే యవనుడు “నేను చూసాను”, “నేను చూసాను” అంటూఊరంతా అరుస్తా పరిగెత్తాడు. అదే వైష్ణవసేవా మహిమ.

ఈ వైష్ణవసేవకు విరుద్ధమైనది, విపరీతమైనది వైష్ణవనింద. భక్తిమార్గంలో కొనసాగేవారు అత్యంత సాపథానంగా ఉండవలసిన విషయము వైష్ణవనింద. ఇది తెలిసో, తెలియకో జరిగే అవకాశం ఉంటుంది. భక్తి పురోగమించేది వైష్ణవుల సాంగత్యములోనే కాబట్టి వారితో కలిసి ఉన్నప్పుడు వైష్ణవాపరాధము, వైష్ణవనింద జరిగే అవకాశంఉంటుంది. ఈ విషయంలో సాపథానంగా లేకపోతే వైష్ణవనింద అనే మత్తగజము భక్తి ఉద్యానవనాన్ని అతిశీఫ్తుంగా నాశనం చేస్తుంది. నామసాధనలో అందరు సాపథానులై ఉండవలసిన విషయాలు దశవిధ అపరాధాలు జరుగుండ చూసుకోవడం. ఒకవైపు నామజపం చేస్తూనే మరొక ప్రక్క నామాపరాధాలకు ఒడిగట్టేవారు భగవన్నామ శక్తిని అనుభూతం చేసికోలేరు, భవభయవిముక్తులు కాలేరు, శోకాగ్ని నుండి ఊరటనుపొందలేరు. అందుకే వారిది నామాపరాధ స్థితిగా చెప్పబడుతుంది. అటువంటి దశవిధ నామాపరాధాలలో మొదటిదే వైష్ణవనింద. వైష్ణవ సాంగత్యము రెండు వైపుల పదును ఉన్నట్టి కత్తి లాంటిది. అంటే, దాని ద్వారా భక్తిలో పురోగమించవచ్చు లేదా వైష్ణవనిందకు పాల్గొచి భక్తిని నశింపజేసికోవచ్చు. కొన్నిసార్లు వైష్ణవింద తెలిసి జరగవచ్చు, ఇంకొకప్పుడు తెలియక జరుగవచ్చు. వైష్ణవసేవాఫలానికి తీసికొన్న శ్రీవాసతాకూరుల ఉదాహరణనే తీసికొండాము. ఆయనపట్లగిట్టని ఒక బ్రాహ్మణుడు ఆయనను అపవాదుకు గురిచేయాలని ఒకసారి ఆయనఇంటి ముందు భవాని పూజకు సంబంధించిన వస్తువులను ఒక అరటి ఆకు మీద ఉంచాడు. బయటకు వైష్ణవుడనని చెప్పుకుంటూనే లోపల మాత్రం శ్రీవాసతాకూరులు భవానీపూజలు, తాంత్రిక పూజలు చేస్తారని లోకంలో అపవాదు రేపడమే ఆ బ్రాహ్మణుని ఆలోచన. ఇదే తెలిసి చేసే వైష్ణవాపరాధము. ఆ కార్యం వలన శ్రీవాసతాకూరుల పేరు ఏమీ చెడలేదు, కాని ఆ బ్రాహ్మణునికి కుష్మారోగం సాకింది. ఏ వైష్ణవునితోనైనా విభేదాలు వస్తే ఆయనతో కలవకుండ దూరంగా ఉండి ఆయన గురించి బయట చెడుగా చెప్పుకపోవడంతో మనము వైష్ణవాపరాధము నుండి బయటపడే అవకాశం ఉంది. కాని మీకు కలిగిన అనుభవానికి మరింత వ్యాఖ్యానము, ఊహా జోడించి నలుగురికి చెప్పేప్రయత్నం చేస్తే అది నిశ్చయంగా భక్తిలో అవరోధానికి దారితీసే వైష్ణవాపరాధంగానే మారుతుంది. ఈ విషయంలో భక్తిసాధకులు సాపథానులై ఉండాలి.

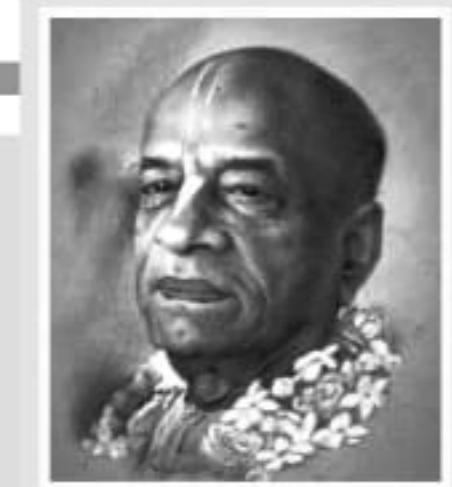
సారాంశమేమిటంటే భక్తిపురోగతికి, అస్తిత్వ పవిత్రీకరణకు వైష్ణవసేవ అనివార్యమైంది. అలాగే భక్తిలో ఎటువంటి ప్రతికూలత రాకుండ ఉండడానికి, నామకీర్తన జపంలో రుచి ఇనుమడించడానికి వైష్ణవనిందకు దూరంగా ఉండడం కూడ అంతే అనివార్యమైంది. ఈ రెండు విషయాలు అందరు చక్కగా గమనించి సంపూర్ణశేయస్సును పొందెదరుగాక! శుభమస్త! హరేకృష్ణ!

సదా శ్రీకృష్ణ భగవాన్ని మలయు మానవాళి స్తోత్రం, సంపాదకులు, భగవద్గీత, తిరుపతి.

భగవదర్శనం

భక్తులకే సాధ్యవడుతుంది

కృష్ణపామూర్తి శ్రీ శ్రీమద్ ఎ.సి.భక్తివేదాంతస్వామి ప్రభుపాదులు
1972 అక్టోబరు 4వ తేదీ లాన్ ఏంజలెన్లో ఇచ్చిన భాగవతోపదేశము

॥ శ్రీమద్భాగవత స్తోకము (1.3.29) ॥

జన్మ గుహ్యం భగవతో య ఏతత్ప్రయతో నరః ।
సాయం ప్రాతర్గంభన్ భక్త్య దుఃఖగ్రామాద్యముచ్యతే ॥

“భగవానుని ఇట్టి గుహ్యములైన అవతారములను
ఉదయసంధ్యల యందు భక్తితో కీర్తించువాడు సమస్త
దుఃఖముల నుండి విడుదలను పొందగలడు.”

దీనినే ఫలశ్రూతి అంటారు. ఈ
అధ్యాయంలో భగవంతుని
వివిధావతారములు వర్ణించబడినాయి;
చివరకు “కృష్ణస్తు భగవాన్ స్వయం”
అని నిర్ణయించబడింది. అవతారములు
అనేకంగా ఉన్నాయి. అప్పీ కూడ
సాగర తరంగాల లాగా, నదీతరంగాల
లాగా నిరంతరము పస్తునే ఉంటాయి.
తరంగాలను లెక్కిపెట్టలేము. అది
అసాధ్యము. అదేవిధంగా అవతారాలు
ఎన్ని ఉన్నాయి, ఎన్ని పస్తున్నాయో
కూడ లెక్కిపెట్టలేము. కానీ వాటిలో
ముఖ్యమైనవి వర్ణించబడినాయి.
కృష్ణడే వాటన్నింటికి మూలమని కూడ
నిర్ణయించబడింది. ఆ విషయము
భగవద్గీతలో “అహం సర్వస్య ప్రభపః -
నేను సమస్తానికి, చివరకు

అవతారాలకు మూలము” అని
ధ్రువపరుపబడింది. “అహం సర్వస్య
ప్రభవో మత్తః సర్వం ప్రపర్తతే - అన్ని
అవతారాలు, అందరు దేవతలు, సకల
జీవులు, సకల శక్తులు.”
వేదాంతసూత్రము కూడ “జన్మద్యస్య
యతః” అని ధ్రువపరచింది.
సమస్తమునకు ఆదిమూలమైనదే
పరతత్త్వము.

శ్రీకృష్ణదు అవతారి

కృష్ణదు కూడ ఒక అవతారమని
జనులు పొరబడుతుంటారు. ఆతడు
అవతారము కాదు. ఆతడు అవతార
మూలము. అందుకే కడచిన స్తోకంలో
“ఏతే చాంశ కలాః పుంసః కృష్ణస్తు
భగవాన్ స్వయం” అని సృష్టింగా

చెప్పబడింది. అవతారాలన్నీ కృష్ణని
నుండి వచ్చాయి; కృష్ణదు వాటి
నుండి కాదు. కృష్ణదు విష్ణు
అవతారమని జనులు వాదిస్తారు, కానీ
అది నిజము కాదు. అవతారానికి,
అవతారమూలానికి భేదము లేదు
కాబట్టి ఇప్పడు వాదము చేయడము
వృథా. దీనికి ఒక ఉదాహరణము
ఇవ్వబడింది : “దీపార్చిరేవ హి
దశాంతరమభ్యపేత్య దీపాయతే” వేఱు
దీపాలు ఇక్కడ ఉన్నాయంటే మొదట
నీవు ఒక దీపాన్ని వెలిగించి దాని
నుండి రెండవది, మూడవది,
నాలుగవది, ఐదవది, ఆరవది, ఏడవది
వెలిగించి ఉంటావు. ప్రతి దీపము
ఇంకొక దీపానికి సమానమే అయి
యుంటుంది. దీపకాంతికి
సంబంధించినంతవరకు వాటిలో
భేదము లేదు. రెండవ దీపము మొదటి
దీపంతో వెలిగించినప్పటికిని మొదటి
దీపంలో గాని, రెండవ దీపములో గాని
దీపకాంతి ఒక్కటే. అలాగే శ్రీకృష్ణదు
అదిదీపం, తరువాత దీపం
బలరాముడు లేదా రాముడు అంటే
దాని ఆర్థం బలరాముడు లేదా
రాముడు శ్రీకృష్ణని కంటే తక్కువ శక్తి
కలవారని కాదు. వారు సమాన
బలయుతులు. “దీపార్చిరేవ హి

దశాస్తరమభ్యపేత్య దీపాయతే
వివృతహేతు సమాన ధర్మా”.
ఇందులో భేదము ఎమాత్రము లేదు.
కాబట్టి అవతారమంటే
తక్కువ ప్రాధాన్యమని భావించవద్దు.
శ్రీకృష్ణుడు ఆదిమూలము కాబట్టి “ఈ
అవతారాలన్నీ కూడ ఆదిపురుషుడైన
శ్రీకృష్ణుని అంశలు లేదా కళలు” అని
భాగవతము చెబుతున్నది. అంశలు,
కళలు అని రెండు ఉన్నాయి. అంశ
అనేది ప్రత్యుష విస్తారము, కళ అనేది
అంశాంశము. ఉదాహరణకు కృష్ణుని
అంశ బలరాముడు. తరువాత
బలరాముని నుండి సంకర్ణుడు,
అనిరుద్ధుడు, ప్రద్యుమ్యుడు వస్తారు.
తరువాత మహావిష్ణువు. తరువాత
మహావిష్ణువు నుండి గర్భాదకశాయి
విష్ణువు, గర్భాదకశాయి విష్ణువు
నుండి క్షీరోదకశాయి విష్ణువు,
క్షీరోదకశాయి విష్ణువు నుండి
పరమాత్ముడు (ఈశ్వరుడు). “ఈశ్వరః
సర్వభూతానాం హృదైశేషేర్థున తిష్ఠతి”.
అతడు సర్వవ్యాపి. కాబట్టి ఈ
అంశలు, అంశాంశలు అన్ని కూడ
సమాన శక్తివంతములు.
అయినప్పటికిని సరియైన అవగాహన
కొరకు, విశుద్ధ జ్ఞానం కొరకు
శ్రీకృష్ణుడే ఆదిమూలమని
తెలిసికోవాలి. “అహం సర్వస్వ
ప్రభవః”.

భగవంతుని కర్మలు

పరమరహస్యాలు

భగవంతుని యొక్క ఈ అవతారాలను
ఉదయసంధ్యలలో కీర్తించడము
యొక్క ఫలశృతి చెప్పబడింది.
“జన్మగుహ్యాం భగవతః” - సమస్తానికి
ఆదిమూలమైన భగవంతుడు
అవర్ఖవిష్టున్నాడు. అందుకే అది
గుహ్యాం అని చెప్పబడింది. ఇది
పరమరహస్యం. కుంతీదేవి శ్రీకృష్ణుని
కీర్తిస్తూ “నీవు అంతర్భావ్యలలో

ఉన్నావు. సర్వత వ్యాపించి ఉన్నావు,
ఎల్లెడల ఉన్నావు, అయినా జనులు
నిన్ను చూడలేరు” అని అన్నది. ఇదే
రహస్యం. భగవంతుడు సర్వత
ఉన్నాడు, అయినా మనం
చూడలేము. అదెట్లా? దానిని
కుంతీదేవి వివరించింది. రంగస్తలంపై
ఒక వ్యక్తి రాజుగానో, ఇంకేదో
పాత్రలోనో నటిస్తుంటే అతని
పిల్లవాడు తండ్రిని గుర్తించలేకపో
వచ్చును. ఎదుటనే తండ్రి
నటిస్తున్నప్పటికిని పిల్లవానికి అర్థం
కాదు. ఎవరో రాజు నటిస్తున్నాడని
అతడు అనుకుంటాడు. అలాగే
భగవంతుడు సర్వత ఉన్నాడు. కాబట్టి
భగవంతుని కొరకు దీర్ఘకాలం
వెదకాలని కానేకాదు. ఆతని నిజమైన
ధామం అత్యంత దూరంలో
ఉన్నప్పటికిని ఆతడు హృదయంలో
కూడ ఉన్నాడు. “ఈశ్వరః
సర్వభూతానాం హృదైశేషేర్థున తిష్ఠతి”.

నేత్రాలను పవిత్రం
చేసికోవడానికి ధ్యానం. అదే
అన్వేషణ. భగవంతుడు
హృదయంలోనే ఉన్నాడు. నీకు
చూడగలిగే కళ్ళే ఉంటే ఎక్కడ
కూర్చునియైనా భగవంతుని
చూడవచ్చు. “[ప్రేమాంజనచ్ఛరిత భక్తి
విలోచనేన పశ్చః సదైవ హృదయేషు
విలోకయస్తి]”. సాధువురుషులు
ఇరువదినాలుగు గంటలు భగవంతుని
చూస్తారు. భగవద్గర్వాన కార్యం తప్ప
వారికి వేరొక పనిలేదు. కాని వారికి
చూసే కళ్ళు ఉన్నాయి. అదే తేడా.
సామాన్య వ్యక్తులకు చూచేందుకు
కళ్ళు లేవు. అందుకే వారు
భగవంతుని చూడలేరు. కాని
కృష్ణభక్తిభావనను పెంపాందించు
కొనినవారు, పవిత్రమైన నేత్రాలను
కలిగి ఉన్నవారు సర్వదా
ఇరువదినాలుగు గంటలు భగవంతుని
చూస్తారు. వారు భగవంతుని తప్ప
దేనినీ చూడరు. నిజానికి భగవంతుడే

సమస్తము కనుక మనకు నిజంగా
కళ్ళుంపే ఏది చూసినా ప్రతిక్షణం
భగవంతునే చూస్తాము. దానిని మీరు
సాధన చేయాలి.

నీటిరుచి శ్రీకృష్ణుడే

భగవద్గీతలో “రసాహమప్సు కౌశ్యేయ
- నేను నీటి యందలి రుచిని” అని
భగవద్గీతలో చెప్పబడింది. మీరు
మంచినీళ్ళు వందలాది సార్లు
త్రాగుతారు. నీటి రుచి చూడగానే
మీరు కృష్ణుని దర్శించవచ్చును.
“ఇక్కడే కృష్ణుడున్నాడు, ఇక్కడే
కృష్ణుడున్నాడు” అని మీరు
తెలిసికోవచ్చును. “నాకు కృష్ణుని
చూపించగలరా?” అని జనులు
అంటారు. కృష్ణుని చూడవచ్చును.
దానికి ఇక్కడ పద్ధతి ఇవ్వబడింది.
దానిని తీసికో. మంచినీళ్ళు రుచి
చూడు; ఆ రుచిని ఆస్యాదించగానే ఆ
రుచే శ్రీకృష్ణుడని తెలిసికో. “నేనే ఆ
రుచిని” అని శ్రీకృష్ణుడు అన్నాడు.
మరి కృష్ణుని చూడడంలో
కష్టమేమున్నది? భగవంతుడు అన్ని
చోట్ల ఉన్నాడు; ప్రతిక్షణం, ప్రతి
అడుగులో ఉన్నాడు. నీకే అతనిని
చూడాలని లేదు. అదే పచ్చిన కష్టం.
“రసాహమప్సు కౌశ్యేయ ప్రభాస్మి
శశిసూర్యయోః - నేనే సూర్యచందుల
కాంతిని”. సూర్యకాంతిని
చూడనిదెవరు? అందరూ చూస్తారు.
ప్రాద్రున నుండి మనం సూర్యకాంతిని
చూస్తానే ఉంటాము. రాత్రివేళ
సూర్యుడు లేనపుడు చంద్రకాంతి
ఉంటుంది. “ప్రభాస్మి శశిసూర్యయోః”
అని శ్రీకృష్ణుడు అన్నాడు.
సూర్యకాంతిని, చంద్రకాంతిని
చూడగానే నేను భగవంతుని
చూస్తున్నాను. ఇందులో
కష్టమేమున్నది? “శబ్దః భే” -
అకాశంలో ఉరుషు. ఆకాశంలో
విమానశబ్దం పచ్చినా అది
భగవంతుడే. “పుణ్యోగణః పృథివ్యాం

చ". మనం చక్కని పుష్టినుగంధాన్ని వాసన చూసినపుడు ఆ సుగంధము శ్రీకృష్ణుడే. ఆ విధంగా మీరు వెంటనే శ్రీకృష్ణుని గుర్తు చేసికోవచ్చు.

కాబట్టి శ్రీకృష్ణుని

స్వరించడానికి అనేకమైన అవకాశాలు ఉన్నాయి. కాని జనులకే కృష్ణుని స్వరించాలని లేదు. అదే పచ్చిన కష్టం. అందుకే “జన్మ గుహ్యం భగవతః” అని చెప్పుబడింది. భగవంతుడు ప్రతిక్షణం, ప్రతిచోట అవతరిస్తున్నాడు. మన ముందు ఇపుడు రాధాకృష్ణులుగా దర్శనమిస్తున్నాడు. స్వయంగా తానే ఇక్కడ ఉన్నాడు. కాని నేత్రాలు పవిత్రం కానందున ఇతరులకు కేవలము పాశాణమే కనిపిస్తుంది. శ్రీచైతన్యులు ఎప్పుడు శ్రీవిగ్రహ దర్శనం చేసినా “ఆహ! నా ప్రభువు ఇక్కడ ఉన్నాడు” అని తలుస్తూ మూర్ఖపోయేవారు. అందుకే భగవద్గుర్వనం పొందాలంటే పునీతులు కావాలి. భగవంతుడు సర్వత్రా ఉన్నాడు; “భగవంతుని నాకు చూపించగలవా? నీవు భగవంతుని చూసావా?” అని ఎవ్వారినీ అడగనక్కర లేదు. ఇటువంటి ప్రశ్నలను సాధారణంగా అడుగుతుంటారు. కాని భగవంతుని చూడడంలో కష్టమేమున్నది? నిజానికి జనులు భగవంతుని చూడాలనుకోరు. అదే పచ్చిన కష్టం. లేకపోతే అసలు కష్టమే లేదు.

“జన్మ గుహ్యం భగవతః”.

భగవద్గీతలో కూడ శ్రీకృష్ణుడు “జన్మ కర్మ చ మే దివ్యమేవం యో వేత్తి తత్త్వాతః” అని పలికాడు. భగవంతుని చూడడానికి భగవద్వ్యాజ్ఞానం కావాలి. అదే భక్తియోగం. భక్తియోగంలో లేనివాడు భగవంతుడు ఎదుటనే ఉన్నప్పటికిని చూడలేదు. “నాహం ప్రకాశః సర్వస్య యోగమాయా సమావతః - నేను ఎల్లరికి వెల్లడి

కాను. యోగమాయ తెర ఒక ఉంటున్నది.” కనుక భగవంతుని నాకు చూపించగలవా? అని అడిగే ముందు భగవంతుని చూడడానికి యోగ్యతను పొందాలి. భగవంతుని ఏ విధంగా చూడాలి, భగవంతుని ఏ విధంగా అర్థం చేసికోవాలి అనే యోగ్యత కృష్ణచైతన్యోద్యమంలో బోధించబడుతుంది. లేకపోతే అది పరమరహస్యం. “ఫర్మస్య తత్త్వం నిహితం గుహయం మహాజనో యే నగతః స పథః”

భగవద్గుర్వనం రహస్యమైనది

భగవంతుని చూడడం పరమ రహస్యమే అయినప్పటికిని అది అతి సులభం కూడ అయియున్నది. అయితే మీరు భగవంతుని చూసే పద్ధతిని తెలిసికొని ఉండాలి. అదే

భక్తియోగము. అందుకే శ్రీకృష్ణుడు భగవద్గీతలో “భక్త్యై మామభి జానాతి యావన్యశాస్ని తత్త్వాతః - కేవలం భక్తి ద్వారానే నన్ను యథారూపంలో తెలిసికోగలుగుతారు” అని అన్నాడు. లేకపోతే పొరబాటు తప్పదు.

జ్ఞానము, కర్మ, యోగము, భక్తి అనే పలు విధానాలు ఉన్నాయి. కాని మీరు భగవంతుని చూడాలనుకుంటే కేవలము భక్తియోగాన్ని తీసికోవాలే తప్ప వేరే యోగాన్ని కాదు.

జ్ఞానయోగం ద్వారా, కర్మయోగం ద్వారా లేదా హరయోగం ద్వారా మీరు భగవంతుని చూడలేరు.

“క్షోధికతరష్టాపాం అవ్యక్తాసక్తచేతనాం”. నిరాకారవాదులైన వారికి భగవద్గుర్వనం అత్యంత కలినము. భగవంతుని చూడడానికి వారికి చిరకాలం పట్టవచ్చను. కాని

భక్తియోగం చేపడితే వెంటనే
భగవద్గీతనం కలుగుతుంది.

“భక్త్యమామభి జానాతి
యావన్యశాచస్మి తత్త్వతః”.

“భక్తులు అందరూ పండితులు
కారు. దాదాపుగా వారు మధ్యరకపు
వారే అయియంటారు. బయట పెద్ద
పెద్ద పండితులు ఉన్నారు. వారే
సులభంగా భగవంతుని
చూడలేకపోతున్నారు. ఇక భక్తులు
చూస్తారా?” అని ఎవరైనా
వాదించవచ్చును. అవును!
చూడవచ్చు. “భక్త్య మామభిజానాతి
యావన్యశాచస్మి తత్త్వతః” అని
శ్రీకృష్ణుడు అనుసరించడము ద్వారా
మనుజుడు భగవంతుడంటే ఏమిటో
చక్కగా తెలిసికొంటాడు. ఇక
జ్ఞానులకు, యోగులకు
సంబంధించినంతవరకు వారు అనేక
జన్మల తరువాతనే భక్తియోగానికి
వస్తారు. అది కూడ భగవద్గీతలో
“బహునాం జన్మనామవై” అని
చెప్పబడింది.

కాబట్టి ఇక్కడ “జన్మగుహ్యం
భగవతో య వితత్ప్రయతో నరః” అని
చెప్పబడింది. కృష్ణభక్తిభావంలో
మేము పరిపూర్ణలమైనామని
చెప్పుకోము. కానీ పరిపూర్ణలము
కావడానికి మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము.
“ప్రయతః” - అంటే
ప్రయత్నించడమని అర్థం. అదే

యోగులకు కూడ అటువంటి భావనే
ఉంటుంది.

బహుజన్మల తరువాతే భక్తి

కర్మఫులు, జ్ఞానులు, యోగులు
అయిన తరువాత ఇక భక్తులు.
“భక్త్యమామభి జానాతి
యావన్యశాచస్మి తత్త్వతః” అని
శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశించాడు కాబట్టి
భక్తుడు భగవంతుని శీఘ్రంగా
చూడగలుగుతాడు. భక్తియోగ
విధానాన్ని అనుసరించడము ద్వారా
మనుజుడు భగవంతుడంటే ఏమిటో
చక్కగా తెలిసికొంటాడు. ఇక
జ్ఞానులకు, యోగులకు
సంబంధించినంతవరకు వారు అనేక
జన్మల తరువాతనే భక్తియోగానికి
వస్తారు. అది కూడ భగవద్గీతలో
“బహునాం జన్మనామవై” అని
చెప్పబడింది.

కాబట్టి ఇక్కడ “జన్మగుహ్యం
భగవతో య వితత్ప్రయతో నరః” అని
చెప్పబడింది. కృష్ణభక్తిభావంలో
మేము పరిపూర్ణలమైనామని
చెప్పుకోము. కానీ పరిపూర్ణలము
కావడానికి మేము ప్రయత్నిస్తున్నాము.
“ప్రయతః” - అంటే
ప్రయత్నించడమని అర్థం. అదే

శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశించాడు
కాబట్టి భక్తుడు భగవంతుని
శీఘ్రంగా చూడగలుగుతాడు.
భక్తియోగ విధానాన్ని
అనుసరించడము ద్వారా
మనుజుడు భగవంతుడంటే
ఏమిటో చక్కగా
తెలిసికొంటాడు. ఇక
జ్ఞానులకు, యోగులకు
సంబంధించినంతవరకు వారు
అనేక జన్మల తరువాతనే
భక్తియోగానికి వస్తారు. ‐

భగవంతుని తెలిసికోవడానికి
ప్రయత్నం. శాస్త్రం ద్వారా, భక్తి
ద్వారా శ్రీకృష్ణుని తెలిసికోవడానికి
మనిషి ప్రయత్నిస్తే ఫలమేమిటి?
రోజుకు కనీసం రెండు సార్లు;
ఉదయసంధ్యలలో ఈ ప్రయత్నం
చేయాలి. ఈ శాస్త్రాపదేశాన్ని
పాటించకపోతే పతనం తప్పదు.
ఇందులో సందేహం లేదు.
“సాధుగురు శాస్త్రం”. గురువు
ఉపదేశించినదే శాస్త్రము కూడ
చెబుతుంది. సాధుపురుషుడు కూడ
అదే చెబుతాడు. “ఉదయసంధ్యలలో
భగవద్విజ్ఞానాన్ని తెలిసికోవడానికి
ప్రయత్నం చేయాలి” అని
సూతగోస్వామి ఇక్కడ చెబుతున్నారు.
“సాయం ప్రాతర్గణ్య భక్త్యం”.

కృష్ణుడు పరిపూర్ణుడు

“భక్త్యం” అనేది ఇక్కడ ముఖ్యమైన
విషయం. నిజమైన పద్ధతి
భక్తియోగము. “భక్త్యం
మామభిజానాతి” అని భగవద్గీత కూడ
చెప్పింది. ఏదో పండితుని లాగా
చదివితే ఎటువంటి లాభం ఉండదు.
ఏదో లాభం కలిగినా దానికి చిరకాలం
పడుతుంది. అంటే భక్తి లేకుండ
భగవంతుడు నీకు చిక్కడు. ఈ
విషయమే అన్నిచోట్ల చెప్పబడింది.
“పత్రం పుష్టం ఫలం తోయం యో మే
భక్త్యం ప్రయత్నమి” అని భగవద్గీతలో
చెప్పబడింది. పత్రమైనా, పుష్టమైనా
చాలు. నీవు బీదవాడివైతే పూరీలు,
రసగుల్లాలు కృష్ణునికి
అర్పించలేకపోవచ్చును. మరి
కృష్ణునికి ఏది అర్పించేది? పత్రం,
పుష్టం, జలం చాలు. ప్రపంచంలో
ఎవ్వారైనా, ఎక్కడైనా ఏటిని కృష్ణునికి
అర్పించగలరు. భక్తుడు
ప్రేమభక్తులతో అర్పించినదే
ముఖ్యమైన నైవేద్యము. అభక్తుడు
శ్రీకృష్ణునికి దేనిని అర్పించడు.
కృష్ణుడు బీదవాడు కాదు, ఆకలితో

ఇక్కడకు రాలేదు. నీవు పెట్టే పూరీలు, రసగుల్లాలు తినడానికి వచ్చాడని నీవు అనుకోవద్దు. నీవు భక్తితో అర్పించినది స్వీకరించడానికి ఆ దేవదేపుడు ఇక్కడకు వచ్చాడు. ఇదీ ముఖ్యమైన విషయం. “అశ్వమి - నేను తింటున్నాను” అని శ్రీకృష్ణుడు అన్నాడు. కృష్ణుడు అబద్ధాలు పలికేవాడు కాదు కదా! “నేను తింటున్నాను” అని శ్రీకృష్ణుడు అంటే “కృష్ణుడు తినడని” నీవెట్లా అంటావు. కృష్ణుడు తినడని అనడానికి నీవెవరివి? “మీరెందుకు వైవేద్యం పెడతారు? కృష్ణుడు తినట్టేదు కదా! అంతా ఇక్కడే ఉన్నది” అని నాస్తికులు అంటారు. కాని అది సరికాదు. కాని కృష్ణుడు తినడం నీవు తినడం వంటిది కాదు. “పూర్వస్య పూర్వమాదాయ పూర్వమేవాపశిష్యతే” - ఆతడు సమస్తాన్ని భుజించి సమస్తాన్ని అక్కడే ఉంచుతాడు. నీకు ఒక కంచంలో అహారాన్ని ఇస్తే దానిని తిని కంచాన్ని ఖాళీగా మిగులుస్తావు. కాని శ్రీకృష్ణుడు ఆరగించినపుడు ఆతడు అంతా భుజిస్తాడు, మళ్ళీ అంతా ఉంచుతాడు.

అందుకే అది ప్రసాదమవుతుంది. కృష్ణుని కలాపాలను ఏ విధంగా తెలిసికోవాలో మనకు తెలియదు. అందుకే భగవద్గీతలో “జన్మ కర్మ చ మే దివ్యం” అని చెప్పబడింది. అదే విధంగా ఇక్కడ “జన్మ గుహ్యం భగవతః” అని చెప్పబడింది. ఈ రహస్యాలన్నీ అంతరంగిక భక్తులకు వెల్లడి అయి ఉంటాయి. భక్తుడైనవాడు సమస్తాన్ని తెలిసికొని ఉంటాడు. ఇతరులు దానిని

తెలిసికోలేరు. “భక్తులు విగ్రహాలను పూజిస్తూ నైవేద్యం పెట్టడానికి అనవసరంగా డబ్బును ఖర్చు చేస్తున్నారు” అని బయటవారు తలుస్తారు. కాని శ్రీకృష్ణుడు ఏ విధంగా భజిస్తాడో, ఏ విధంగా అది ప్రసాదరూపంలోకి మారుతుందో భక్తునికి తెలుసు. భక్తుడు కావడం వలననే అతనికి అన్నీ తెలుస్తున్నాయి.

కాబట్టి మనిషి భక్తుడు కావడానికి ప్రయత్నించాలి. అపుడు సమస్తం ఆతనికి వెల్లడి అపుతుంది. “స్వయమేవ స్ఫురత్యాదః”. భగవంతుడు వెల్లడి కాగానే భక్తుడు ఆతనిని సర్వాత్మా చూడగలుగుతాడు. ఎడతెరిపి లేకుండ రోజుకు ఇరువదినాలుగు గంటలు అపుడు ఆతనికి భగవద్గుర్వానం కలుగుతుంది. కనుక ప్రామాణిక శాస్త్రాలలో చెప్పబడినట్లు, గురుదేవునిచే ఉపదేశించబడినట్లు మీరు నియమాలను పాటిస్తే భగవంతుని చూడడానికి, తెలిసికోవడానికి పెద్ద కష్టమేమీ కాదు. అది అత్యంత సులభం. హరేకృష్ణ!

భాగవతోపదేశము (1)

విశుద్ధకృష్ణభక్తులు గంగాజలముకన్నను శక్తిమంతులు!

పాప ప్రక్కాళన చేయడంలో గంగానది సుప్రసిద్ధమైంది. పాపకారణంగా భస్మముగా అయిపోయినసగరచక్రవర్తి తనయులను పునీతులను చేయడానికి గంగానది దివి నుండి భువికి వచ్చేసింది. అందుకే గంగాజలానికి అంతటి మహాత్మ చేకూరింది. అయితే శ్రీకృష్ణభగవానుని పాదపద్మాలకు సంపూర్ణంగా శరణుజొచ్చిన విశుద్ధభక్తులు గంగాజలము కన్నను వేగంగా బద్ధజీవులను పవిత్రులను చేయడంలో సమర్థులై ఉన్నారని భాగవతము పలుకుతున్నది. కృష్ణసేవారతియే ఏకైక కార్యంగా ఉన్నట్టి మహానీయులు ప్రభుపాదుడు, విష్ణుపాదుడు అనే పేర్లతో గారవింపబడతారు. అటువంటి మహానీయుని ఆశ్చయించేవాడు శీఘ్రమే పవిత్రుడౌతాడు. పవిత్రుని హృదయంలో కృష్ణభక్తి కమలము వికసించి సౌరభము వెదజల్లుతుంది.

శ్రీరామచందులీ ఆఖ్యాయ మహాకృష్ణ త్వము

రామకథను వినని వారుండరు, రామనామము చెపుల పడనివారుండరు. రామరాజ్యం వంటి రాజ్యపాలన కావాలని కోరుకోని వారుండరు. రామసేతువు గురించి యుగయుగాలకు జనులు చర్చించుకుంటారు. ఆ రామసేతువు నాస్తికులకు అర్థం కానట్టి సమస్య అయితే, భక్తులకు మాత్రము గొప్ప భక్తిస్నానర్తిదాయకము. ఒకే బాణము, ఒకే పత్రి అనే విషయంలో శ్రీరాముని భ్యాతి అపారమైనది. పితృవాక్యపాలనలో, గురువులను సేవించడములో, సౌదరులను ప్రేమించడములో, స్నేహితులను అదరించడములో, దాసులను కరుణించడములో, ప్రజలను కన్నబిడ్డల పలె కాపాడడములో, ధర్మపరిరక్షణలో, ఆశ్రయించినవారిని కనికరించడములో, అల్పమైన సేవనైనా అద్భుతమైనదిగా భావించడములో రామునికి రాముడే సాటి. అందుకే రామకీర్తి లోకవిభ్యాతమైనది. ఇంతకూ శ్రీరామచంద్రుని కీర్తి ఇంతగా విభ్యాతి చెందడానికి కారణమేమిటని అలోచిస్తే ఆచార్యుల ద్వారా మనకు సమాధానం లభిస్తుంది. సంపద, శక్తి, యశస్వి, సౌందర్యము, జ్ఞానము, వైరాగ్యమనే షడ్యభూతులను అనంతముగా కలిగినవాడే భగవంతుడని నిర్వచనము చెప్పబడింది. అయితే భగవంతుడు ఏ అవతారము దాల్చినా ఈ విభూతుల నన్నింటినీ పూర్తిగా ప్రదర్శించడు. నిజానికి ఆయా సమయాలకు, పరిస్థితులకు, కార్యాలకు తగినంతవరకే ఆయా విభూతులను ప్రదర్శించడము జరుగుతుంది. శ్రీరామచంద్రుడు, ధన్యంతరి అవతారాలు యశస్వినే భగవద్యభూతిని ప్రదర్శించారు. అందుకే శ్రీరామచంద్రుని భ్యాతి యుగయుగాలకు కీర్తించబడుతుంది. భగవద్యభూతుల మహిమే అటువంటిది. శ్రీమద్భాగవతములోని నవమస్కంధములో శ్రీరామచంద్రుని లీలలను శుకదేవగోస్వామి పరీక్షిస్తుహరాజుకు సంక్షిప్తంగా చెప్పడం జరిగింది. పరమభాగవతోత్తముడైన శుకదేవుడు చెప్పిన రామకథను ఇప్పుడు భక్తిప్రపత్తులతో చదుపుదాము. ఈ కథాసారాంశము

నవమస్కంధములో వస్తుంది.

ఖట్టాంగమహారాజు పుత్రుడు దీర్ఘబాహువు. అతని పుత్రుడు యశస్వియైన రఘువు. రఘువుకు అజుడు జన్మించగా, అతనికి మహానీయుడైన దశరథుడు జన్మించాడు. దేవతలచే ప్రార్థింపబడి పరతత్వమైన భగవంతుడు చతుర్యాయహముతో శ్రీరాముడు, లక్ష్మీఱుడు, భరతుడు, శత్రువురుడనే నామములతో దశరథునికి నల్యరు పుత్రులుగా లభించాడు. రామచరితము అతిపావనమైనది. అందుకే అది “బుషిభిష్టత్వదర్శిభిః” అని చెప్పబడింది. అంటే అది తత్త్వదర్శనైన బుషులచే వర్ణితమైనట్టిది. పరీక్షిస్తుహరాజు రామకథను అంతకు ముందే చాలాసార్లు

విన్నాడు కనుక ప్రస్తుతము సంక్లిష్టముగా చెబుతానని
శుకదేవగోస్వామి అన్నారు.

తండ్రి ఇచ్చిన మాటను నిలపడనికి శ్రీరాముడు
రాజ్యాన్ని పరిత్యజించి సీతాసమేతుడై వనములకు
వెళ్ళాడు. పత్ని కరస్వర్ణానైనా భరింపజాలనట్టి
కోమలములైన పాదపద్మాలతో ఆతడు వనాలలో
తిరిగాడు. తరువాత కామదూషితయైన రావణసోదరికి
ముక్కుచెపులు కోసి కురూపిగా చేయడం జరిగింది.
ఖరదూషణాది పదునాలుగువేల రాక్షసులను శ్రీరాముడు
వధించాడు. పదితలల రావణుడు సీతాదేవి యొక్క
అకర్షణీయమైన రూపాన్ని గూర్చి వినగానే కామపీడితుడై
అమెను అపహరించాలని అనుకున్నాడు. శ్రీరాముని
అశ్రమము నుండి దూరంగా పంపడనికి వాడు మారీచుని
బంగారు జింకరూపంలో పంపాడు. దానిని వెంబడిస్తూ
శ్రీరాముడు అశ్రమాన్ని విడిచి వెళ్ళి పదునైన బాణంతో
వధించాడు. అదే సమయంలో రావణుడు గొణ్ణెల కాపరి
లేనపుడు గొణ్ణెను పులి అపహరించిన రీతి సీతను
అపహరించాడు. అప్పుడు శ్రీరాముడు పత్నీవియోగముతో
దుఃఖితుడైనట్లుగా కనిపిస్తూ వనములలో తిరిగాడు. ఆ
విధంగా ఆతడు స్త్రీసంగియైన పురుషుని పరిస్థితిని తన
ఉపమానము ద్వారా చూపించాడు. బ్రహ్మరుద్రులచే
అర్చింపబడే శ్రీరాముడు తదనంతరము జటాయువుకు
దహనసంస్కరము చేసాడు. తరువాత కబంధుడనే

రాక్షసుని చంపి, వానరులతో చెలిమి చేసి వాలిని చంపిన
తరువాత సీతను చెర విడిపించడానికి సముద్రతీరానికి
చేరాడు. సముద్రతీరంలో మూడు రోజులు ఉపవసించి
సముద్రుని రాక కొరకు వేచినను సముద్రుడు రాలేదు.
దానితో ఆతడు తన క్రోధలీలను ప్రదర్శించాడు. దానితో
సముద్రము క్రోభించింది. దానిలోని మొసళ్ళు,
తిమింగలాలు, సమస్త జీవరాశి కలత చెందింది. అప్పుడు
సముద్రుడు పూజాద్వాయలతో వచ్చి శ్రీరాముని పాదాలపై
పడి ప్రార్థన చేసాడు.

“ఒ పరమపురుషా! నేను జడబుద్ధి కలవాడనై
నీవెవరవో తెలిసికోలేకపోయాను. నీవు పరమపురుషుడివి,
జగత్వతివి, నిర్వికారుడవు, ఆదిపురుషుడవు. దేవతలు
సత్త్వగుణయుతులు, ప్రజాపతులు రజోగుణయుతులు,
భూతపతులు తమోగుణయుతులు. కాగా నీవు గుణాలకే
అధిశ్వరుడవు.”

“దేవదేవా! నా జలాన్ని నీ ఇష్టము వచ్చినట్లు
వాడుకొమ్మని వేడుకుంటున్నాను. దీనిని దాటి
లోకకంటకుడైన రావణుని పురానికి చేరుకోవలసింది.
రావణుని చంపి సీతను తిరిగి పొందవలసింది. నీవు
లంకకు చేరికోవడానికి ఈ సముద్రము ఏమాత్రము
అడ్డము కాకపోయినప్పటికిని దీనిపై సేతువును నిర్మించి
నీ దివ్యయశస్తును విస్తరింపజేయవలసింది. ఈ
అద్భుతమైన అసాధారణ కార్యాన్ని చూసి భవిష్యత్తులో
రాజులు, వీరులు నీ యశోగానాన్ని చేస్తారు.”

సముద్రుని ప్రార్థనలను ఆలకించిన తరువాత
శ్రీరాముడు కపిశ్రేష్టులచే సముద్రముపై సేతువును
నిర్మింపజేసి లంకకు చేరుకున్నాడు. అప్పుడు సుగ్రీవుడు,
నీలుడు, హనుమంతుడు వంటి వానరప్రముఖులు
వానరసేనలో ఉన్నారు. అప్పుడు రావణుడు తన
రాక్షససేనను రాముని పైకి పంపాడు. నికుంభుడు,
కుంభుడు, ధూమ్రాక్షుడు, దుర్ముఖుడు, సురాంతకుడు,
సరాంతకుడు, రావణసుతుడగు ఇంద్రజిత్తు రావణుని
పక్కాన యుద్ధము చేసారు. తరువాత ప్రహస్తుడు,
అతికాయుడు, వికంపనుడు, చివరకు కుంభకర్ణుడు
యుద్ధరంగానికి వచ్చారు. అందరూ ఒకరి తరువాత
ఒకరుగా నేలకూలారు. తన రాక్షససేన నశించడము
చూసి క్రుధుడైన రావణుడు పుష్పకవిమానాన్ని ఎక్కు
శ్రీరామునితో యుద్ధము చేయడానికి వచ్చాడు. అప్పుడు
శ్రీరాముడు ఇంద్రరథసారథియైన మాతలి తెచ్చిన
దేదీప్యమానమైన రథాన్ని అధిరోహించి ఉన్నాడు.
రావణుని చూడగానే శ్రీరామచంద్రుడు పరుషవాక్యులతో
నిందించాడు.

“ఒరీ రాక్షసాధమా! నిజానికి నీవు మలము

(ఏప్రిల్ నెల 10వ తేదీ
శ్రీరామచందుని అవిరావు
మహామహాత్మవము.
మధ్యాహ్నం వరకు
ఉపవాసం ఉండాలి.)

వంటివాడవు. యజమాని జంటిలో లేనపుడు లోపలకు ప్రవేశించి ఆహారాన్ని అపహరించే కుక్కలాగా నీవు నేను లేనపుడు నా భార్యాయైన సీతను అపహరించావు. కనుక యమరాజు పాపులను దండించే విధంగా నిస్సు నేను దండిస్తాను. నీవు పరమపాపివి, హీనుడవు, సిగ్గులేనివాడవు. నేను నిన్ను శిక్షించి తీరుతాను.”

ఈ విధంగా శ్రీరాముడు రావణుని దూషించి అమోఘమైన బాణాన్ని ప్రయోగించగా అది వజ్రాయుధము వలె ఆ దానపుని హృదయాన్ని చీల్చివేసింది. అది చూసి రాక్షసులందరు హాహాకారాలు చేసారు. అపుడు రావణుడు రక్తము క్రక్కుతూ విమానము నుండి నేలకూలాడు. నేలపడిన రావణుని చుట్టూ అతని పత్నులందరు చేరి తీవ్రంగా విలపించారు. “ప్రభూ! లోకులకు కష్టాలను కలిగించిన కారణంగా రావణుడవని పిలుపబడిన నీవు ఇపుడు పరాజితుడై కూలిపోయావు. దీనితో మేము కూడ పరాజితులమే అయ్యాము. లంకారాజ్యము ఇపుడు శత్రువుచే జయింపబడింది. సీతాదేవి ప్రభావాన్ని తెలిసికోకుండ నీవు తప్పు చేసావు. ఆమె శాపకారణంగానే శ్రీరామునిచే వధింపబడి నీకీ దుర్దశ పట్టింది.”

తరువాత శ్రీరాముని ఆజ్ఞ మేరకు రావణసోదరుడైన విభీషణుడు తన వారికి అంత్యక్రియలు చేసాడు. పిమ్మిట శ్రీరామచందుడు అశోకవనములో శింశుపావృక్షచాయలో కూర్చుని యున్నట్టి సీతాదేవిని చూసాడు. ఆమె చికిత్సపోయి ఉంది. ఆమెను ఆ స్థితిలో చూడగానే

శ్రీరాముని హృదయం గ్రదవించింది. రామదర్శనంతో సీతాదేవి ప్రసన్నురాలు కాగా ఆమె ముఖకమలము ఆనందముతో వికసించింది. తరువాత రాక్షసులను కల్పింతము వరకు పాలించే అధికారాన్ని విభీషణునికి ఇచ్చి శ్రీరాముడు సీతాసమేతుడై పుష్పక విమానంలో అయోధ్యకు తిరిగి వచ్చాడు. హనుమంతుడు, లక్ష్మణాదులు ఆతని వెంట తిరిగి వచ్చారు. శ్రీరాముడు అయోధ్యకు తిరిగివచ్చే సమయంలో లోకపాలురు సుగంధపుష్పవృష్టిచే అభినందించగా బ్రహ్మది దేవతలు ఆతని మహత్తమార్యాలను మహాదానందముతో కీర్తించారు. తాను లేనపుడు భరతుడు కేవలము గోమూత్రముతో సిద్ధమైన యవాన్నమును తిని, నారబట్టలను కట్టుకొని, జడలను ధరించి కుశగ్రాసశయ్యాపై పడుకొన్నాడని విని శ్రీరాముడు మిగుల దుఃఖించాడు. శ్రీరాముడు తిరిగి వస్తున్నాడని వినగానే భరతుడు నందిగ్రామము నుండి తన అన్న పాదుకలను తీసికొని బయలుదేరి వచ్చాడు. అన్నగారిని చూసి ఆయన పాదాలపై పడి ప్రేమవిహ్వలుడయ్యాడు. పాదుకలను సమర్పించిన తరువాత అశ్వపూర్ణ సయనాలతో చెంత నిలిచిన భరతుని శ్రీరాముడు ప్రేమతో దీర్ఘకాలము ఆలింగనము చేసికొని పులకాంకితుడయ్యాడు. చాలాకాలము తరువాత శ్రీరాముని దర్శించినవారై అయోధ్యాప్రజలు పూమాలలు, అనేక రకాలైన బహుమతులు సమర్పించి తమ ఆనందాన్ని ప్రకటించారు. అయోధ్యలో ప్రవేశించగానే శ్రీరాముడు

కొసల్యది తల్లులకు, వసిష్ఠాది గురువులకు
నమస్కరించాడు. తరువాత అందరూ
రాజుమందిరములోకి ప్రవేశించారు. తరువాత కులగురువు
వసిష్ఠుడు శ్రీరాముని జడలను కత్తిరింపజేసి నాలుగు
సముద్రాల జలాలతోను, ఇతర సంభారాలతోను
అభిషిక్తుని చేసాడు. జడలను తొలగించుకొని
శిరస్మానము చేసిన శ్రీరాముడు చక్కని వస్త్రాలను
ధరించి పూమాలలతోను, ఆభరణాలతోను అలంకృతుడై
దేదీప్యమానముగా గోచరించాడు. ఆ తరువాత
శ్రీరామునికి రాజ్యాభిషేకము జరిగింది.

రాజ్యసింహసనాన్ని అధిరోహించిన శ్రీరామచంద్రుడు
జనులను కన్నబిడ్డల పలె కాపాడాడు. జనులందరూ
వర్షాశ్రమధర్మాలలో నెలకొనినవారై శ్రీరాముని తమ
తండ్రిగా భావించారు. శ్రీరాముడు రాజ్యపాలనము
చేసింది త్రేతాయుగములోనే అయినా ఆతని చక్కని
పాలనము పలన ఆ యుగము సత్యయుగాన్ని పోలింది.
ప్రతియొక్కరు ధర్మపరులు, సుఖభాగులుగా
గోచరించారు. శ్రీరాముని ఏలుబడిలో అరణ్యాలు,
నదులు, పర్వతాలు, గిరులు, వర్షములు, సప్తదీప్యపాలు,
సప్త సముద్రాలు అన్ని కూడ సమస్త జీవులకు
అవశ్యకమైనట్టిని సమకూర్చడంలో అనుకూలంగా
పనిచేసాయి.

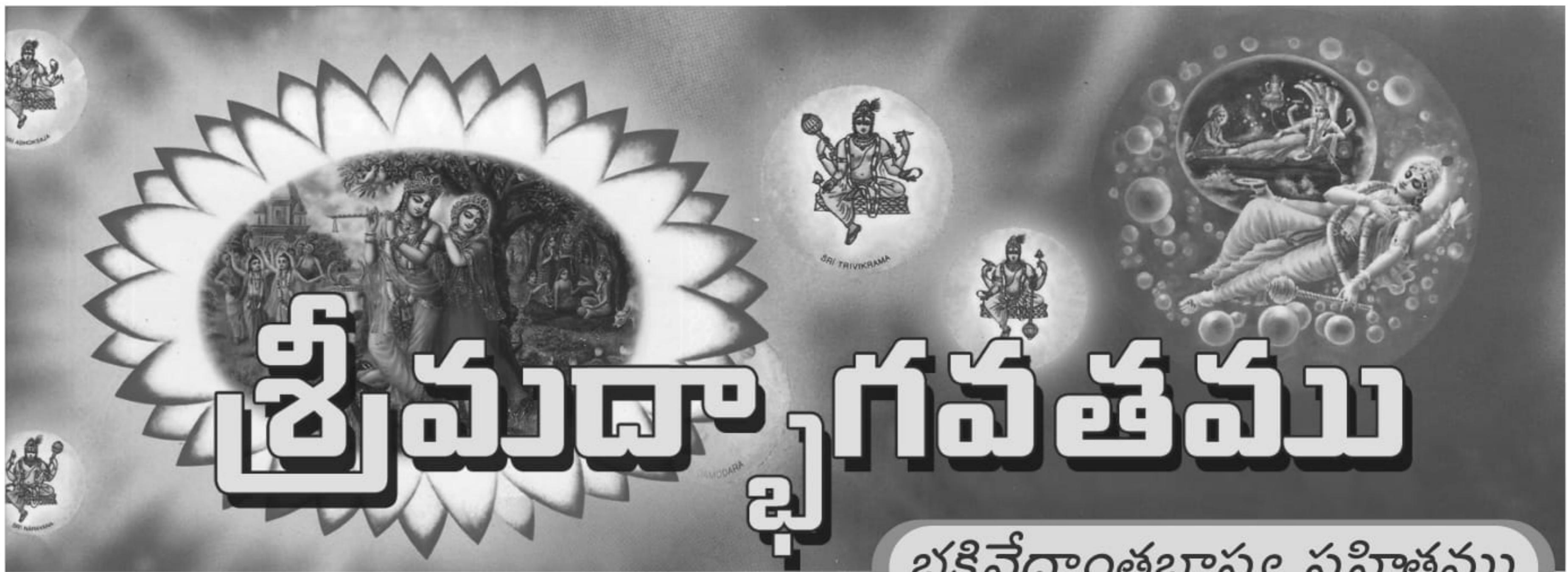
శ్రీరామచంద్రుడు ప్రపంచచక్రవర్తిగా
ఉన్నప్పుడు దేహమానసిక క్లేశాలు, వ్యాధులు,
ముసలితసము, నష్టము, దుఃఖము, శోకము, భయము,
అలసట ఏమాత్రము జీవులకు కలుగలేదు. కోరనివారికి
మృత్యుపు కూడ సంప్రాప్తించలేదు. శ్రీరాముడు
ఏకప్రతీపత్తాన్ని అవలంబించాడు. ఆతనికి క్రోధాది
గుణాలే లేపు. ఆతడు తన కలాపాల ద్వారా
జనసామాన్యానికి, ముఖ్యంగా గృహస్థులకు
వర్షాశ్రమధర్మము దృష్టింగ్ ఉత్తమ సడవడిని బోధించాడు.
సీతాదేవి కూడ వినయశీలి, నిష్ఠావంతురాలు, బిడియము
కలది, పతివ్రత, సదా భర్తభావము నెరిగినదై తన సడత,
ప్రేమ, సేవలతో శ్రీరాముని చిత్తమును హరించింది.
తరువాత శ్రీరాముడు ఆచార్యుని స్వీకరించి
వైభవోపేతమైన సంభారాలతో యజ్ఞాలను చేసాడు. ఆ
విధంగా ఆతడు తనను తానే అర్చించుకున్నాడు.
శ్రీరాముడు తూర్పుదిక్కును హోతకు, దక్కిణదిక్కును
బ్రహ్మకు, పశ్చిమదిక్కును అధ్యర్థునకు, ఉత్తరదిక్కును
సామవేద పారాయణ చేసే ఉద్దాతకు ఇచ్చాడు. ఆ
విధంగా ఆతని రాజ్యము మొత్తము దానము చేసాడు.
భౌతికవాంఛారహితులైన బ్రాహ్మణులకే ధరణి
యంతయు చెందాలని భావించిన శ్రీరాముడు నాలుగు

దిక్కుల మధ్యమన్న భాగాన్ని ఆచార్యునకు
ఇచ్చివేసాడు. ఈ రకంగా శ్రీరాముడు కేవలము
కట్టుబట్టలతో మిగిలాడు, సీతాదేవి కేవలము
నాసాభరణముతో మిగిలింది. శ్రీరాముచంద్రుడు ఆ
విధంగా తనకున్నదంతా తమకే ఇచ్చివేసి కట్టుబట్టలతో
మిగలడము చూసిన బ్రాహ్మణులు
అతిప్రసన్నులయ్యారు. అప్పుడు వారంతా హృదయము
ద్రవించినవారై తమకిచ్చిన సంపత్తిని తిరిగి శ్రీరామునికే
సమర్పించి భక్తిప్రపత్తులతో ప్రార్థన చేయసాగారు.
“దేవా! విశ్వేశ్వరా! నీవు మాకేమి ఇవ్వలేదు? మా
హృదయకుహరాలలో ప్రవేశించినవాడవై నీవు
అజ్ఞానాంధకారాన్నే సశింపజేసాపు. ఇదే మాకు దివ్యమైన
కానుక. ఇక మాకు ఎటువంటి లోకిక వరదానము
ఇవ్వపలదు. ప్రభూ! నీవు బ్రాహ్మణుడైవుడవు. నీ
జ్ఞానము, స్వీతి ఏనాడును చింతచే కలతచెందవు.
విశ్వవిభ్యాతులైన పురుషులలో నీవు ప్రధానుడవు. నీ
పాదపద్మాలు దండనాతీతులైన ముసులచే
అర్చింపబడతాయి. హే రామచంద్రప్రభూ! అటువంటి
నీకు మా పందనములు.”

దేవతల అభ్యర్థన మేరకు శరపరంపరను
గుప్పించి రావణుని వదించడము, సముద్రమైన
వారధిని కట్టడము వంటి కార్యాలు నిత్యలీలావిగ్రహమైన
శ్రీరాముని యథార్థమైన యశస్వును తెలుపజాలవు.
తనకు సమానుడు గాని, అధికుడు గాని లేనట్టి
శ్రీరామునికి రావణునిపై విజయాన్ని సాధించడానికి
వానరసేన సహాయము అసలు అవసరమే లేదు. సమస్త
పాపహరమైనట్టి శ్రీరామచంద్రుని విమలమైన
నామయశస్వులు సర్వదిక్కులలో విభ్యాతి చెందాయి.
మార్గండేయబుషి వంటి మహానీయులు ఆతని
చరితమును ధర్మరాజు వంటి చక్రవర్తుల సభలో
కీర్తించారు. రాజర్షులు, బ్రాహ్మణులు, భైత్రి దేవతలు తమ
శిరములను నేలవాల్చి ఆతనిని అర్చిస్తారు. అటువంటి
శ్రీరాముని పాదపద్మాలకు పందనములు.
శ్రీరామచంద్రుడు స్వీధామమునకు తిరిగి వెళ్ళాడు.
పందనముచే, పాదపద్మస్వర్ఘచే, తండ్రి వంటి రాజుగా
భావించడముచే, సమానభావముతో కలిసి
కూర్చుండడముచే, పరుండడముచే లేదా
అనుసరించడముచే ప్రకటలీలలలో శ్రీరాముని
సేవించినవారై అయిధ్యావాసులందరు ఆ స్థానమునే
చేరుకున్నారు. శ్రీరామచంద్రుని లీలాచరితమును
వినేవాడు అంత్యమున మాత్సర్యరోగిముక్తడై
భవబంధము నుండి బయటపడతాడు.

 హరేకృష్ణ!

తాప్తయాలకు నివారణోపాయము

1

ఏతత్ప్రంసూచితం బ్రహ్మాంస్తాపత్రయచికిత్సితమ్ /
యదీశ్వరేభగవతి కర్మబ్రహ్మణి భావితమ్ //

(భగవతము 1.5.32)

“ఒ బ్రాహ్మణా (వ్యాసదేవా)! మనిషి చేసేసమస్తకర్మలను పూర్ణపురుషోత్తముడైన శ్రీకృష్ణభగవానుని భక్తియుతసేవకు సమర్పించడమే సమస్త తాప్తయాలను తొలగించడానికి ఉత్తమోత్తమమైన నివారణోపాయమని మహాత్ములచే నిర్ణయించబడింది.”

భాష్యము : శ్రీకృష్ణభగవానుని దివ్యలీలలను అత్యంత శ్రద్ధతో ప్రామాణికులైనవారి సుండి వినడమే జీవితములోని సర్వదుఃఖాల సుండి ఉపశమనముపొందడానికి లేదా ముక్తిమార్గాన్ని తెరవడానికి అత్యంత సుగమము మరియు ఆచరణీయమైన విధానమని నారదమునిస్వానుభవము ద్వారా ఎరిగియున్నాడు. నిజానికి ఇదొక్కటే నివారణోపాయము. భౌతికజీవితము దుఃఖపూర్ణమైనది. మూర్ఖులైనజనులు దేహమనస్సులకు సంబంధించిన తాపాలను, ప్రకృతి విపత్తుల ద్వారా కలిగే తాపాలను, ఇతర జీవుల వలనకలిగే తాపాలనుశమింపజేయడానికి అనేకమైన నివారణపద్ధతులను తమ అల్పబుధ్య ద్వారా సృష్టించుకుంటారు. ఇట్టి త్రివిధతాపాల మధ్య జీవించడానికి సమస్తప్రపంచము తీవ్రమైనసంఘర్షణ చేస్తున్నది. కాని శ్రీకృష్ణభగవానుని కరుణలేనిదే ఎటువంటిప్రణాళికగాని, నివారణోపాయముగాని వాంఛనీయమైన శాంతిని, ప్రశాంతతను కలుగజేయలేదని జనులు తెలిసికోలేకపోతున్నారు. ఆ భగవానుని కరుణ లేనిదే రోగికి ఆరోగ్యము చేకూర్చడానికి ఇవ్వబడే వైద్యము నిష్టాయోజనము అవుతుంది. అలాగే

దేవదేవుడు అనుగ్రహించనిదే నదీజలాలను లేదా సముద్రజలాలను దాటడానికి నావ సహాయము చేయలేదు. కనుక ప్రతియుక్కరు శ్రీకృష్ణభగవానుడే పరమ నియామకుడని నిశ్చయంగా తెలిసికొని విజయపథములోని అడ్డంకులను తొలగించుకోవడానికి లేదా చరమ విజయాన్నిపొందడానికి సర్వయత్నాలను ఆతనికే సమర్పించాలి. ఆతడేసర్వశక్తిమంతుడు, సర్వవ్యాపి, సర్వజ్ఞుడు, సర్వత్ర నిలిచినవాడు అయియున్నాడు. శుభఫలములు గాని లేదా అశుభఫలములు గాని ఇచ్చేది ఆతడే. కనుక ప్రతియుక్కరు తమ కర్మలను దేవదేవుడైన శ్రీకృష్ణునికి సమర్పించడాన్ని అలవాటు చేసికొని ఆతనిని నిరాకారబ్రహ్మముగానో, హృదయస్థ పరమాత్మనిగానో లేదా భగవంతునిగానో అర్చించాలి. ఈ విషయములో మనిషి స్థితిగతులతో ఎట్టి సంబంధము లేదు. కాని సమస్తాన్ని శ్రీకృష్ణభగవానుని భక్తియుతసేవకు సమర్పించాలి. మనిషి శాస్త్రజ్ఞుడో, విద్యావంతుడో, తత్త్వవేత్తయో, కవియో అయితే తనకు కలిగినజ్ఞానాన్ని ఆ భగవంతుని దివ్యఫునతను సుస్థాపితము చేయడానికి ప్రయత్నించాలి. ప్రతిదానిలో ఆతని శక్తిని అధ్యయనము చేయడానికి యత్నించాలి. ఆతనిని నిరసించడంగాని, ఆతనితో సమానముగా కావడానికి ప్రయత్నించడముగాని, తనకున్న కొద్దిపాటి జ్ఞానముచే ఆతని స్థానాన్నే ఆక్రమించుకోవడం గాని చేయకూడదు. మనిషి ఒక గోప్య అధికారియో, రాజనీతిజ్ఞుడో, ఏరుడో అయితే తన శక్తి నంతటిని శ్రీకృష్ణభగవానుని ఘనతను సుస్థాపితము చేయడానికి వినియోగించాలి. అర్ఘునుడు చేసినట్లుగా భగవంతుని నిమిత్తమే కర్మ చేయడము ఉత్తమము. యోధుడైన అర్ఘునుడు మొదట యుద్ధము చేయడానికి నిరాకరించినా అది అత్యంత అవసరమని దేవదేవునిచే ఉపదేశించబడిన తరువాత తన నిర్ణయాన్ని మార్చుకొని

భగవంతుని నిమిత్తము యుద్ధము చేసాడు. అదేవిధముగా మనిషి వ్యాపారస్థుడో, పారిశ్రామికవేత్తయో, వ్యవసాయదారుడో అయితే తన కష్టార్జితాన్ని ఆ భగవానుని నిమిత్తమే ఖర్చు చేయాలి. కూడబెట్టిన ధనమంతయు భగవంతునికి చెందినదేయని ప్రతియొక్కరుసదాగుర్తంచుకోవాలి. ధనములక్షీ దేవిగా భావించబడుతుంది. భగవానుడు నారాయణుడు. నారాయణుడు లక్షీ పతి కనుకలక్షీ దేవినినారాయణుని సేవలో ఉపయోగించి ఆనందాన్ని పొందడముసర్వలకు ఉత్తమమైనది. జీవితములోని ప్రతీ అంశములోను శ్రీకృష్ణుని దర్శించడానికి ఇది చక్కని విధానము. అయినప్పటికీ ఏటన్నింటికన్నసుసర్వవిధములైన భౌతికర్కూల నుండి ముక్తిని పొంది శ్రీకృష్ణుని దివ్యలీళాశ్రవణములో సంపూర్ణముగా నిమగ్నము కావడము అత్యంత ఉత్తమము. అటువంటి అపకాశములేకపోతే తనకు ప్రియమైన సమస్తాన్ని మనిషి ఆ దేవదేపుని సేవలో నెలకొల్పాలి. శాంతిపురోగతులకు ఇదే చక్కని మార్గము. “సంసూచితం” అనే పదము ఈ శ్లోకములో ప్రధానమైనది. నారదముని అనుభవము బాలుని కల్పన వంటిదని ఎవ్వరూ భావించకూడదు. అట్టిభావన సరియైనది కాదు. నిష్ఠాతులు, పండితులు అయినవారికి ఆ విధముగా అనుభూతమైనదని తెలియజేయడమే సంసూచితమనే పదానికి అర్థము.

భాగవతోపదేశము (2)

**రసజ్ఞత కలిగినవారికి
కథాశ్రవణంలో అలసటకలగదు!**

భౌతికజగత్తులో అనేకమైన రసభావాలు కనిపిస్తూ ఉంటాయి. నిజానికి అవన్నీ శ్రీకృష్ణభగవానునితో నిత్యముక్త జనులు సలిపే రసభావాలకు వికృత రూపాలు. భార్యను ప్రేమించడంలో భర్తకు అలసట రాదు, చిన్ననాటి స్నేహితుల మధ్య స్నేహస్తికి త్రంపు ఉండదు. అలాగే శ్రీకృష్ణుని రసభావాలు పంచుకున్న ధన్యజీవులకు, మహత్తులకు కృష్ణలీళాశ్రవణంలో అలసటకలగనే కలగదు. అటువంటి రసజ్ఞాలు లీలాకథలను ప్రతీక్షణము ఆస్యాదిస్తారు. భగవతమును జీవితాంతము చదివినా, విన్నా నిత్యనూతనంగా మనకు అనిపిస్తే మనలో రసజ్ఞత ఉన్నట్టే అని గుర్తించాలి. కృష్ణలీలాకథలు అమృతపూర్ణము కనుక ఏనాడూ అలసటను కలిగించవు!

2

అమయో యశ్చ భూతానాం జాయతే యేన సువత /
తదేవ హ్యమయందవ్యంన పునాతి చికిత్సితమ్ //

(భాగవతము 1.5.33)

“ఓ మహాత్మా! రోగకారణపదార్థమునే బోషధరూపములో చికిత్సగా ఇచ్చినప్పుడు అది ఆ వ్యాధిని నయము చేయదా?”

భాష్యము : ప్రవీణుడైన వైద్యుడు సరియైన పథ్యము ద్వారానే రోగికి చికిత్స చేయగలడు. ఉదాహరణకు పాలతో తయారు చేయబడిన పదార్థాలు కొన్ని మార్గులు అతిసారవ్యాధిని కలుగజేస్తాయి. కానీ పాలనే పెరుగుగా మార్చి, కొన్ని బోష పదార్థాలను కలిపితే అది అటువంటి వ్యాధిని నయము చేయగలుగుతుంది. అదేవిధముగా భౌతికజీవన త్రివిధ తాపాలుకూడ కార్యకర్కూలచే శమించవు. అందుకే ఇనుమును అగ్ని ద్వారా ఎట్టగా మార్చిన పట్లుకర్కూలన్నింటిని అధ్యాత్మికముగా చేయాలి. అప్పుడు అగ్ని తన ప్రభావాన్ని చూపుతుంది. అదేవిధముగా శ్రీకృష్ణభగవానుని సేవలో నిలవగానే దేనిదైనా భౌతిక స్వ్యభావము క్షణములో మారిపోతుంది. అధ్యాత్మిక జయానికి ఇదేరహస్యము. అంటే, ప్రకృతిపై ఆధిపత్యము చెలాయించాలని ప్రయత్నించడముగాని, భౌతికవస్తువులను త్యజించడముగాని ఎవ్వరూ చేయకూడదు. ప్రతీదానిని శ్రీకృష్ణభగవానుని సేవలో ఉపయోగించడముపరమోత్తమమైన పథ్థతి. ప్రతీది ఆ దేవదేపుని నుండే ఉద్భవించింది. ఆతడు తన అచింత్యశక్తిచే భౌతికమును అధ్యాత్మికముగాను, ఆధ్యాత్మికాన్ని భౌతికంగాను మార్చి వేయగలుగుతాడు. అంటే, నామమాత్రంగా భౌతికమైన సమస్తము భగవత్సంకలను చే శీఘ్రముగా అధ్యాత్మికమైనదిగా మారుతుంది. అటువంటి పరిపర్తనకై నామమాత్ర భౌతికపదార్థమును భగవత్సేవలో నియక్తము చేయడమే అవసరమైన కార్యము. మన భవరోగాలను నయము చేసికొని శోకమోహభయాలకు అతీతమైన అధ్యాత్మికస్థితిని చేరుకోవడానికి అదే మార్గము. ఆ రీతిగా సమస్తము శ్రీకృష్ణభగవానుని భక్తియుతసేవలో నియక్తము చేయబడిన ప్పుడు పరబ్రహ్మముకు అన్యమైనది వేరొక్కటి లేదని మనకు అర్థమాతుంది. అప్పుడు “సర్వం ఖల్విదం బ్రహ్మ” అనే వేదమంత్రము మనకు అనుభూతమాతుంది.

3

ఏవంసృణాంక్రియాయోగాఃసర్వే సంసృతి హేతవః /
త ఏవాత్మవినాశాయ కల్పవై కల్పితాఃపరే //

(భాగవతము 1.5.34)

“ఈ విధముగా మానవునికర్మలన్నీ భగవంతుని కొరకే అంకితము చేయబడినప్పుడు అతనికి నిత్యబంధమును కలిగించిన ఆ కర్మలే కల్పవృక్షము యొక్క నాశకారకములు అపుతాయి.”

భాష్యము : జీవులను నిత్యముగా బంధించి ఉన్నట్టి కామ్యకర్మ భగవద్గీతలో అశ్వతపుక్కముతో పోల్చబడింది. అది లోతుగా వ్రేళ్ళనుకలిగి ఉండడమే దానికికారణము. కామ్యకర్మఫలాలను అనుభవించగోరిసంత కాలము జీవుడు ఒక దేహము నుండి వేరొక దేహానికి లేదా ఒక ప్రదేశము నుండి వేరొక ప్రదేశానికి కర్మనుసారము మారపలసే వస్తుంది. కానీ భోగవాంఛను శ్రీకృష్ణభగవానుని కార్యము చేసే కోరికగా మారిస్తే మనిషికర్మ కర్మయోగముగా (తనకు సహజానురక్తి కలిగిన కర్మలలో నిలిచియే ఆధ్యాత్మిక పూర్ణత్వాన్ని మనిషి సాధించే పద్ధతి) మారుతుంది. ఇక్కడ అత్యు అనే పదము కామ్యకర్మల వివిధ శాఖలనుసూచిస్తున్నది. సారాంశమేమిటంటే సమస్త కామ్యకర్మలు మరియు ఇతర కర్మలఫలితాలను శ్రీకృష్ణభగవానుని సేవతో జతకూరిస్తే అది కర్మబంధనాన్నిశమింపజేసిక్రమముగా దివ్యమైన ప్రేమమయ భక్తిగా వృధి చెందుతుంది. అట్టి దివ్యమైన భక్తియుతసేవ కర్మ యొక్క అశ్వత పుక్కమును సంపూర్ణముగానశింపజేయడమే కాకుండ భక్తి చేసినవానిని శ్రీకృష్ణనిపాదపద్మాల చెంతకు చేరుస్తుంది. సారాంశముగాచెప్పాలంటే మొట్టమొదలు మనిషిశుద్ధభక్తుల సాంగత్యము చేయాలి. అట్టి భక్తులు వేదాంతాన్నిఎరిగినవారే కాకుండ ఆత్మదర్శులు, విశుద్ధకృష్ణభక్తులు అయి ఉండాలి. అట్టివారి సాంగత్యమునభక్తి యొక్క ప్రారంభదశలో ఉన్నవాడు దేహము, మనస్సు రెండింటిలోనునిష్కాపటముగాసేవ చేయాలి. సాధకుల ఇట్టి సేవభావము మహాత్ములైనవారు మరింతగా వారికరుణను కురిపించడానికి దోహదపడుతుంది. అట్టికరుణశుద్ధభక్తులు కలిగి ఉండే దివ్యలక్షణాలన్నింటినీ సాధకునిలో కలిగిస్తుంది. ఇది క్రమముగా శ్రీకృష్ణని దివ్యలీలలనుశ్రవణము చేయాలనే తీవ్రమైనాసక్తిగా మార్పుచెందుతుంది. అట్టి ఆసక్తియే స్థాలసూక్ష్మదేహాల నిజస్థితిని, వాటికిపరమైన శుద్ధత్వకు సంబంధించిన జ్ఞానమును, పరమాత్మనితో తనకు గల నిత్యసంబంధాన్ని అతనికి తెలియజేస్తుంది. ఈ విధంగా నిత్యసంబంధము సుస్థాపితము కాగానే శుద్ధమైన భక్తియుతసేవ క్రమముగా నిరాకారబ్రహ్మజ్ఞానము, పరమాత్మజ్ఞానముకు అతీతమైన భగవత్తత్త్వ విజ్ఞానముగా వృధి చెందుతుంది. భగవద్గీతలో తెలుపబడినట్లుగా పురుషోత్తమయోగము ద్వారా మనిషి ప్రస్తుత జన్మలోనే

పూర్ణత్వాన్నిపొందగలుగుతాడు. అంతేగాక శ్రీకృష్ణభగవానుని దివ్యలక్షణాలలో అధికశాతాన్నిపొందగలుగుతాడు. శుద్ధభక్తుల సాంగత్యములో ఒనగూడే క్రమమైనపురోగతి ఇదే.

4

యదత్త క్రియతే కర్మ భగవత్పరితోషణమ్ /
జ్ఞానం యత్తదధీనం హి భక్తియోగసమన్వీతం ॥

(భాగవతము 1.5.35)

“ఈ జన్మములోభగవత్పూర్వాన్ని పూర్తి చేయడానికి చేయబడే ఏ కర్మమైనా భక్తియోగముగా లేదా దివ్యమైన భక్తియుతసేవగా పిలుపబడుతుంది. జ్ఞానముగా పిలుపబడేది దానికిసమన్వయ అంశమే అపుతుంది.”

భాష్యము : శాస్త్రములు నిర్దేశించిన రీతిగా కామ్యకర్మలను చేసేవాడు ఆత్మానుభవానికి తగినట్టి ఆధ్యాత్మికజ్ఞానాన్ని సంపూర్ణముగాపొందుతాడనేది ఒక సర్వసాధారణ అభిప్రాయము.

కొందరుభక్తియోగాన్నికర్మకు వేరొక రూపముగా భావిస్తారు. కానీ భక్తియోగముకర్మజ్ఞానాలకంటే ఉత్కృష్టమైనది. అంటే, భక్తియోగము జ్ఞానముకు, కర్మకుస్వతంత్రమై ఉండగా అవి మాత్రము భక్తియోగానికి అధిసములై ఉంటాయి. శ్రీకృష్ణభగవానుని ప్రీతియే భక్తియోగములోని ముఖ్యంశముకనుకనారదునిచే వ్యాసునికి ఉపదేశించబడిన రీతిగా అట్టి కర్మయై భక్తియోగమే (క్రియయోగమే) ప్రత్యేకముగాఉపదేశించబడుతోంది. తన సంతానమైన జీవులు త్రివిధ తాపాలకుగురికావాలని భగవానుడు ఏనాడూ వాంచించడు. జీవులందరు తనను జేరి తనతో జీవించాలనే ఆతడు భావిస్తాడు. కానీ భగవధామము చేరుకోవాలంటే మనిషి తనను భూతికకల్పించాల నుండి పరిశుద్ధులను చేసికోవాలి. కర్మను భగవత్పీంత్యర్థమే చేసినప్పుడు కర్తృక్రమముగా భూతికకల్పించాల నుండి బయటపడి పవిత్రుడౌతాడు. భూతికకల్పించాల నుండి పవిత్రీకరణమంటే ఆధ్యాత్మికజ్ఞానప్రాప్తి యని అర్థము.

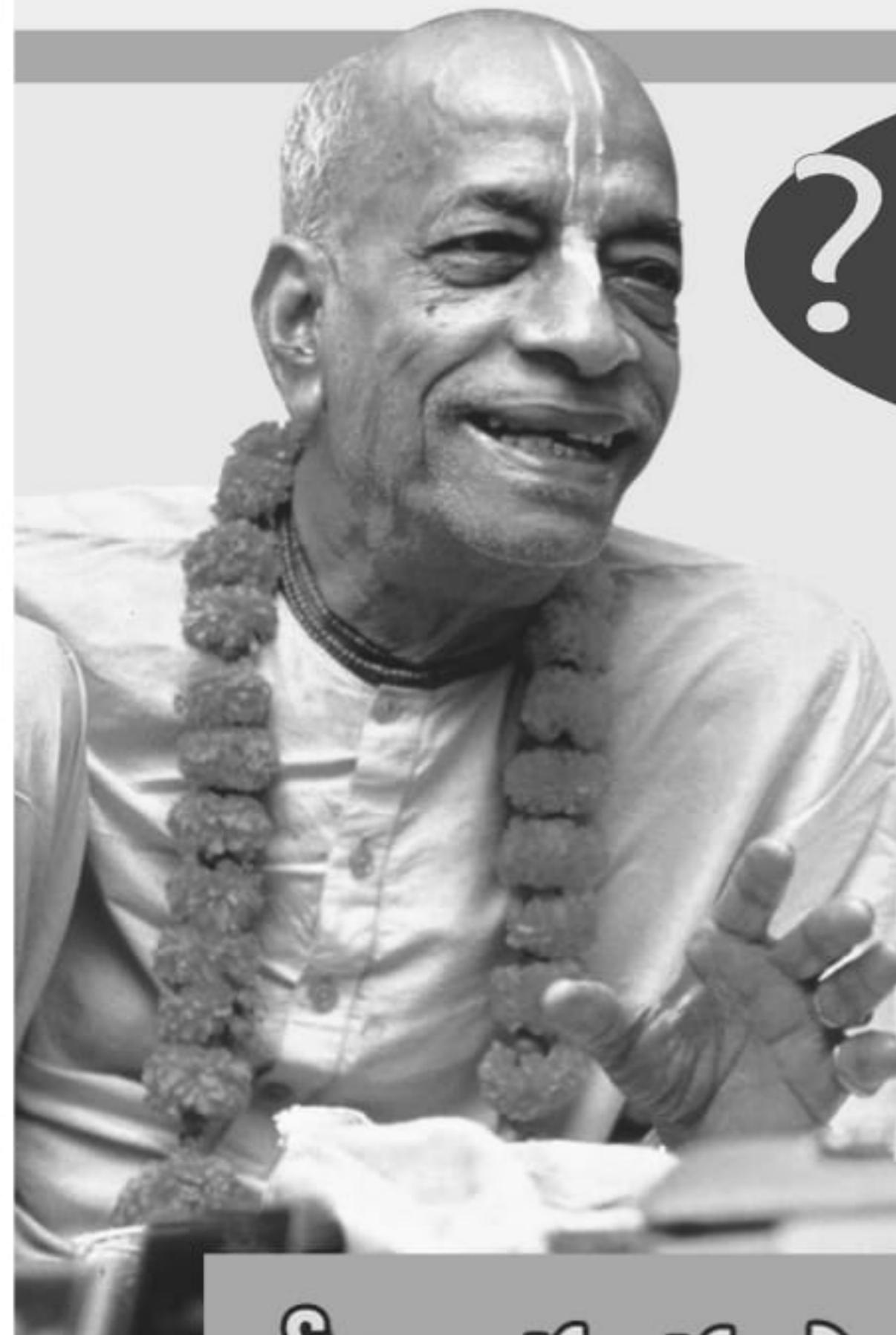
5

కర్మణా యత్త కర్మణి భగవచ్ఛిక్యయా సకృత్ /
గృణాన్విగుణనామానికృష్ణస్వానుస్వరావై చ ॥

(భాగవతము 1.5.36)

“భక్తుడు శ్రీకృష్ణభగవానుని ఆజ్ఞానుసారముకర్మలలో వర్తిస్తానే ఆ దేవదేవునినామాలను, గుణాలను సదా స్వరిస్తా ఉంటాడు.”

 హరేకృష్ణ!

ప్రశ్న : అన్ని ఆధ్యాత్మిక మార్గాలు
బకే చరమలక్ష్మ్యానికి, అంటే
భగవత్ప్రాప్తికి దారి తీస్తాయా?

శ్రీల ప్రభుపాదులతో

ప్రశ్నాత్మరాలా

ప్రశ్న : ఆధ్యాత్మికస్థితిలో ఉన్నామని చెప్పడానికి సురుతేమిటి?

శ్రీల ప్రభుపాదులు : ఆధ్యాత్మికస్థితి అంటే ప్రసన్నాత్మా. భూతికస్థితికి, ఆధ్యాత్మికస్థితికి తేడా అదే. భూతికస్థితిలో మనిషి సంతుష్టునిగా ఉండలేదు. అందుకే కోటిశ్వరులు కూడ ఆత్మహాత్య చేసికొంటున్నారు. మనిషి న్యాయ కళాశాలలో చేరాలంటే గ్రాణ్యయేట్ అయి ఉండడం తప్పనిసరి. గ్రాణ్యయేట్ అయి ఉన్నవాడికి న్యాయకళాశాలలో సీటు దొరకుతుంది. అలాగే ఆధ్యాత్మికస్థితి అంటే ప్రసన్నాత్ముడు. నిజానికి ఈ స్థితికి రానిదే “సమః సర్వేషు భూతేషు” లేదా సామ్యవాదమనే మాటే ఉండదు. అందరు సామ్యవాదము గురించి మాట్లాడుతారు. కాని వారికి సామ్యవాదమంటే ఏమిటో తెలీదు. ఈ విషయమే భూగవతంలో “ న తే విధః స్వార్థగతిం హి విష్టుం ” అని చెప్పబడింది. భూగవతము వంటి వేదశాస్త్రాలు ప్రామాణికమైనవి. మనుషులకు జీవితలక్ష్యమే తెలీదు. అందుకే వారికి భిన్నమైన దృష్టికొణాలు ఉంటాయి. నిజానికి వారిలో జీవితలక్ష్యం లోపించి ఉంటుంది. “లక్ష్మ్యం లేని మనిషి చుక్కాని లేని నావ రెండు ఒక్కాట ” అనే సామెత అందుకే వచ్చింది.

శ్రీల ప్రభుపాదులు : లేదు. ఆధ్యాత్మిక

మార్గాలను నాలుగు రకాలుగా విభజించవచ్చు. ఆధ్యాత్మికము కానివి, ఆధ్యాత్మికమైనవి, మిశ్రమ ఆధ్యాత్మికమైనవి, నిజంగా ఆధ్యాత్మికమైనవి. భగవంతుడా, నాకు రోజు

పట్టడు అన్నం పెట్టు అనడం మిశ్రమ ఆధ్యాత్మికమైనది. భగవంతుడు

ఆధ్యాత్మికమైనవాడు; మనిషి అతనిని సమీపించి ఏదో భూతికమైన లాభాన్ని కోరడం మిశ్రమ ఆధ్యాత్మికమౌతుంది. కర్మఫ్లులు ఏదో కొంత ధనాన్ని పొందడం కోసం తీవ్రంగా కష్టపడుతుంటారు. కాని జ్ఞానులు అలా కాకుండ తామెందుకు అంత తీవ్రంగా కష్టించి పనిచేయాలని ఆలోచిస్తారు. జన్మమృత్యుపులకు అతీతంగా తయారోతానని భావించి జ్ఞాని నిరాకారతేజంలో లీనం కావాలని ప్రయత్నిస్తాడు. ఇక యోగులు ఏవో భూతికసిద్ధులను పొందే ప్రయత్నం చేస్తారు. అణిమ వంటి సిద్ధుల ప్రదర్శనం వారు

చేస్తారు. సమీన యోగులు ఏవో కసరత్తులు చేసినా వారి దగ్గర

అధ్యాత్మికసిద్ధులు ఉండవు. నిజమైన యోగికి ఏవో కొన్ని సిద్ధులు ఉంటాయి. యోగులకు యోగసిద్ధులు కావాలి. ఇక భక్తులు కోరేది ఏదీ ఉండదు. కేవలము ప్రేమతోనే వారు భగవత్సేవ చేస్తారు. కేవలము భక్తి ద్వారానే భగవత్ప్రాప్తి కలుగుతుంది, ఎవరైనా భగవంతుడిని తెలిసికోవాలంటే, భగవంతుని ప్రేమించాలంటే భక్తియోగమార్గాన్ని చేపట్టాలి.

ప్రశ్న : భగవదనుభూతే మన జీవితలక్ష్యం కావాలా?

శ్రీల ప్రభుపాదులు : అవును. ఎందుకంటే మనం భగవంతుని అంశలము. ఉదాహరణకు పుత్రుడికి తండ్రి లక్ష్మణాలు ఉంటాయి. కాని అతనికి తండ్రి ఎవరో తెలియదనుకోండి. అందుకే ఒక సామెత కూడ వచ్చింది. కొడుకు తండ్రి లక్ష్మణాలనే పుణికి పుచ్చుకున్నా తండ్రి ఎవరో తెలియకపోతే అర్థమేమిటి? అనేది ఒక సామెత. శాస్త్రిజ్ఞుడు ఏవో క్రొత్తవి సృష్టించాలని ప్రయత్నిస్తున్నాడు, కాని అతడికి పరమ సృష్టికర్త ఎవరో తెలియకపోతే అర్థమేముంది? శాస్త్రిజ్ఞులు జీవాన్ని ప్రయోగశాలలో తయారు చేయాలని ప్రయత్నిస్తున్నారు. కాని కోటానుకోట్ల జీవులను తయారు చేస్తానే ఉన్నట్టి భగవంతుడిని గురించి అతడు తెలిసికోవడం లేదు. ఒకవేళ అతడు ప్రయోగశాలలో జీవాన్ని సృష్టించినా అతడు పొందే గొప్పదనం ఏముంది? కోట్లాది రూపాయలు మాత్రమే ఖర్చు అపుతాయి. కృష్ణచైతన్యవంతులమైన మేము చెప్పేదేమిటంటే జీవసృష్టి చేయాలని నీపు ప్రయత్నిస్తున్నాపు. అది మంచిదే. కాని కోటానుకోట్ల జీవులను ఇదివరకే సృష్టించినట్టి భగవంతుని గొప్పదనాన్ని తెలిసికో. అదే జీవితలక్ష్యం కావాలి.

హరేకృష్ణ!

అయోధ్య అనగానే గుర్తుకు వచ్చేది శ్రీరామచంద్రుడు,
రామజన్మభూమి, సరయూనది.
శ్రీరాముడు ఆదర్శపురుషుడు, ఆదర్శపాలకుడు,
ఆదర్శదేవుడు, ఆరాధ్యదైవము.
ఎప్పుడూ రామనామంతో మారుమోగిపోయే
అయోధ్య సరయూనది ఒడ్డునడంది.
సప్త ముక్తిప్రద క్షేత్రాలలో అయోధ్య
ప్రధానమైనదిగా చెప్పబడింది.
ఆ సప్త ముక్తిప్రద క్షేత్రాలు ఒక్కొక్కటి
భగవంతుని వివిధాంగాలకు ప్రతీక్యమైతే
అయోధ్య భగవంతుని శిరస్సుకు ప్రతీక.
అందుకే ఈ దివ్యదేశము ప్రధానమైనది.

అయోధ్య

- రాఘువేంద్ర

రావణుని బాధలకు తాళ లేక దేవతలు కోరినప్పుడు
దేవదేవుడు శ్రీరామచంద్రునిగా అవతరించి ఆ దానపుని
సంహరించి లోకాన్ని కాపాడాడు. శ్రీరాముడు తండ్రి ఆజ్ఞ
మేరకు 14 సంవత్సరాలు వనవాసం చేసాడు. అప్పుడు
అయోధ్య బోసిపోయింది. రామవిరహంలో అయోధ్యలోని
చెట్లన్నీ ఎండిపోయాయట. సరస్వతి, నదులు
ఎండిపోయాయట. శ్రీరాముడు అయోధ్యకు రాగానే
వృక్షాలన్నీ మళ్ళీ చిగురించి ఆ ఆదర్శపురుషునికి
స్వాగతం పలికాయి. త్రేతాయుగంలో దేవదేవుడు
శ్రీరామచంద్రునిగా, అదిశేషుడు లక్ష్మణునిగా,
శంఖచక్రాలు భరత శత్రువులుగా అవతరించారు.
శ్రీరాముడు తన అవతారాన్ని పరిసమాప్తి చేసిన తరువాత
అయోధ్య నగరం సరయూనదిలో కలిసిపోయింది.
కలియుగంలో విక్రమాదిత్యుడనే రాజు రామాయణం
అధారంగా, త్రేతాయుగం నాటి శ్రీరామునిలీలల ఆధారంగా
అయోధ్యానగరాన్ని నిర్మించాడని స్థలపురాణం
చెబుతున్నది. అద్భుతమైన అయోధ్య నగరం
దురదృష్టపూతు అనేక దండయాత్రల కారణంగా శిథిలమై
రూపురేఖలలో మారిపోయింది. కానీ ఇప్పుడు
అయోధ్యలో భవ్యమైన మందిర నిర్మాణం

కొనసాగుతోంది.

మనమందరము అతి

త్వరలోనే దివ్యమైన రామమందిరాన్ని చూడబోతున్నాము.
అయినా ఇప్పటికీ అయోధ్యలో మనం చూడగలిగే
ప్రధానమైన ప్రదేశాలు ఈ విధంగా ఉన్నాయి :
దశరథ మహాల్ : భగవంతుణ్ణే పుత్రునిగా పొందిన భాగ్యం
దశరథ మహారాజుకు కలిగింది. ఆయన నివసించిన
రాజప్రాసాదమే దశరథ మహాల్.

కనక మహాల్ : ఎంతో విశాలంగా, అందంగా ఉండే ఈ
భవనంలోనే శ్రీసీతారాములు ఎంతో అన్యోన్యంగా
జీవితాన్ని గడిపారు.

వాల్మీకి భవన్ : లోకానికి రామాయణాన్నిచెప్పిన వాల్మీకి
మహార్షిఅశ్రమమే ఈ వాల్మీకి భవన్. అక్కడ రామకథ
మొత్తము శిలాఫలకాలమై చెక్కబడి మనకు కనిపిస్తుంది.
గుప్తార్థమాట్ : అయోధ్యకు పదికిలోమీటర్ల దూరంలో
ఉన్న ఈ ప్రదేశంలోనే శ్రీరాముని అవతార పరిసమాప్తి
జరిగింది. అయోధ్యలోని సమస్త చరాచర జీవులకు
మోక్షాన్ని ప్రసాదించిన స్థలమే ఇది.

అమ్రాజీ మందిరము : ఈ మందిరంలో శ్రీరామవమి
ఉత్సవాలు 5 రోజుల పాటుఫునంగా నిర్వహిస్తారు.

ప్రధానమైనతీర్థాలు : అయోధ్య చుట్టూ అనేకమైన

పుణ్యతీర్థాలు ఉన్నాయి. వాటిలో ప్రధానమైనవి సరయూనది, నాగేశ్వర తీర్థము, పరమపద పుష్కరిణి, వైదహియ తీర్థాలు ప్రధానమైని. సరయూనది ఒడ్డున ఉండే అయోధ్యలో వందలాది మందిరాలు ఉండేవి. అయితే అనేక దండయాత్రల కారణంగా అవ్యున్న నశించిపోయాయి. శ్రీరాముని తరువాత అయోధ్యను రామతనయుడైన కుశడు పాలించాడు.

అయోధ్యలో జరిగే ప్రధానమైన ఉత్సవాలు

శ్రీరామవమి : శ్రీరాముని ఆవిర్భావ మహాత్మవము చైత్రశుద్ధ సప్తమి రోజు జరుపుకుంటాము. శ్రీరాముడు ఒక సామాన్య మానవుని రూపంలోను, వ్యక్తిత్వంలోను నడుచుకొని తన ప్రియమైన భక్తులతో ఎన్నో లీలలు చేసాడు. పరతత్త్వమైన శ్రీరాముడు స్వరూపలక్షణాలలోనే కాకుండ దివ్యలీలా ప్రదర్శనములో కూడ ఆకర్షణీయుడై ఉంటాడు. తన పట్ల ఆకర్షితులైన జనులను భగవద్గీతామానికి చేర్చ విధంగా ఆ దేవదేవుడు లీలలను చేసాడు.

అటువంటి శ్రీరామచంద్రుని గురించి శ్రీవాల్మీకి మహార్షి వర్ణిస్తూ ఆతడు ఆజానుబాహుడని, విశాలవేత్రుడని, ఆకుపచ్చ రంగును కలిగిన దేహసౌందర్యము కలవాడని, సకల విద్యాపారంగతుడని, అసాధారణ మేధాసంపన్ముడని, ఘైర్యంలో హిమాలయాన్ని పోలినవాడని, శక్తిలో విష్ణువు వంటివాడని, అందంలో చంద్రుని వంటివాడని, ఘర్షులో భూదేవిని పోలినవాడని, కోపంలో ప్రభయాగ్ని సమానుడని, సంపదలో కుబేరుని వంటివాడని, భక్తిశ్రద్ధలలో ధర్మదేవత వంటివాడని

తెలియజేసాడు. అందుకే రామరాజ్యంలో ప్రజలందరు సత్యయుగంలో లాగా పవిత్రజీవనం గడుపుతూ సుఖసంతోషాలతో జీవించారు. ఏ ఆపదలు వారికి కలగలేదు. ఈ విధంగా శ్రీరామచంద్రుడు 11వేల సంవత్సరాలు భూమిని పరిపాలించి స్వధామమైన వైకుంఠానికి చేరుకున్నాడు.

దేవదేవుడైన శ్రీరామచంద్రుని

ఆదర్శాన్నియమైనకార్యాలు

శ్రీరాముడు జీవితాంతము ఏకపత్మిప్రతునిగానే ఉండి ఆదర్శాన్నియమైనిగా, ఆదర్శాభర్తగా పేరు పోందాడు. సుగ్రీవునికి, విభీషణునికి కష్టకాలంలోసహాయం చేసి ఆదర్శ స్నేహాతునిగా నిలిచాడు.

శ్రీరాముడు తన ప్రియతము సేవకుడైన హనుమంతుని భక్తికి మెచ్చి తన ఆంతరంగిక సేవకునిగా చేసికొన్నాడు. అంతే కాకుండ హనుమంతుడు చిరంజీవిగా అయ్యే వరాన్ని కూడ శ్రీరాముడు ఇచ్చాడు. రావణసంహారము చేసిన తరువాత శ్రీరాముడు జనరంజకంగాపరిపాలన చేసి రామరాజ్యంలో అందరూ సుఖంగా ఉంటారని నిరూపించాడు. రామ రాజ్యాన్ని కోరుకోని మనిషే ఉండడు. అందుకే శ్రీరాముని ఆచరణను అందరూ అనుసరించాలని, శ్రీకృష్ణుడు ఉపదేశించింది పాటించాలని చెప్పుడం జరుగుతూ ఉంటుంది. శ్రీరాముడు మర్యాద పురుషోత్తముడు. అయోధ్య లక్ష్మీకు 125 కిలీ దూరంలో ఉంది. ☺ హరేకృష్ణ!

అజ్ఞాన చీకటిని తొలగించే

ఉపదేశ కిరణాలు

శరణాగతి అంటే ఇదే! - శ్రీల భక్తివినోద శాకురులు

“నేను నీ భక్తునిగా నిలువగలిగితే కీటక జన్మయైనానాకుఫరవాలేదు. కాని నీకు విముఖమైతే బ్రహ్మ జన్మయైనా నేను కోరుకోను.”

మాయావాదులకు పునర్జన్మయైనంటే భయం. మాటిమాటికిజన్మలు కలగడం సంసారమని అంటారు. అందుకే వారు భవబంధవిముక్తులై బ్రహ్మములో లీనముకావాలని కోరుకుంటారు. కాని భక్తులకు ముక్తివాంఛ ఉండదు. భక్తి చేయగలిగితే వారు కీటక జన్మను పొందడానికైనా సిద్ధపడి ఉంటారు. భక్తులకు భక్తితోనే అక్కరగానిజన్మలతో కాదు.

భక్తిరహితమైతే వారు రాజుజన్మయైనా కోరుకోరు, భక్తి కలిగితే చండాలుని జన్మయైనా వారు స్వీకరిస్తారు. ఇదే భక్తుల నైజం. ●

ఆపు దూడకు పాలిచ్చిరక్షిస్తుంది

- శ్రీల ప్రభుపాదులు

“భగవంతుడు ఎంతటి కరుణామయుడంటే భక్తుని సమస్త కోరికలను తీర్చుడమే కాకుండ అప్పుడే పుట్టిన దూడకు ఆపుపాలిచ్చినట్లుగా అతనికి పూర్వరక్షణను కూడ కలిగిస్తాడు.

నిత్యముక్తుడైన భక్తుడు క్రమంగా తన సన్నిధికి ఎటువంటికష్టము లేకుండ చేరగలిగే బుధియోగాన్ని తానుజస్తున్నట్లు భగవద్గీతలో శ్రీకృష్ణుడే చెప్పాడు.”

జీవితంలో మనం చేయవలసినది ఒకే ఒక్కకార్యం. అదే భగవత్స్వరూప మీద విశ్వాసాన్ని పెంచుకోవడం. తల్లిదండ్రులు తమ పిల్లల యోగక్షేమాలు, రక్షణ చూడడం లేదా? మరి శ్రీకృష్ణుడు ఎందుకు తన భక్తుల రక్షణకార్యంలో ఉదాసీనంగా ఉంటాడు?

ఆచార్యుల వాణి ద్వారా ఈ విశ్వాసాన్ని పెంచుకోవడంలోనే మన అధ్యాత్మిక విజయము అధారపడి ఉంటుంది. ●

సత్యం మాట్లాడేవారికి శత్రువులు తయారోతారు

- శ్రీల భక్తిసిద్ధాంతసరస్వతీ శాకురులు

“భక్తప్రష్టాదుడు సత్యాన్ని పలకడం పలననే శత్రువులు తయారయ్యారు. సత్యాన్ని ప్రచారం చేసే భక్తులకు ఈ భౌతికజగత్తులోని స్వార్థపూరితమైన జనులు శత్రువులుగా కావడంలో ఆశ్చర్యమేమీలేదు. సాధారణంగా జీవులు నభశిఖపర్యంతం మొండితనంతో, భక్తి పట్ట ఏవగింపుతో ఉంటారు. కృష్ణుని గురించిన సత్యాన్ని వారు వినడానికి ఏమాత్రం ఇష్టపడదు.”

జగత్తులో మనకు కృష్ణవిముఖులే సర్వాత్మ కనిపిస్తారు. ఇందులో ఆశ్చర్యకరమైన విషయం ఏదీ లేదు. కృష్ణవిముఖులుకాగానే జనులు ధర్మవిహీనులౌతారు, ఇక ధర్మవిహీనులుకాగానే దుఃఖభాగులౌతారు. అందరు ప్రపంచమంతట మనకు దుఃఖభాగులైనవారే ఎక్కువగా కనపడతారు. అయినా వారికిసమస్త దుఃఖానివారకమైన గీతాభాగవత జ్ఞానంరుచించదు. కేవలము భక్తుల నిర్వేతుక కరుణ, వారి సాంగత్యం ద్వారానే బద్ధజీవులు ముక్తజీవనము వైపుకుప్రయాణిస్తారు. ● హరేకృష్ణ!

ఏకాంశీవ్రత మాయోల్క్షము

శ్రీల సనాతనగోస్వామి విరచితమైన హరిభక్తివిలాసము నుండి

- ✿ పాపాలు ఐదు రకాలని చెప్పబడింది. అవే పాతకము, అతిపాతకము, ఉపపాతకము, మహాపాతకము, ప్రకీర్ణము. కాల్పని మట్టి కుండను నీళ్ళలో పెడితే నెమ్ముదిగాకరిగిపోయినట్లు, ఏకాదశిఉపవాసం వలన ఈ ఐదురకాలపాపాలు నశించిపోతాయి. (దేవీ రఘుస్వాం, స్వంద పురాణం)
- ✿ అభక్ష్య భోజనము, సరికాని వ్యక్తితో సంగమించడము, అయోగ్యతైన మనుషులను పూజించడము, అపవిత్రులను తాకడము, ఇతరులను నిందించడము, స్వంత ప్రతిభను చాటుకోవడము, పరస్తీగమనము, శాస్త్రనిర్దేశాలను పాటించకపోవడము, ఇతరుల ధనము అపహరించడము, ఇతర నానారకాలపాపాలన్నీ కూడకేవలము ఏకాదశి ఉపవాసం ద్వారా నశించిపోతాయి. (వాయుపురాణం, స్వందపురాణం)
- ✿ ద్వాదశిప్రతాన్నిపాటించాలని మనస్సులోసంకల్పించినవారైనా దుస్తరమైనసంసారాన్ని దాటుతారనిబ్రహ్మాదేవుడు పలికాడు. (ఎష్టురఘుస్వాం)
- ✿ ఇంట్లో ఎవరిదైనా మరణం సంభవించి మైల వచ్చినపుడు దానం, అర్చనం వంటికార్యాలను చేయకపోయినా ఏకాదశి ఉపవాసాన్ని మాత్రం కచ్చితంగా పాటించాలి. (పద్మపురాణం)
- ✿ గతించిన తల్లితండ్రుల తిథికర్మలు ఏకాదశి రోజు వస్తే వాటిని మర్మాంచికి వాయిదా వేయాలి. ఏకాదశిరోజు, ఉపవాసం రోజు ఆ పితృకర్మలను చేయకూడదు. నిజానికి పితృదేపతలు, దేపతలు ఏకాదశినాటిపాపాలు నిండినట్టి ధాన్యాన్ని ఏమాత్రం స్వీకరించరు. (ఉత్తర ఖండం)

ఎప్రిల్ నెలలో వచ్చే రెండు ఏకాదశులు

కామదా ఏకాదశి

ఎప్రిల్ నెలలో వచ్చే ఏకాదశి కామదా ఏకాదశి. ఇది చైత్రమాసం శుక్లపక్షంలో వస్తుంది. కామదా ఏకాదశి మహిమ వరాహాపురాణంలో శ్రీకృష్ణధర్మరాజసంవాద

రూపంలో వర్ణించబడింది.

శ్రీరామచందుని పూర్వజూడైన దిలీప మహారాజు ఈ ప్రతపాలనము గురించి వశిష్ఠ మహార్షి అడిగినట్లుపురాణంలో చెప్పబడింది. శాపవిమోచనాన్ని పొందడానికి ఈ ఏకాదశి ప్రతానికి మించిన ప్రతమే లేదు. దీనిని పాటించడం వలన అసురీశాపాలు తొలగిపోతాయి, బ్రహ్మపూర్వాత్మాతాయి నశిస్తుంది. (ఎప్రిల్ నెల 13వ తేదీ కామదా ఏకాదశిపర్వదినం. పాలు, పంటు, కందమూలాలతోఉపవాసం ఉండాలి. ధాన్యాన్ని తినకూడదు. మర్మాడు 14వ తేదీ ద్వాదశిపారణ ఉదయం 6.00గం/సంది 10.08 గం/సంలోపల చేయాలి)

వరూధినీ ఏకాదశి

వరూధినీ ఏకాదశి చైత్రమాసం కృష్ణపక్షంలో వస్తుంది. ఈ ఏకాదశి మహిమ భవిష్యోత్తర పురాణంలో శ్రీకృష్ణధర్మరాజసంవాదరూపంలో ఇవ్వబడింది. ఈ ఏకాదశి మహిమను శ్రీకృష్ణుడు వర్ణిస్తూ ఈ విధంగా అన్నాడు : వరూధినీ ఏకాదశి అనే పేరుకలిగిన ఏకాదశి ఇహపరాలలో సౌభాగ్యాన్ని కలుగజేస్తుంది. ఈ ఏకాదశిని పాటించడము ద్వారా మనిషి నిరంతరమైన ఆనందాన్ని, సుఖాన్నిపొందుతాడు; పాపవిముక్తుడొతాడు. దీనిని పాటించి అభాగ్యరాలైన వనిత సౌభాగ్యవతి అవుతుంది; మనిషి ఇహపరాలలో సుఖసంపత్తులు పొంది పాపవిముక్తుడొతాడు. పూర్వము మాంధాత ఈ ప్రతాన్నిపాటించి ముక్తుడయ్యాడు. దుంధుమారుని పంటి రాజులెందరో దీనినిపాటించి ధన్యులయ్యారు. పదివేల సంవత్సరాల తపస్స వలనకలిగే ఫలము కేవలము ఈ వరూధినీ ఏకాదశి పాలనము ద్వారా చేకూరుతుంది. వరూధినీ ఏకాదశి రోజు జాగరణ చేసి జనార్థనుని అర్చించేవాడు పాపదూరుడై జీవిత పరమగతిని పొందుతాడు. ఈ ఏకాదశి మహిమను వినేవాడు వేయిగోవులను దానం చేసినఫలాన్ని పొందుతాడు. (ఎప్రిల్ నెల 26వ తేదీ వరూధినీ ఏకాదశిపర్వదినం. పాలు, పంటు, కందమూలాలతో ఉపవాసం ఉండాలి. ధాన్యాన్ని తినకూడదు. మర్మాడు 27వ తేదీ ద్వాదశిపారణ ఉదయం 6.44గం/సంది 10.04గం/సంలోపల చేయాలి). (పారేకృష్ణ !

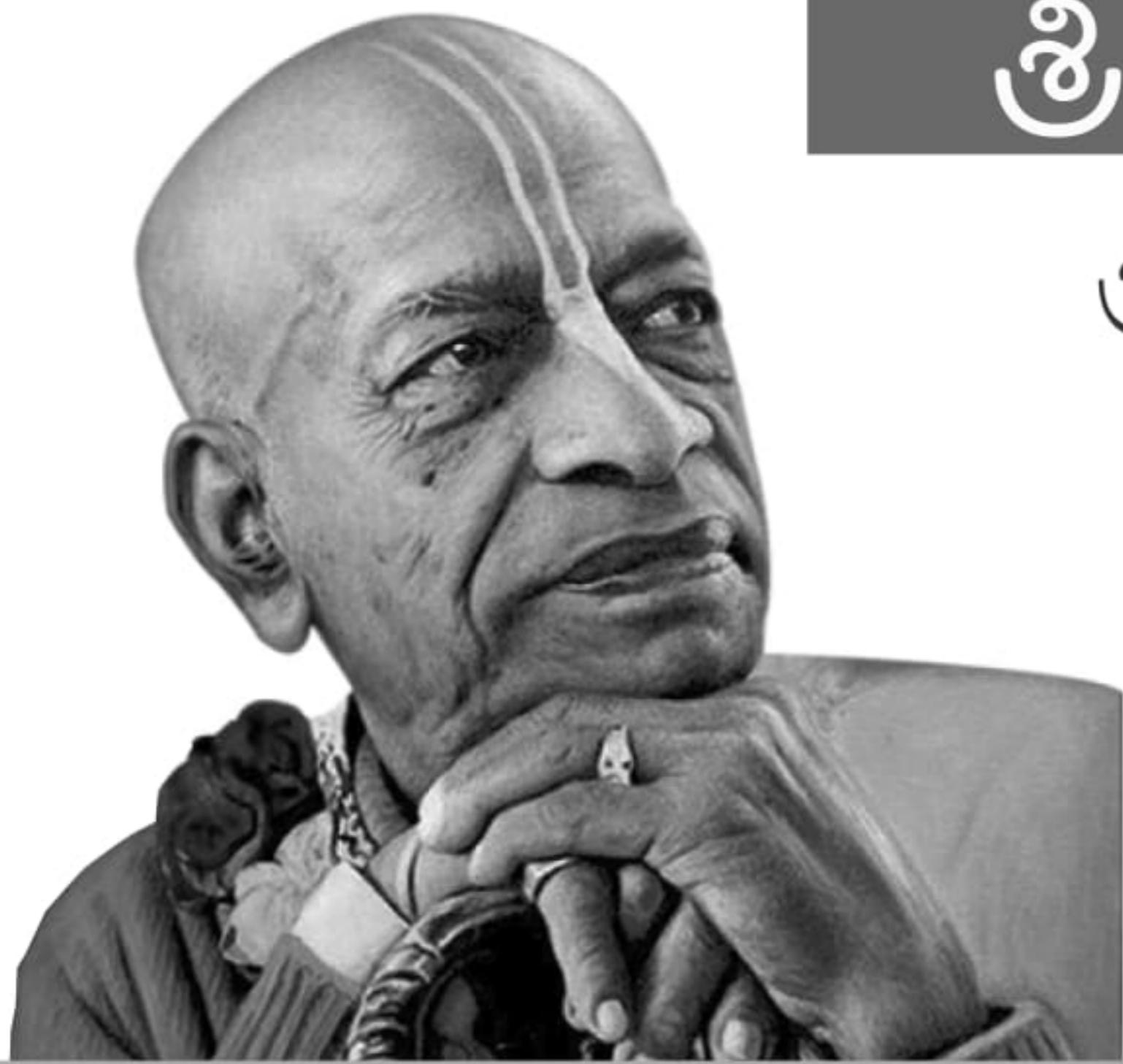

శ్రీగురుపరంపర

శ్రీ శ్రీమద్ ఎ.సి.భక్తివేదాంతస్వామి

ప్రభుపాదుల వారి

జీవిత చరిత్ర

.....జూలై १९६१లో భక్తివేదాంతస్వామి తమ బృందావన నివాసాన్ని పంశీగోపాల మందిరము నుండి రాధాదామోదర మందిరానికి మార్చారు. గదుల మరమ్మత్తు ఖరుచులు తానే పెట్టుకొని ఆయన దానిని నివాసమోగ్యం చేసికొన్నారు. కరెంటు, ఫ్యాను అన్ని వచ్చాయి. గదులకు రంగులు వేయడం కూడ అయింది. గదిలో నేలమీద కూర్చుని రాసుకునే బల్ల, దర్శలతో చేసిన చిన్న చాప, నులకమంచము ఉన్నాయి. ఇప్పుడు ఆయనకు తమ గదిలో నుండే రాధాదామోదర మందిర గర్భగుడిలోని కొంత భాగం చక్కగా కనిపిస్తుంది. వందలాది సంపత్వరాల క్రిందట శ్రీల కృష్ణదాసక రాజగోస్వామి స్వయంగా అర్చించినట్టి నాలుగడుగుల బృందావనచంద్రుని శ్రీవిగ్రహ దర్శనం నేరుగా తమ గదిలో నుండి ఆయనకు కలుగనుంది. గదికి, వంటిల్లుకు మధ్య చిన్న వరండా ఉంది. వరండాలోకి రాగానే రాధాదామోదర మందిర ఆవరణ కనిపిస్తుంది. వంటింట్లో నుండి శ్రీల రూపగోస్వామి వారి సమాధి మందిరం కనిపిస్తుంది. ఇది శ్రీల జీవగోస్వామి వారి మందిరం. రూపగోస్వామి, సనాతనగోస్వామి, రఘునాథభట్టగోస్వామి వంటి మహానీయులంతా ఇక్కడే కలిసి భాగవతచర్చ చేసేవారు, కలిసి ప్రసాదం తీసికొనేవారు, కలిసి నామజపం చేసేవారు, కలిసి శ్రీకృష్ణని గురించి శ్రీచైతన్యులను గురించి చర్చించేవారు. శ్రీమద్బాగవతానికి వ్యాఖ్యానం వ్రాసే తన బృహత్తార్యానికి రాధాదామోదర మందిరమే ఉత్సమాత్మమైన స్థానమని భక్తివేదాంతస్వామి విశ్వసించారు.

అర్థరాత్రి ఒంటిగంటకు భాగవత వ్యాఖ్యానం వ్రాయడానికి భక్తివేదాంతస్వామి ఉపక్రమించేవారు. అంతా నిశ్శబ్దం. బృందావనంలో కరెంటు పోవడం

భాగము

16

సర్వసాధారణమే కాబట్టి ఆయన దాదాపుగా లాంతరు వెలుగుతోనే రచనావ్యాసంగం చేసేవారు. తెల్లవారు రుఖుమున ४.०० గంటలకు పూజారి నిద్రలేచి గుడిలో దీపాలను వెలిగించేవాడు, ५.०० గంటలకు మంగళహారతి కార్యక్రమము జరిగేది. భక్తివేదాంతస్వామి తాను కూర్చున్న చోటు నుండే గర్భగుడిలో ఎడమవైపునున్న బృందావనచంద్రుని దర్శనమయ్యాడి.

బ్రోక్కుసారి ఆయన రచనావ్యాసంగాన్ని అపి బయటకు వచ్చి అలయ ప్రాంగణంలో తిరుగుతూ రాధాకృష్ణులను దర్శించుకునేవారు, మంగళహారతిని చూసేవారు. ఆ విధంగా కొన్ని గంటలు భాగవత వ్యాఖ్యానం వ్రాసిన తరువాత భక్తివేదాంతస్వామి దానికి విరామం ఇచ్చి జపం చేసేవారు. ప్రార్థనపూట భక్తుల రద్దీ అయిపోయిన తరువాత కూడ ఆయన జపం కొనసాగేది. బ్రోక్కుసారి దగ్గరలోనే ఉన్న రాధాశ్యమసుందర మందిరానికో లేదా రాధామదనమోహన మందిరానికో వెళ్ళేవారు. గదికి తిరిగి వచ్చేసరికి సమయము పదకొండు అయ్యేది. అప్పుడు ఆయన వంట చేసికొని, వైవేద్యం పెట్టి శ్రీల రూపగోస్వామి వారి సమాధి మందిరాన్ని చూస్తూ భోజనం చేసేవారు. వంట చేసే సమయంలో కూడ ఆయన సమాధి మందిర దర్శనంలోనే తన్నయులై యుండేవారు. ఎల్లప్పుడు శ్రీల రూపగోస్వామి సన్నిధినే అనుభవిస్తూ భక్తివేదాంతస్వామి తమ గురుదేవుని కార్యం గురించి ఆలోచిస్తూ ఉండేవారు. వ్యాఖ్యానం వ్రాయడం ఒక ఎత్తు, దానిని ప్రచరించడము ఇంకొక ఎత్తు. భక్తివేదాంతస్వామి, ఆయన గురుదేవుడు ఇద్దరూ కూడ భాగవతం ఆంగ్లబాషలో ముద్దించబడి వితరణ కావాలనే వాంచించారు. వైష్ణవ జ్ఞానం ఇప్పటికే రూపగోస్వామి, సనాతనగోస్వామి, జీవగోస్వామి వంటి

మహానీయులచే విస్తరంగా వివరించబడింది. వారు ప్రాసినట్టి గ్రంథాలు ఇప్పుడు రాధాదామోదర మందిరంలోనే జీర్ణావస్థకు వచ్చాయి. గౌడీయమర ప్రచురణలు కూడ విస్తృతంగా వితరణ కావట్టేదు. పెద్దపెద్ద ఆచార్యులే భాగవతానికి వ్యాఖ్యానాన్ని రాసి ఉంచినపుడు మళ్ళీ భాగవతంపై క్రొత్త వ్యాఖ్యానాన్ని రాయడానికి సమయం వెచ్చించడమొందుకని భక్తివేదాంతస్వామిని ఒక దైవి సోదరుడు అడగడం కూడ జరిగింది. అయినా భక్తివేదాంతస్వామి మనస్సులో సంశయమే లేదు. తమ గురుదేపుని ఆజ్ఞ శిరోధార్యమనేదే ఆయన సంకల్పం. అరవై సంపుటాల భాగవత వ్యాఖ్యానాన్ని ముద్రించడానికి ప్రచురణకర్తలు ఇష్టపడలేదు. వాటి సంఖ్యను తగ్గించడానికి భక్తివేదాంతస్వామి ఇష్టపడలేదు. పూర్వాచార్యుల వ్యాఖ్యానాలపై ఆధారపడినట్టి పరంపరాగతమైన ప్రతిపదార్థ తాత్పర్య భాష్యాలను కుదించడానికి ఆయన సమ్మతించలేదు. కానీ అటువంటి గ్రంథరచనకు తానే చందాలను ఏర్పాటు చేసికొనపలసి వస్తుంది. శ్రీరాధాదామోదర మందిరము శ్రీమద్భాగవత రచనకు ఉత్తమమైన స్థానమే గాని దానిని ముద్రించడానికి కాదు. అందుకే భక్తివేదాంతస్వామి డిలీకి వెళ్ళపలసి వచ్చింది.

భక్తివేదాంతస్వామి మొదట తమకు పరిచయస్తుడైన హితశరణశర్మను కలిపికొన్నారు. హితశరణ శర్మ దాల్చియా అనే సంపన్న వ్యక్తికి కార్యదర్శి కావడమే కాకుండ ఒక ముద్రణసంస్కు యజమాని కూడ. ఆయన తనకు తప్పకుండ సహాయం చేస్తాడని భక్తివేదాంతస్వామి భావించారు. గోరభీపూర్ లోని గీతాప్రేస్ యజమాని హనుమాన్ ప్రసాద్ పొద్దార్ ను కలపమని హితశరణ సలహానిచ్చాడు. భక్తివేదాంతస్వామికి ఆ సలహా సచ్చింది. వెంటనే ఆయన డిలీ నుండి గోరభీపూర్ కు వెళ్ళారు. డబ్బు కొరత వలన ప్రయాణం కొంత కష్టమే అయింది. ప్రతీ పైసాను ఆయన లెక్క రాసుకున్నారు. అయినా ఆ కష్టమంతా లాభానికి అయింది. భక్తివేదాంతస్వామి మొట్టమొదలు హిత శరణ శర్మ ఇచ్చిన పరిచయ పత్రాన్ని చూపించి తరువాత తమ భాగవత వ్యాఖ్యానాన్ని చూపించారు. ఆ ప్రాత ప్రతిని కొద్దిగా పరిశీలించగానే హనుమాన్ ప్రసాద్ కు ఆ భాగవత వ్యాఖ్యానం యొక్క విలువ అర్థమైంది. భక్తివేదాంతస్వామి ప్రాసిన ఆ వ్యాఖ్యానాన్ని ముద్రించడానికి ఆయన నాలుగువేల రూపాయల చందాను దాల్చియా ట్రిప్పుకు ఇవ్వడానికి ఒప్పుకున్నారు.

మొదటి సంపుటాన్ని ముద్రించడానికి దాదాపు ఎడువేల రూపాయలు ఖర్చుపుతుందని భక్తివేదాంతస్వామి అంచనా వేసారు. అంటే ముద్రణకు ఇప్పుడు మూడువేలు

తక్కువ పడ్డాయి. డిలీలో ఇంటింటికి తిరిగి ఆయన కొన్ని వందల రూపాయలు ప్రోగుచేసారు. తరువాత హితశరణ శర్మ తన ముద్రణాలయంలో తొలి సంపుటాన్ని ముద్రించడానికి ఒప్పుకున్నారు. మొదటి రెండు అధ్యాయాలను ముద్రించేసరికి భక్తివేదాంతస్వామికి ముద్రణ నాణ్యత నచ్చలేదు. దానితో ముద్రణ కార్యక్రమము ఓకేప్రేస్కు మారింది. మొత్తానికి క్రొత్త ముద్రణాలయంలో భాగవతవ్యాఖ్యాన ముద్రణ ఆరంభమైంది. మొదటి ప్రూఫ్, రెండవ ప్రూఫ్, మూడవ ప్రూఫ్ అన్ని కూడ భక్తివేదాంతస్వామి ఓపికగా చూసేవారు. ప్రతిసారీ ఏదో చిన్న తప్పు బయటకు వచ్చేది. తొలి సంపుటం ముద్రణ జరిగే సమయంలో కూడ భక్తివేదాంతస్వామి ఆ సంపుటంలోని చివరి అధ్యాయాలపై వ్యాఖ్యానం రాస్తున్నారు. చిప్పివాడలోని తన గదిలో ఉంటూ ఆయన ముద్రణ కార్యాన్ని పర్యవేక్షించేవారు. నాలుగు నెలల తరువాత ముద్రణ కార్యం పూర్తపుతుంది. ముద్రించిన కాగితాలను నేలపై పేరిచు బైండింగ్ చేసే పని మొదలైంది. అదే సమయంలో రాధాప్రేస్లో కవరుపేజీ ముద్రణ సాగింది. ముద్రణ, బైండింగ్ అన్ని పూర్తయ్యేసరికి పదునోకండు వందల కాపీలు తయారయ్యాయి. వాటిలో పంద కాపీలను భక్తివేదాంతస్వామికి ఇచ్చారు; మిగిలిన ముద్రణకర్త దగ్గరే ఉంచబడ్డాయి. వందకాపీలను అమ్మగా వచ్చిన డబ్బుతో భక్తివేదాంతస్వామి మిగిలిన ముద్రణ ఖర్చులను, బైండింగ్ ఖర్చులను తీర్చాలి. ఖర్చులు పూర్తిగా తీరేవరకు అలాగే చేయడానికి నిర్ణయించారు.

మొదటి వందకాపీలను భక్తివేదాంతస్వామి తమ గదిలో ఒక బల్లపై పెట్టుకున్నారు. వాటిని ఆయన తానే అమ్మలని నిశ్చయించుకున్నారు; అంతే కాకుండా ముఖ్యమైన వ్యక్తులకు వాటిని బహుకరిద్దామని సంకలిపించారు. పుస్తకానికి హనుమాన్ ప్రసాద్ పొద్దార్ నుండి మొట్టమొదటి అనుకూలమైన ఉత్తరం వచ్చింది. డాక్టర్ రాధాకృష్ణన్ కూడా దానిని చదివి తన అభిప్రాయాన్ని రాస్తానని ఒప్పుకున్నారు. భక్తివేదాంతస్వామి డిలీలోని అన్ని పెద్ద గ్రంథాలయాలకు, విద్యాసంస్థలకు, పారశాలలకు తిరిగి తన గ్రంథాన్ని అమ్మే యత్నం చేసేవారు. విద్యాశాఖ యాభై ప్రతులను కొనగా, అమెరికా రాయబార కార్యాలయము పద్ధనిమిది ప్రతులను కొన్నది. ఈ విధంగా మొదట్లో పుస్తక వితరణము బాగానే సాగినా నెమ్మిదినెమ్మిదిగా మందగించింది. గంటల కొద్దీ తిరిగినా కొన్ని ప్రతులు కూడా అమ్ముడయ్యే కావు. అయినా భక్తివేదాంతస్వామి నిరాశ చెందలేదు. పైగా రెండవ సంపుటాన్ని ముద్రించడానికి పరమాత్మాహంతో ఉన్నారు.

కాని మొదటి సంపుటము నుండి తగినంత డబ్బు వస్తే గాని రెండవ సంపుటమును ముద్రించే ప్రస్తకే లేదు. దానితో సంబంధము లేకుండ భక్తివేదాంతస్వామి తమ వ్యాఖ్యానరచనను మాత్రం కొనసాగించారు. నెలలు గడిచాయి. ప్రథమ సంపుటము మీద భక్తివేదాంతస్వామికి మరికొన్ని అనుకూలమైన ఉత్తరాలు వచ్చాయి. దేవ సోదరుడైన స్వామీ బాన్ మహారాజు, భక్తిసారంగమహారాజు అనుకూలంగా స్వందించారు. ఉత్తరప్రదేశ్ గవర్నర్ శ్రీ శ్వామాధవాన్, భారత ఉపరాష్ట్రపతి డా॥ జాకీర్ హుస్సెన్ భక్తివేదాంతస్వామీ రచనను మెచ్చుకున్నారు. రెండవ సంపుటాన్ని పూర్తి చేయడానికి భక్తివేదాంతస్వామి బృందావనానికి తిరిగి వచ్చారు. రాధాదామోదర మందిరంలోని తన నివాసానికి చేరుకోగానే ఆయన తిరిగి రచనా వ్యాసంగాన్ని

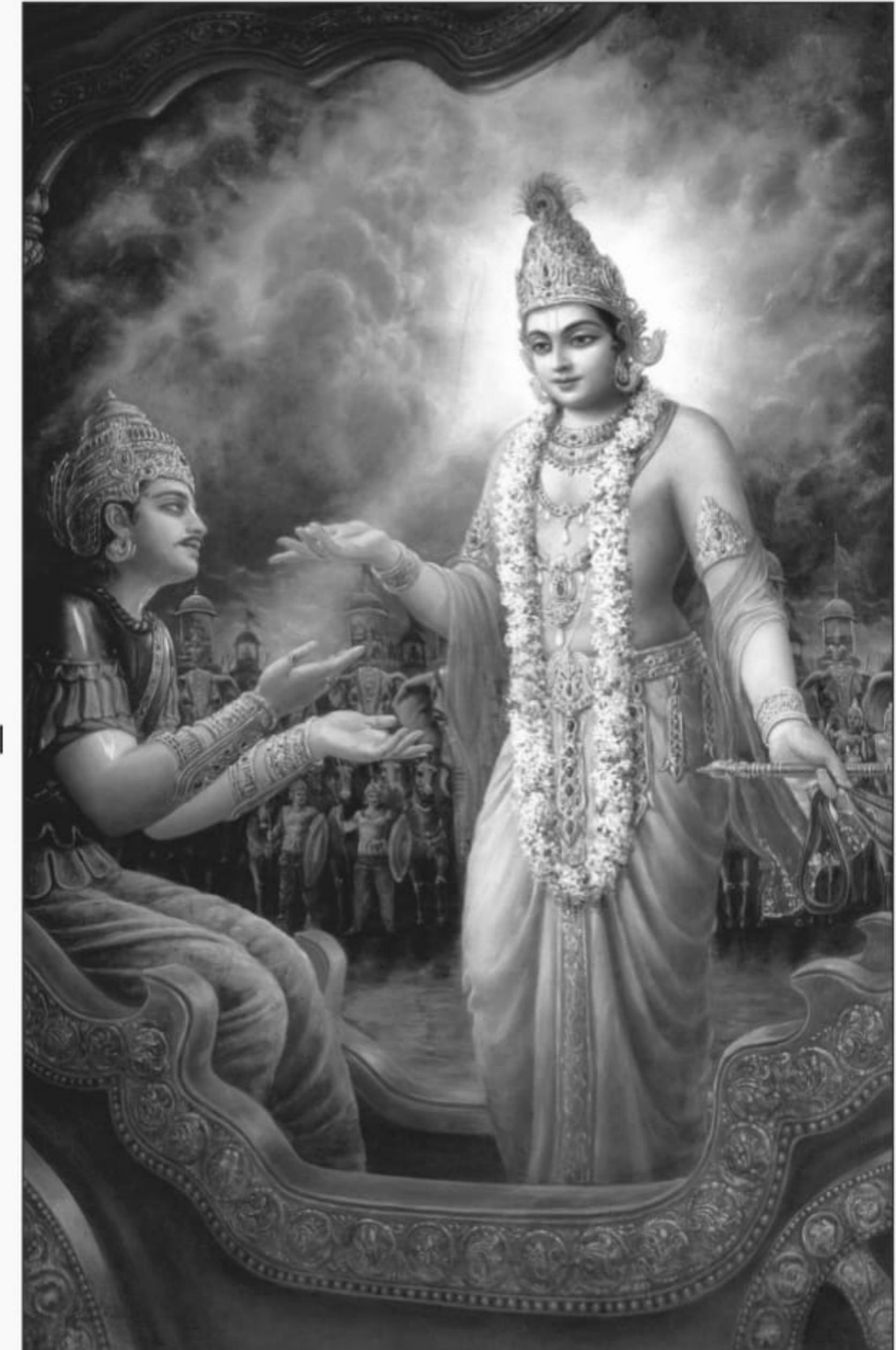
అరంభించారు. మొదటి సంపుటము ప్రథమ స్క్రంధములోని ఆరు అధ్యాయాలను పూర్తి చేసి ఏడవ అధ్యాయంలోని ఏడవ స్కోకంలో ఆగింది. ఇక రెండవ సంపుటము ఏడవ అధ్యాయంలోని ఎనిమిదవ స్కోకంతో ఆరంభమైంది. శ్రీమద్భాగవతము పరమహంసలకే, అంటే కేవలము ఆత్మానుభూతిలో నెలకొనినవారికి ఉద్దేశించబడినదని భక్తివేదాంతస్వామి వ్యాఖ్యానం వ్రాయడం మొదలుపెట్టారు. “అయినా ఇది లౌకికుల హృదయలోతులలోకి కూడ పనిచేస్తుంది. లౌకికులు ఎల్లప్పుడూ ఇందియభోగ విషయంలో అనురక్తులై ఉంటారు. కాని అటువంటి వ్యక్తులకు కూడ ఈ వైదిక సాహిత్యంలో వారి భూతిక రుగ్మతలకు పరిష్కారమార్గం కనిపిస్తుంది” అని వ్యాఖ్యానాన్ని కొనసాగించారు.

(సశేషం)

ఉ సోదరసోదరీమణులారా
మీ అందరి కోసమే భగవద్గీత
నొసటి గీత మార్చేదే భగవద్గీత ॥ ఉ సోదర॥
చీకటిలో నిరాశతో తడబడకండి
దారీతెన్ను లేదని వాపోకండి ।
గీతాజ్యోతిని పట్టి అడుగులేయండి
వడివడిగాసాగి మీగమ్యము చేరండి ॥ ఉ సోదర॥
అపజయాల భారంతో అణగిపోవద్దు
అవమానపు కొండ క్రింద నలిగిపోవద్దు ।
కొండంత ఆత్మశక్తి మీ చెంతే ఉంది
ఇది చెప్పడానికి గీత వచ్చింది ॥ ఉ సోదర॥
ఎదురీతల ప్రయసతో అలసిపోవద్దు
నిరుత్సాహమాటలతో నీరుకారవద్దు ।
గీతామృత వాక్యలతో దైర్యముపొందండి
గీత ఉన్నచోట జయము తథ్యము నమ్మిండి ॥ ఉ సోదర॥
నొసటిరాత తప్పదనే మాటలు వద్దు
గీతాజ్ఞానము ముందు ఆ మాటలురద్దు ।
క్రొత్త ఆశక్రొత్త స్వార్థికలిగించును గీత
గీతాసందేశముతో తీర్చిదిద్దు భవిత ॥ ఉ సోదర॥
వేళమించి పోలేదు ఇప్పటికైనా
కోరినసుఖములుకలుగునుఎప్పటికైనా
గీతను నేర్యంగ లెండి రండి రారండి
జీవితాన విజయగీతి ప్రీతిగ పాడండి ॥ ఉ సోదర॥

భగవద్గీతాస్వార్థ గీతము

- వైష్ణవాంప్రియేవక దాన్

మాళవదేశానికి రాజు విజ్ఞానవర్గు. పేరుకు తగ్గట్టగానే అతడు అన్ని పనులు తెలివితో చేసేవాడు. ప్రజలలో కూడ అతడు మంచిపేరు సంపాదించుకున్నాడు. శాంతిమయంగా జీవిస్తూ జనులలో సుఖశాంతులను నింపుతున్న రాజు జీవితంలో పుత్రప్రాప్తితో అశాంతి ప్రవేశించింది. అది శీఘ్రంగా అర్థంకాకపోయినా పదేళ్ళలో సృష్టింగా కనిపించింది. ఎందుకంటే విజ్ఞానవర్గుకు వరుసగా ఏడేళ్ళలో ఏడుగురు కొడుకులు పుట్టారు. రాజు అందరికి వారాల పేర్లు పెట్టాడు. రవివర్గు, సౌమవర్గు, మంగళవర్గు, బుధవర్గు, గురువర్గు, శుక్రవర్గు, శనివర్గు. పుట్టినప్పటి నుండి తెలివిని ప్రదర్శించిన ఈ ఏడుగురు కొడుకులు పెరిగి పెద్దగా అయి చదువులలో, అన్ని విద్యలలో బాగా రాణించారు. అయితే వారందరు తమ చెలాకీతనంతో తలనొప్పిగా తయారాతారని విజ్ఞానవర్గుకు మొదటి నుండే అర్థమైంది. వారంతా యుక్తవయస్సు వచ్చేసరికి రాజు అనుకున్నంత అయింది.

తత్త్వబోధినీ కథలు

అన్వేషణ

రవివర్గు దూకుడుతనంతో పొరుగురాజ్యంలో శత్రుత్వము ఏర్పడింది. సౌమవర్గు ఆకతాయితనంతో అంతఃపురంలో అలజడి చెలరేగింది, మంగళవర్గు నిరంకుశ స్వయభావంతో రాజ్యంలో తిరుగుబాటు ధోరణి కనిపించింది, బుధవర్గు కుతంత్ర బుధితో సోదరుల మధ్య తగాదాలు పొడసూపాయి, గురువర్గు విలాసాల భిర్చులు రాజుకు చింతను కలిగించింది, శుక్రవర్గు మూడునమ్మకాలు తలనొప్పిని కలిగించాయి, శనివర్గు మొండితనము మొదట్లో ముద్దుగానే అనిపించినా చివరకు గడ్డు సమస్యగా అయింది. కొడుకులందరు పెళ్ళిడుకు రాగానే రాజదంపతులకు మరీ భయం కలిగింది. ఆ ఏడుగురుతోనే అశాంతి కలుగుతోంది, ఇక వారికి వచ్చే భార్యలతో ఇంకెంత అశాంతి పేరుగుతుందోనని వారు భయపడ్డారు. అయినా ఆ విషయాన్ని బయటకు చెప్పకుండ విజ్ఞానవర్గు తన ఒక పుట్టిన రోజునాడు కొడుకులందరినీ పిలిచి ఇలా అన్నాడు :

“నాయనలారా! ఎందుకో చాలారోజుల నుండి

నాకు అశాంతిగా ఉంది. మీరు శాంతిని అన్వేషించినాకుపుట్టినరోజు బహుమతిగా ఇవ్వపలసింది.”

తమ తండ్రి అడిగిన కానుకను

సంపాదించడానికి ఏడుగురు కొడుకులు నిజంగానే అన్వేషణ ప్రారంభించారు. ఒకడు ఏదో తాయెత్తు తెచ్చి కట్టాడు, ఇంకొకడు మంచి గాయకుడిని తెచ్చి కానుకగా ఇచ్చాడు, మరొకడు శరీరాన్ని చల్లబరిచే ఏదో మూలికలు తెచ్చి ఇచ్చాడు, ఇంకొకడు సుఖంగా నిద్రపట్టే బోషధం తెచ్చి ఇచ్చాడు. ఈ విధంగా అందరు తమ తెలివి పనిచేసిన విధంగా నానారకాలుగా ప్రయత్నించారు. తమ కానుకలతో తండ్రికి ఆనందం కలుగలేదని వారు అర్థం చేసికొన్నారు. అందరు తలలు దించుకున్నారు.

అప్పుడు రాజైన విజ్ఞానవర్గు రాజ్యంలో దండోరా వేయించాడు. “ఎవరైతే రాజుగారికి శాంతిని అందిస్తారో వారికి విశేషమైన బహుమానం ఇవ్వబడుతుంది.”

రాజ్యంలో ప్రతీచోట ఈ దండోరా వినిపించింది. ఒకరోజు విజ్ఞానవర్గు మారువేషంలో నగరంలో తిరుగుతున్నాడు. అది చలికాలం. అప్పటికే బాగా రాత్రి పడింది. ఒకచోట కొందరు మంటల దగ్గర చలి కాచుకుంటున్నారు. రాజు తాను కూడ వారితో కలిసి మాటలలో మునిగాడు. అక్కడ అందరు దండోరా గురించి చర్చించుకుంటున్నారు.

“రాజు గారికి శాంతి లేదంటే ఇక మనకెట్లా కలుగుతుంది. ఆయనకు అన్ని సంపదలు, భోగాలు ఉన్నాయి. అయినా శాంతి లేదంటున్నాడు” అని ఒక వ్యక్తి అన్నాడు.

“దీనిని బట్టి భోగభాగ్యాలు శాంతికి మూలం కాదని తెలుస్తోంది కదా” ఇంకొకడు అన్నాడు.
“వేదాంతం తరువాత చెప్పండి. రాజుగారికి శాంతిని కలిగించే ప్రయత్నం చేయడం ప్రజలుగా మనధర్మం” అని బాధ్యతాయుతుడైన ఇంకొక వ్యక్తి అన్నాడు.
“నా దగ్గర ఒక ఉపాయండంది” అని ఒక యువకుడు అన్నాడు. అందరు కుతూహలంగా అతని వైపు చూసారు. రాజు ఉత్సాహంగా అతనిని చూసాడు.

“మనరాజ్యం పొలిమేరలో ఉన్న అశాంతి కొన అస్తలైన పేరు శాంతికొన. ఇది మా తాతగారు చెప్పారు. ఏవో కారణాల వలన అది అశాంతికొనగా ప్రసిద్ధి చెందింది. అక్కడకు వెళ్ళిడుమే కష్టం. కానీ వెళ్లితే శాంతి లభిస్తుందని మా తాతగారు చెప్పారు. అయితే అక్కడికి వెళ్లే వ్యక్తి వీరుడై ఉండాలి” యువకుడు తన మాట ముగించగానే మారువేషంలో ఉన్న రాజు తాను వెంటవస్తానని, వెంటనే అక్కడకు బయలుదేరుదామని అన్నాడు. మొత్తానికి కొంత చర్చజరిగిన తరువాత

ప్రయాణం మర్మాటికి వాయిదా పడింది. విజ్ఞానవర్గ తన ప్రయాణం వార్త మంత్రులకు చెప్పి మళ్ళీ మారువేషంలో అదే చోటకు వచ్చాడు. యువకుడు సరిగ్గా అక్కడే ఎదురు చూస్తున్నాడు. ఇద్దరు రెండు గుట్టల మీద బయలుదేరారు. అప్పటికే రాత్రి పడింది కనుక కేవలము నగర పొలిమేరల వరకు ప్రయాణించి అక్కడ ఒక గుడిలో బస చేసారు. మర్మాడు ప్రాదృషుననే తిరిగి వారు శాంతికొన యాత్రకు బయలుదేరారు.

రాజు వెంట ప్రయాణిస్తున్న యువకుడు మంచి మాటకారి. దారిలో మొత్తం అతడు మాట్లాడుతూనే ఉన్నాడు. కేవలము ఏరుడే అక్కడకు వెళ్ళగలడని మాతాతగారు చెప్పారు. మీరు ఏమిటో నాకుఎట్లా తెలుస్తుంది అని అతడు అనే లోపలే ఒక సింహగర్జన వినిపించింది. యువకుడు బెంబేలెత్తాడు. మారువేషంలో ఉన్న రాజు ఎ మాత్రం తొణకకుండ తనబరలో నుండి ఖడ్డము తీసాడు, అంతే కాకుండ తన భుజానికి వ్రేలాడుతున్న ఒక రకమైన శంఖాన్ని తీసి గట్టిగా పూరించాడు. అత్యంత భీకరంగా ఉన్నశబ్దానికి సింహం పొరిపోయింది. దాని గర్జన మళ్ళీ వినిపించలేదు. రాజు, యువకుడు తిరిగి ప్రయాణం మొదలుపెట్టారు. మరికొంత దూరం వెళ్ళగానే పొదలలో నుండి నవ్వులు, ఏడుపులు వినిపించాయి. అని వినడానికి చాలా భీకరంగా ఉన్నాయి. యువకుడు భీతి చెందినా రాజు తొణకలేదు. మంత్రి ప్రత్యేకంగా ఇచ్చిన తాయెత్తును కట్టుకొని అతడు మళ్ళీ శంఖం పూరించాడు. కాసేపటికి ఆ నవ్వులు ఏడుపులు అగిపోయాయి. మళ్ళీవారు ప్రయాణం మొదలు పెట్టగానే విపరీతంగా ఆకలిదప్పులు కలిగాయి. రాజు అప్పడు తన సంచీలో ఉన్న మంత్రజలం కొద్దిగా దోసిట్లో పోసికొని త్రాగాడు, యువకునికి ఇచ్చాడు. దానితో వారి ఆకలిదప్పులు తీరిపోయాయి.

ఈ రకంగాప్రయాణిస్తూ వారు చివరకు ఒక లోయలోకి చేరుకున్నారు. పైనుండి చూస్తేలోయ మధ్యలో ఒక చిన్నకుటీరం కనిపించింది. అదే తమ గమ్యఫానమని భావించి ఇద్దరు అక్కడకు వెళ్ళారు. ఆ కుటీరాన్ని సమీపిస్తున్న కొద్ది ఒక రమ్యమైన గీతము వినిపిస్తోంది. ఆ శ్రావ్యమైన కీర్తనము రాజు హృదయంలో ఏదో తెలియని దివ్యమైన శాంతిని నింపింది. “రేయింబవలునా మన మందిరమున నిలువమయ్య ఓ కృష్ణమురారి” అని కీర్తన చెపులలో అమృతాన్ని నింపుతోంది. ఇద్దరు వెళ్ళి కుటీరంలోనికి త్రోంగి చూసారు. అందులో ఒక వృథడు ఏణ మీద చక్కని గీతము పొడుతున్నాడు. ఆ వ్యక్తి గుమ్మం దగ్గర నిలబడిన ఇద్దరినీ హరాత్తుగా చూసి తన కీర్తనను ఆపాడు.

“స్వామీ!నేను శాంతిని అన్వేషిస్తూ ఇక్కడకు వచ్చాను. నన్న అనుగ్రహించండి” అని మారువేషంలో ఉన్న రాజు అడిగాడు.

“సింహాలు, దెయ్యాల నవ్వులు నీకు భయం కలిగించలేదా?” అని ముసలి వ్యక్తి అడిగాడు. ఆ ప్రశ్నకు ఆశ్చర్యపోయిన రాజు లేదని జవాబిచ్చాడు. “అంటే ఏరుడవేనన్న మాట” అని పలికి వృథడు ఒక మూట తెచ్చి ఇచ్చాడు. దానితో పాటు మడతపెట్టి ఉన్నట్టి కాగితం ఇచ్చాడు. ఓ ఏరా! ఈ మూట మాతాతగారు ఇచ్చారు. ఏదోబకనాటికి ఒక వ్యక్తి శాంతిని అన్వేషిస్తూ పస్తాడని, అతడికి ఈ మూటను ఇవ్వమని ఆయన చెప్పారు. అప్పటి నుండి మీ కొరకే ఎదురు చూస్తున్నాను. అయితే దీనిని మీ ఇంటికి వెళ్ళాకే విప్పాలి. ఈ మూటను విప్పిన తరువాతనే ఈ మడతపెట్టి దాచిన కాగితం విప్పాలి” ఆ వృథడు అంతా వివరించాడు.

వృథడి నుండి ఆ మూటను అందుకున్న రాజుకు విచిత్రానుభూతి కలిగింది. ఏదో తెలియని దివ్యానందము అతనిని ఆవరించింది. అందులో ఏముందా అని తెలిసికోవాలనే ఉత్కంఠ అతనిని పీడించింది. ఏలైనంత వేగంగా అతడు శాంతికొన నుండి బయటపడి రాజధానికి తిరిగి వచ్చేసాడు. వెంట యువకుడు కూడ తిరిగి వచ్చాడు. ఇద్దరు చివరకు రాజమందిర ప్రాంగణంలో ప్రవేశించారు. రాజు ఇక ఉండబట్టలేక వెంటనే ఆ మూటను విప్పాడు. అందులో అత్యంత మనోహరమైన శ్రీకృష్ణ విగ్రహము ఉన్నది. మందహసము చేస్తూ త్రిభంగ రూపంతో వేణువును ఉడుతున్న ఆ కృష్ణమూర్తి వెంటనే అక్కడ స్థిరపడిపోయాడు రాజు ఎంత ప్రయత్నించినా ఆ శ్రీమూర్తి కదలలేదు. విచారంతోను, శ్రీకృష్ణుడు తన మందిర ప్రాంగణంలో ప్రవేశించాడన్న ఆనందంతోను అతడు సతమతమయ్యాడు. ఆ ఉడ్యోగముతోనే అతడు అంతఃపురానికి వెళ్ళాడు. జరిగినదంతా మంత్రికి, రాణికి, కొడుకులకు చెప్పాడు. “మరి ఆ మడతపెట్టిన కాగితమేది?” రాణి అడిగింది. రాజుకు వెంటనే అది గుర్తుకు వచ్చి దానిని విప్పి చూసాడు. “ఈ వేణుగోపాలునితో నీ సన్నిహిత సంబంధమే నీ శాంతికి మూలము” అని ఉంది.

పరమానందముతో రాజు కళ్ళ వెంట నీళ్ళు కారాయి. వెంటనే అతడు రాణి, పుత్రులు, రాజపరివారముతో శ్రీకృష్ణమూర్తి స్థిరపడిన చోటకు వచ్చాడు. వెంటనే అక్కడ తాత్కాలిక అలయాన్ని నిర్మించి స్వయంగా తానే సేవాకార్యాలు చేపట్టాడు. “ఈ వేణుగోపాలుడే నా జ్యేష్ఠపుత్రుడు” అని రాజు గట్టిగా

ఎలుగెత్తి పలికాడు. పరమాశ్వర్యంగా ఎవ్వురూ ఆ మాటను వ్యుతిరేకించలేదు. అనతికాలములోనే అక్కడ ఒక భవ్యమైన మందిరం ఏర్పడింది. ఆ మందిరము పూర్తికాగానే అచ్యుతానందస్వామి అనే వైష్ణవ సన్మానిసి అక్కడ వచ్చాడు. రాజు ఆయన నిర్దేశంలో వైష్ణవదీక్షను స్వీకరించి స్వయంగా తానే శ్రీవేణుగోపాలుని పుత్రుని రూపంలో సేవించాడు. అతనితో పాటు రాణి, మిగిలిన రాజపుత్రులు కూడ సేవలో నిమగ్నులయ్యారు. రాజుగారి భక్తిని చూసి రాజ్యప్రజలందరు కృష్ణభక్తి ప్రారంభించారు. చివరకు విజ్ఞానవర్గ శ్రీవేణుగోపాలునే రాజుగా రాజ్యాభిషిక్తుని చేసాడు. అతని క్రింద రాజపుత్రులు రాజ్యపాలనలో నెలకొన్నారు. ఆ రకంగా దేశమంతా పరమశాంతితో నిండింది. విజ్ఞానవర్గ కూడ గురుదీక్షతో విజయకృష్ణదాసుగా మారిజీవితాన్ని వాత్సల్యభక్తిరసంలో సార్థకం చేసికొని కృష్ణలోకానికి చేరుకున్నాడు. అతడు ఆరంభించిన శాంతి అన్వేషణ చివరకు అతనిని గోలోకబృందావన ధామానికి చేర్చింది.

ఈ కథలోని సారాంశమేమిటంటే ప్రతి మనిషి జీవితం అశాంతిమయమే అయియుంటుంది. కొందరిది బయటకు కనిపిస్తుంది, కొందరిది బయటకు కనిపించదు. కొందరి అశాంతి ప్రస్తుతం కనిపిస్తే మరికొందరి అశాంతి ప్రకటము కావడానికి సిద్ధపడి ఉంటుంది. ఈ జగత్తు దుఃఖాలయం కాబట్టి అది అశాంతినే కలిగిస్తుంది గాని మరొకటి కాదు. అయితే ఇటువంటి జగత్తులో శాంతిని అన్వేషించేవాడే తెలివికలవాడు. అతడు భాగ్యపంతుడైతే శాంతికొనను చేరుకునే మార్గం కనిపిస్తుంది. ఆ శాంతికొనను చేరుకునే మార్గంలో ఎన్నో ఉపద్రవాలు కలుగుతాయి, భయబ్రాంతులు కలుగుతాయి. అయినా దైర్యంగా ముందుకు వెళ్ళేవాడికి కృష్ణదర్శనం కలుగుతుంది. కృష్ణదర్శనం అందరికీ కలిగినా, కృష్ణసేవ అందరికి లభించినా సంబంధము అందరికి లభించదు. నిజానికి అందరికి కృష్ణనితో సంబంధము ఉన్నది. కాని ఆ సంగతి ఎవ్వరికి అర్థం కావడం లేదు. కృష్ణనితో సన్నిహిత సంబంధమే శాంతికి మూలము అనేది అక్కరసత్యం. అది కేవలము అనుభవము ద్వారానే తెలియబడేది గాని మాటలలో కాదు. ఈ జగత్తులో అన్ని సంబంధాలు, బంధాలు తాత్కాలికమైనవి, చివరకు అవి దుఃఖాన్ని, అశాంతినే కలిగిస్తాయి. కేవలము శ్రీకృష్ణనితో సంబంధమే శాశ్వతమైనది. అది ఏ జన్మలోను నశించదు. కాబట్టి కృష్ణదే పుత్రుడైన భక్తునికి పుత్రవియోగమన్నది ఏనాటికి కలుగదు, కృష్ణదే మిత్రుడైన భక్తునికి ఏనాడును మిత్రవిరోధము కలుగదు, కృష్ణదే ప్రభువైన భక్తునికి దేనికి లోటు ఉండదు,

కృష్ణదే ప్రియుడైన భక్తునికి పరమానందసీమ స్వయంతమౌతుంది. దీనినే రాగభక్తి అంటారు. ఎప్పటిదాకా రాగభక్తి కలుగదో అప్పటిదాకా అసలైన కృష్ణసేవ కలుగదు. సమస్త ఉపదేశసారము రాగభక్తియేనని తెలిసికోవాలి.

రాగభక్తి లేకుండ కేవలము నియమానుసారము చేసే కృష్ణసేవ నిత్యమాతనంగా ఉండదు. అది కొంతకాలానికి విసుగును కలిగిస్తుంది, అది ఎన్నటికినీ ఆసందాంబుధి వర్ధనం కాబోదు. ఎప్పుడైతే విజ్ఞానవర్గ కృష్ణనే జ్యేష్ఠపుత్రునిగా అనుకున్నాడో, నిర్ణయించి పలికాడో అపుడు శాంతి అతనికి సుసాధ్యమైంది.

ఇంటిప్రక్కనే పెద్ద పెళ్ళికార్యక్రమం జరుగుతున్నప్పటికిని అందులో పెళ్ళివాళ్ళతో సంబంధము లేకపోతే ఆ కార్యక్రమంలో మనము పాల్గొనలేదు. పెళ్ళికి వచ్చే వందలాది మనుషులలో ప్రతియొక్కరికి వధూవరులతో ఏదో ఒక సంబంధము ఉండే తీరుతుంది, అందుకే వారికి ఆహ్వానము ఇవ్వబడింది. అదేవిధంగా గోలోక బృందావన ధామంలో ప్రవేశించడమే మన జీవితలక్ష్య మైతే కృష్ణనితో నిశ్చయంగా ఒక సన్నిహిత సంబంధము ఉండాలి. అదే సిద్ధస్వరూపమని పిలువబడుతుంది. జీవుడు కలుషితమైన భూతికదేహాన్ని త్యజించినపుడు తన సిద్ధస్వరూపాన్ని పొంది కృష్ణనితో సన్నిహిత సంబంధములో నెలకొంటాడు. అట్టి భక్తుడు శ్రీకృష్ణని ముఖాముఖి చూస్తాడు, ముఖాముఖి మాట్లాడుతాడు, అతనితో ఆడుకుంటాడు, కావలసినన్నీ చేస్తాడు. వీటన్నింటికి కారణం భాగ్యశాలి శ్రీకృష్ణనితో ఒక దివ్యమైన సంబంధాన్ని కలిగి ఉండడమే.

అయితే ఈ సిద్ధస్వరూపప్రాప్తికి ముందు స్థితి జీవన్ను క్రస్తి. అంటే ప్రస్తుత కల్పుష జీవితస్థితి పూర్తిగా తొలగిపోయిన స్థితి. అప్పడే రాగమనుగభక్తి ప్రారంభమౌతుంది. దీనికి ముందు స్థితి సాధనభక్తి. ఈ సాధనభక్తి ద్వారా మనిషి శ్రీకృష్ణనిపొందే కోరికను వృద్ధిపరచుకోవాలి. కృష్ణప్రాప్తి కోరికతో చేసే సాధనభక్తి క్రమంగా రాగభక్తికి మారుతుంది. కృష్ణని యెద రాగభక్తిని పొంది చివరకు భగవద్గామంలో అతనితో జతకూడడమే సమస్త భక్తిమయ జీవన సంపూర్ణ లక్ష్యం. పరమ భాగవతులందరి జీవితాలలో కనిపించేది అదే. మనిషి కోటానుకోట్ల జీవితాలలో అన్వేషించే శాంతి కృష్ణనితో సంబంధము ద్వారా కృష్ణలోకంలో సునిశితంగా లభిస్తుంది. అందుకే అక్కడికే మనం ప్రయాణం కట్టాలి. అక్కడే మన మందరము నిత్యము వాంచించే సచ్చిదానందమయ జీవితము మన ప్రియతము కృష్ణనితో లభిస్తుంది.

జగన్‌న్యుధునికి

నైవేద్యం పెట్టే పద్ధతి

.....అంతాపరమాద్భుతంగా జరిగిపోతుంది!
అయితే వంటపూతలన్నీ కుండల రూపంలోనే ఉండవు.
కొన్నిజగ్గురూపంలో ఉంటాయి, కొన్ని వెడల్పుగాఉంటాయి,
కొన్ని లోతుగా ఉంటాయి. ఈ మట్టికుండలన్నీ మందపాటి
గోడలతో నిర్మించబడడం వలన దానిలో వండిన
ఆహారపదార్థాలు చాలాసేపు వేడిగాఉంటాయి. వంటవాళ్ళలో
కూడ నానారకాల వాళ్ళుఉంటారు. నేరుగా వంటచేసే వాళ్ళు
కొంతమంది, పొయ్యి వెలిగించడం నీళ్ళు తేవడం
వంటిపనులు మాత్రమే చేసే వంటవాళ్ళు కొంతమంది, మట్టి
కుండలను కడిగి వంటకుసిద్ధం చేసేవాళ్ళు కొంతమంది,
కుండలలో వంటకుపదార్థాలను నింపేవాళ్ళు కొంతమంది
ఉంటారు. ఇంకొంతమంది వండిన వంటలను నూరడం,
రుబ్బడం, తరగడం వంటిపనులు చేస్తారు. వారు
వంటశాలలోకి రారు.

వంటలు తయారుకాగానే కుండలను
కావళ్ళకుకట్టిసారంగ మార్గంలో ఆలయ గర్భగుడికి
తీసికొని వస్తారు. కావడిలో ప్రతీవైపుకనీసంనాలుగు నుండి
ఐదు కుండలు ఒకదాని మీద ఒకటి ఏర్పాటు చేయబడి
ఉంటాయి. ఈ విధంగా కావడి మోసేవాడు
ఒకేసారి 8 నుండి 10 కుండలను మోసుకొని
వస్తాడు. ఆహారపదార్థంతో నిండి అవన్నీ చాలా
బరుపుగాఉంటాయి. వంటశాల నుండి గుడి
పరకుసారంగమార్గం ప్రత్యేకంగాఏర్పాటు చేయబడి
ఉంటుంది. నైవేద్యం పెట్టే ఆహారాలు ఎవ్వరి
కంటపడవు.

నానారకాల భోజన పదార్థాలు శ్రీజగన్మాధుని
ముందుకు వచ్చే లోపే ప్రధాన పూజారి (పూజాపాండ)
శ్రీమూర్తుల ఎదురుగా అద్భుతమైన, అచింత్యమైన
ముగ్గులు వేస్తాడు. వాటినే మండలాలని అంటారు. ఆ
మండలాలను బియ్యపిగ్విండితో వేయడం జరుగుతుంది.
నానారకాల భోగ్యపదార్థాలను చక్కగా అమర్చే విధంగా
అవి వేస్తారు. మంత్రాచ్ఛారణతోనే ఆ
భోజనపదార్థాలన్నీంటినే శ్రీజగన్మాధబలదేవ సుభద్రల

భాగము

15

ముందు ఏర్పాటు చేస్తారు. ఇంకొక ముఖ్యమైన
విషయమేమిటంటే ఇతర మందిరాలలో లాగా
కాకుండ ఇక్కడ స్వామివారి కొరకు వండిన
ఆహారాన్నంతా నివేదన చేస్తారు. సాధారణంగా
భారతదేశంలోని ఇతర ఆలయాలలో స్వామి కొరకు
తయారు చేసిన వంటలో కొంత భాగాన్నే నైవేద్యంగా
పెట్టడం ఆనవాయితీగా ఉంటుంది. శ్రీజగన్మాధునికి
నైవేద్యం పెట్టిన తరువాత దానిలోని కొంత భాగాన్నీ తీసి
దగ్గరలోనే ఉండే విమలాదేవి మందిరానికి తీసికొని వెళ్ళి
అమెకు సమర్పిస్తారు. విమలాదేవికి సమర్పించిన
తరువాతే అది మహాప్రసాదంగా అపుతుందని
పూరీక్షేత్రవాసుల నమ్మకం.

నానారకాల సేవలు :

శ్రీజగన్మాధుని నిత్యసేవకు ఎందరో సేవకులు
అవసరమౌతారు. వారిలో ఒక్కొక్కరికి ఒక్కొక్క సేవ
నిర్ణయించబడి ఉంటాయి. వాటన్నింటిని వారు ఎంతో
భక్తిప్రథమతో చేస్తూ ఉంటారు. ఆయా సేవలు చేసే
సేవకుల విపరాలు ఇలా ఉన్నాయి :
ముదిరథ : రాజు లేని సమయంలో రాజు చేసే కార్యాలను
చేసే సేవకుడు.
భండార నేకచ్ : శ్రీజగన్మాధుని ఖరీదైన వస్తాగలు, నగలు
భద్రపరుషబడిన ఖజానాకు అధికారి.
భితరచు మహాపాత్ర : తెల్లవారు రుమమున గుడి తలుపులు
తీసే వ్యక్తి. అతడే తాలూలు తీసి అందరు గుడిలోకి
ప్రవేశించే ఏర్పాటు చేస్తాడు.
తలిఖు మహాపాత్ర : రాత్రివేళ గుడికి తాళం వేసే అధికారి.
ప్రయాణ సమయంలో విజయవిగ్రహమైన
మదనమోహనుని వెంట ఈ వ్యక్తే నడుస్తాడు.
పరిచ : ఉత్సవ సమయాలలో బంగారు కర్రను పట్టుకొని
నడిచే అధికారి.
దేవుల కరణ : ఆలయ రికార్డులను సరిచూసేవాడు,
కార్యదర్శి.
చాంగద మేకప : శ్రీవిగ్రహలకు అవసరమైన వస్తాగలను
ఏర్పాటు చేయడము, సరఫరా చేయడము చేసేవాడు.
దయిత : శ్రీవిగ్రహల సేవకులు. ముఖ్యంగా అనవసర
కాలంలో జరిగే సేవాకార్యాలలో పాలుపంచుకునేవారు.

మ్యారవదు : గర్భగుడిని శుభం చేసేవాడు.

తులసీయ : పూజకు తులసీదళాలను తెచ్చేవాడు.

మహాభోయి : పాలు సరఫరా చేసేవాడు.

మ్యార : వంటలు చేసి నైవేద్యాలను మోసుకొని
వెళ్ళేవాడు.

పూజాపండ : శ్రీవిగ్రహల ముందు పూజలు చేసి నైవేద్యం
పెట్టేవాడు.

ముఖుపటుల : పంచు తోముకునే పుల్లలు సరఫరా
చేసేవాడు.

ఖుంటియి : నానారకాల ఉత్సవాల సమయాలలో
“మణిము, మణిము” అని ఆరిచేవాడు.

విమానవదు : పల్లకీ మోసేవాడు.

పథియారి : రక్కణ కల్పించేవాడు.

శంఖువ : శంఖము ఊదేవాడు.

వీనాకార : శ్రీజగన్మాధుని శయనకాలంలో వీణను
మోగించేవాడు.

అమునీయ భత్త : ఉత్సవ సమయాలలో, యాత్రా
సమయాలలో భత్తము పట్టుకునేవాడు.

గరుడ లేదా ఘునరసేవక : ఆలయగోపరం మీద ధ్వజాన్ని
పెట్టేవాడు, సూర్యాస్తమయవేళ ఏకాదశి రోజు అక్కడ
దీపారాధన చేసేవాడు.

ఉత్సవాలు : శ్రీజగన్మాధ మందిరంలో సంవత్సరం
పొడుగున అనేక రకమైన ఉత్సవాలు జరుగుతూనే
ఉంటాయి. పురుషోత్తమ క్షేత్ర మాహాత్మ్యమనే గ్రంథంలో
ముఖ్యంగా పన్నెండు ఉత్సవాలే పేర్కొనబడినా
ప్రస్తుతము అరవైకి పైగా ఉత్సవాలు సంవత్సరము
మొత్తం జరుగుతూ ఉంటాయి. భక్తులైన రాజులు,
ఉత్సవాలు కలిగిన సాధువులు ఈ ఉత్సవాలను
ప్రారంభించారు. ఇవన్నీ వైదికకాల నిర్ణయం ప్రకారము
జరుగుతూ ఉంటాయి. ఆ ఉత్సవాలలో కొన్ని ముఖ్యమైన
ఉత్సవాలను ఇక్కడ చర్చిద్దాము.

స్నానయ్యాత :

శ్రీజగన్మాధుడు ఒకసారి ఇంద్రద్యుమ్మ మహారాజును ఒక
విషయం అడిగాడు. మందిరంలో ఉన్న అశ్వాష వృక్షం
దగ్గర ఒక పెద్ద బావి త్రవ్యి, అందులో నుండి నీచు తీసి
తనకు స్నానం చేయించమని ఆ దేవదేవుడు తన భక్తునికి
చెప్పాడు. భగవంతుడు ఆదేశించినట్లుగా
ఇంద్రద్యుమ్ముడు పెద్ద వేదికను ఏర్పాటు చేసి, తోరణాలు
కట్టి, పూలదండలతో ఆ ప్రదేశాన్ని అలంకరించి రంగాన్ని
ఏర్పాటు చేసాడు. దేవతలు, మహార్థులు కూర్చువడానికి
అద్భుతమైన ఆసనాలు ఏర్పాటు చేసాడు. స్నానం చేసే
స్థానానికి తీసికొని వెళ్ళే ముందు శ్రీజగన్మాధుడిని

కుంకుమతో అలంకరించారు. తరువాత క్రొత్తగా త్రవ్యించిన బావిలో నుండి చల్లని నీళ్ళను తీసికొని రాపడానికి సువర్షకుంభాలను వాడారు. ఆ సమయంలో భగవంతునికి నారవస్త్రాలు కట్టి బ్రహ్మదేవుడే స్వయంగా అభిషేకం చేసాడు. అందరు జయజయధ్వనాలు చేస్తుండగా అద్భుతంగా స్నానయాత్ర సాగింది. స్నానయాత్ర ముగియగానే శ్రీజగన్మాధుడు ఇంద్రధ్వమ్మునికి ఆదేశం ఇస్తూ పదిహేనురోజుల దాకా ఎవ్వరూ తనను చూడవద్దని కూడ ఆదేశించాడు. స్నానయాత్ర ఉత్సవము జ్యేష్ఠపూర్ణిమనాడు జరుగుతుంది. అది చాలా వేడిగా ఉండే సమయము. అదే శ్రీజగన్మాధుని ఆవిర్భావ దినమని స్కందపురాణంలో చెప్పబడింది. ఈ ఉత్సవం రోజు సూర్యోదయము కాగానే శ్రీవిగ్రహాలను స్నానవేదిక దగ్గరకు తీసికొని వెళతారు. మొదలు బలభద్రుని, సుదర్శన చక్రాన్ని, తరువాత సుభద్రును, చివరకు శ్రీజగన్మాధుని గుడి నుండి బయటకు తీసికొని వెళ్ళడం జరుగుతుంది. శ్రీజగన్మాధుని తీసికొనివెళ్ళు కార్యక్రమాన్ని “పహండి” అని అంటారు. అంటే గెంతడం లేదా ఊపుతూ తీసికొని వెళ్ళడం. అలయప్రాంగణంలోని ఈశాస్వయభాగంలో ఈ స్నానవేదికను ఏర్పాటు చేస్తారు. శ్రీజగన్మాధ బలదేవ సుభద్రల శ్రీమూర్తులు చాలా భారీగా ఉంటాయి కనుక వారిని మోయడానికి చాలామంది అవసరమాతారు. స్నానవేదిక మీద శ్రీమూర్తులు ఆసీనులు కాగానే సేవకులు 108 బంగారు కుంభాలతో స్నానకార్యక్రమం నిర్వహిస్తారు.

ఈ కార్యక్రమము భక్తులందరి సమక్కంలో జరుగుతుంది. శ్రీఇంద్రధ్వమ్మ మహారాజు త్రవ్యించిన “సునకువ” (బంగారు బావి) నుండే చల్లని నీళ్ళను తెచ్చి స్నాన కార్యక్రమము నిర్వహిస్తారు. సాయంత్రం కాగానే శ్రీవిగ్రహాలకు హతీవేషము వేస్తారు. ఆ సమయంలో శ్రీమూర్తులు ఏనుగు ముఖాలున్న వేషంలో భక్తులకు దర్శనమిస్తారు. దీనికి ఒక పూర్వకథ కూడ ఉంది. ఒకసారి గణపతి భట్ట అనే గణేశభక్తుడు స్నానయాత్రను చూడడానికి పూర్ణిక్షేత్రానికి వచ్చాడు. అయితే ఆ భక్తుడికి గణేశుని దర్శనం ఇక్కడ జరగకపోవడంతో నిరాశతో వెళ్ళిపోయాడు. అప్పుడు జగన్మాధుడు ఒక బ్రాహ్మణుని వేషంలో అతనికి దారిలో కనిపించి మళ్ళీ వెళ్ళి స్నానయాత్ర ఉత్సవాన్ని చూడమని, అక్కడ గణేశ దర్శనం కలుగుతుందని నమ్మి బలికాడు. గణపతి భట్టు సాయంత్రం వేళకు మళ్ళీ గుడికి వచ్చాడు. అతడు శ్రీజగన్మాధుని ముందుకు రాగానే ఆ స్వామి గజముఖంతో దర్శనమిచ్చాడు. దానితో గణపతిభట్టు పూర్తిగా సంతుష్టుడయ్యాడు. అప్పటి నుండి శ్రీజగన్మాధునికి హతీవేషం వేయడము ఆచారంగా అయింది. ఈ స్నానయాత్ర రోజు భగవంతుడు నేరుగా గర్భగుడి నుండి బయటకు వస్తాడు కనుక అందరికీ కులమతభేదం లేకుండ దర్శనభాగ్యం కలుగుతుంది. ఈ కార్యక్రమం ప్రాధ్యాన నుండి రాత్రి వరకు సాగుతూనే ఉంటుంది. ఈ స్నానయాత్ర ఉత్సవం నిశ్చయంగా కన్నుల పండుగే అనడంలో అతిశయోక్తి లేదు. (సశేషం)

శ్రీకృష్ణని స్వరూపాలు

శ్రీ కృష్ణుడు షడ్యిధి విలాస రూపములలో లీలావినోదుడై యుంటాడు. ప్రాభవ రూపములు, వైభవ రూపములు అనేవి ఆతని రెండు రకాలైన ప్రకాశాలు. ప్రాభవ రూపాలు శ్రీకృష్ణని లాగానే పూర్ణశక్తివంతములై ఉంటాయి; కాగా వైభవరూపాలు పాక్షికంగా శక్తివంతములై ఉంటాయి. ప్రాభవరూపాలు శక్తుల సంబంధములో ప్రకటము కాగా, వైభవ రూపాలు ఉత్కృష్టత సంబంధములో ప్రకటమోతాయి. ప్రాభవరూపాలు తాత్కాలికము, శాశ్వతముని రెండు రకాలుగా ఉంటాయి. మోహానీ, హంస, శుక్ల అనే రూపాలు ఒక యుగము దృష్ట్యా కేవలము తాత్కాలికముగా ప్రకటమయ్యాయి. భౌతికగణనలో అంతగా ప్రసిద్ధి చెందనట్టి ఇతర ప్రాభవరూపాలు ధన్యంతరి, బుషభదేవుడు, వాయసుడు, దత్తాత్రేయుడు, కపిలుడు. ఇక కూర్కుము, మత్స్యము, నరనారాయణులు, వరాహుడు, హయగ్రీవుడు, పృశ్నిగర్వుడు, బలదేవుడు, యజ్ఞుడు, విభువు, సత్యసేనుడు, హరి, వైకుంఠుడు, అజితుడు, వాముడు, సార్వభోముడు, విష్ణుకేసుడు, ధర్మసేతువు, సుధాముడు, బృహదాఖ్యమువు అనువారలు వైభవ ప్రకాశరూపములు.

శ్రీకృష్ణభగవానుని అవతారాలు అంశలు, శక్త్యవేశములు అని రెండు రకాలు. నిత్యకిశోరరూపము కలిగిన ఆ దేవదేవుడే సర్వ అవతారములకు మూలము. ఆతడు తన ఆరు విలాసరూపములలోనికి విస్తరించి విశ్వమంతట తన ఆధిపత్యాన్ని నెలకొల్పితుంటాడు. ఈ ఆరు రకాల రూపములలో అనంతమైనట్టి వైవిధ్యాలు ఉన్నాయి. చిచ్ఛక్తియే ఈ నానావిధమైన రూపాలను ప్రదర్శిస్తుంటుంది. ఇక మాయాశక్తి అనంతమైన విశ్వాలకు కారణమై ఉంటుంది. కాగా ఈ రెండు శక్తుల నడుమ ఉన్నట్టి తటస్థశక్తి అసంబూధక జీవులను కూడినట్టిది. ఈ మూడు కలిపి భగవానుని ప్రధానశక్తులు అపుతాయి. ఇవన్నీ కూడ దేవదేవుడగు శ్రీకృష్ణని ప్రకటములే. ఇవన్నీ ఆతనిలోనే అస్తిత్వాన్ని కలిగి ఉన్నాయి. ముఖ్యరు పురుషావతారములే సకల విశ్వాలకు ఆశ్రయమైనప్పటికిని

శ్రీకృష్ణభగవానుడే అన్ని పురుషావతారములకు మూలమై ఉన్నాడు. స్వయంభగవానుడైన శ్రీకృష్ణడే సర్వావతారములకు మూలము, ఆదియునై ఉన్నాడు. అందుకే అన్ని శాస్త్రాలు శ్రీకృష్ణడే దేవదేవుడని అంగీకరించాయి.

ఈశ్వరః పరమః కృష్ణః సచ్చిదానందవిగ్రహః ।

అనాదిరాదిద్రోవిందః సర్వకారణకారణమ్ ॥

“గోవిందుడని తెలియబడే శ్రీకృష్ణుడు దేవదేవుడు, పరమేశ్వరుడు. సచ్చిదానందవిగ్రహుడైన ఆతడు అనాదియు, ఆదియు, సర్వకారణకారణుడైనై ఉన్నాడు” అని బ్రహ్మసంహాత మొదట్లోనే వర్ణించింది. సకల అవతారములకు మూలమైనట్టి ఆ శ్రీకృష్ణడే ప్రజేంద్రకుమారుడని తెలియబడినాడు. ఆతడే స్వయముగా తిరిగి శ్రీచైతన్యమహాప్రభువుగా అవతరించాడు. కాబట్టి శ్రీచైతన్యులు సాక్షాత్తుగా పరతత్త్వమే. హారేకృష్ణ!

శ్రీచైతన్యమహాప్రభువు

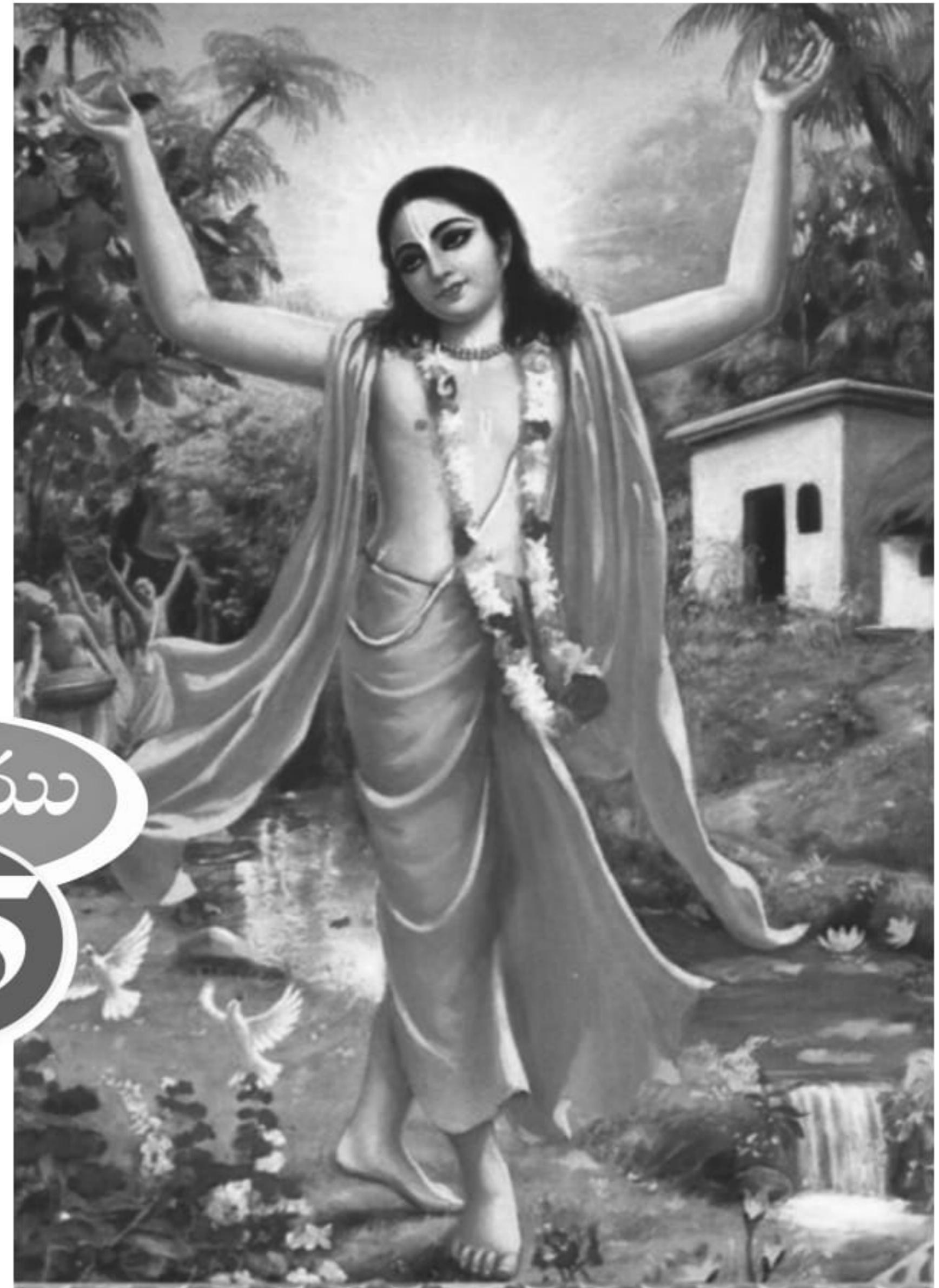
(శ్రీల బృందావనదాస లక్ష్మారులు రచించిన శ్రీచైతన్యభాగవతము ఆధారంగా)

.....ఆ విధంగా భక్తులందరు నానారకాలైన పనులలో మునిగిపోయారు. కొందరు పందిళ్ళు వేసారు, కొందరు పూమాలలు అలంకరించారు, కొందరు వంటలు చేయడం మొదలుపెట్టారు. మరికొందరు సంకీర్తనము మొదలుపెట్టారు. అందరి నోటా హరినామమే. “హరి, హరి” అని అంటూ అందరు తమ తమ పనులు చేసికొనిపోతున్నారు. ఆ విధంగా అద్వైతాచార్యుల గృహము సాక్షాత్తుగా వైకుంఠమే అయింది. ఆ విధంగా విష్ణుతంగా చేయబడుతున్న ఏర్పాటును చూసి గౌరహరి ఎంతో ఆనందించారు. అప్పడు ఆయన గదిగదికీ వెళ్ళి అన్నీ చూడసాగారు. రెండు గదులలో బియ్యం బస్తాలు నిండి ఉన్నాయి, అనేక గదులలో వంటలు చేస్తున్నారు. ఒక గది నిండుగా పప్పుధాన్యాలు నిండి ఉన్నాయి. ఏడు గదులలో సూతన వస్తాలు నిండి ఉన్నాయి. ఆ ప్రక్క గదిలో అటుకుల రాశి ఉంది, విష్టరాకుల దొంతరలు ఉన్నాయి. ఇక అరటిపండ్లు అసంఖ్యాకముగా రాశులు పోసి ఉన్నాయి. కొబ్బరి బోండాలు కొండ లాగా రాశిపోసి ఉన్నాయి. కొన్ని గదులలో రాశులలో కాయగూరలు ఉన్నాయి. గంగాళాలలో పాలు, పెరుగు, నెయ్య ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. ఈ విధంగా అచింత్యమైన రీతిలో సమస్తము అద్వైతాచార్యుని జంట్లో సమకూడింది. ఇదంతా మానవప్రయత్నంతో సాధ్యపడేది కాదు, అందుకే శ్రీచైతన్యులు కించిత్త ఆశ్చర్యాన్ని ప్రకటించారు. “దీనిని బట్టి చూస్తే అద్వైతాచార్యులు సామాన్య మనిషి కారు. ఆయన సాక్షాత్తుగా సదాశివుడే. ఇది నేను గట్టిగా నమ్ముతున్నాను. నిశ్చయంగా అద్వైతప్రభువు శివావతారమే” అని ఆయన అన్నారు.

శ్రీచైతన్యులు ఈ విధంగా పలుకుతూ అద్వైతాచార్యుల అసలు తత్త్వాన్ని పదేపదే వెల్లడి చేసారు. ఎప్పరైతే పుణ్యత్తులో వారు మహాప్రభువుల మాటలైపి పూర్ణవిశ్వాసాన్ని ఉంచుతారు. ఆ విధంగా మహాప్రభువు అన్ని గదులను పరిశీలిస్తూ చివరకు

భాగము

15

సంకీర్తన జరిగే స్థలానికి వచ్చారు. ఆయన రాగానే భక్తులలో ఉత్సాహము రెట్టించింది. అందరు అప్పడు నృత్యము చేస్తూ సంకీర్తన మొదలుపెట్టారు. నిత్యసంద్రభువు కూడ వారితో కలిసి నృత్యకీర్తనలు చేయడం మొదలుపెట్టారు. తరువాత శ్రీచైతన్యులు కూడ సంకీర్తన నృత్యాలలో పాల్గొన్నారు. ఆ విధంగా సంకీర్తనలోనే రోజంతా గడిచిపోయింది. శచీనందనుడు శ్రీల మాధవేంద్రపురి ప్రీత్యర్థము చక్కని విందును వైష్ణవులకు ఏర్పాటు చేసి ఆ మహానీయుని గురించి స్తుతించడం మొదలుపెట్టారు. నిజానికి సంకీర్తన ప్రారంభము కాగానే భక్తులందరితో కలిసి శ్రీచైతన్యులు ప్రసాదసేవనకు కూర్చున్నారు. ఆ విధంగా తృప్తిగా

భోజనం చేస్తున్న సమయంలోనే ముద్దముద్దకు మధ్య మాధవేంద్రపురిని ఆయన స్తుతించడం మొదలుపెట్టారు. అ ప్రకారంగా అందరికీ నోటికి, చెపులకు మంచి విందు కలిగింది. భోజనాలు పూర్తి చేసిన తరువాత మహాప్రభువు, నిత్యానందప్రభువు నోరు, ముఖము కడుక్కొని హాయిగా కూర్చున్నారు. అప్పుడు అదైయైతప్రభువు వారికి, భక్తులకు చందన తాంబూలాదులు సమర్పించి సత్కారం చేసారు. శ్రీఅదైయైతుల నుండే అటువంటి ఆదరాన్ని, సత్కారాన్ని పొంది వైష్ణవుల హృదయాలు ఉప్పొంగాయి. అందరు పరమానందముతో హరినామాన్ని బిగ్గరగా ఉచ్చరించారు. అద్భుతమైన చైతన్యలీలలను వర్ణిస్తున్న శ్రీల బృందావనదాస రాకూరులు ఈ సందర్భములో పలుకుతూ “శ్రీచైతన్యల ఈ దివ్యలీలలను పూర్తిగా వర్ణించడము మానవమాత్రునికి ఎట్లా సాధ్యపడుతుంది? లక్ష్మాది సంపత్సరాలు కష్టపడినా మనిషి శ్రీచైతన్యల ఒక్కరోజు లీలలను పూర్తిగా వర్ణించలేదు. ఆకాశంలో ఎగిరే పక్కి దాని సీమను కనుకోగలుగుతుందా? శ్రీచైతన్యల లీలావర్షనలో మనిషి ప్రయత్నం కూడ అంతే! అందుకే ఆయన మహిమలను సాధ్యమైనంతగా వర్ణించడానికి యత్నిస్తున్నాను. ఈ రచనా యత్నంలో జరిగే దోషాలను వైష్ణవులందరు క్షమించాలని నేను వేడుకుంటున్నాను”

భాగవతోపదేశము (3)

మానవుల శుభలక్ష్మణాలను హరించేదే కలియుగము!

కలియుగము దాటలేనటువంటిసాగరముగా అభివర్ణించబడింది. అంతే కాకుండ మానవుల శుభలక్ష్మణాలను హరింపజేయడము కూడ కలియుగ నైజమే. ఇటువంటి పరిస్థితులలో మనకు కలియుగసాగరాన్ని దాటడానికి చక్కనినావ కావాలి, అలాగే నావను సమర్పించంగా నడిపే నావికుడు కూడ కావాలి. శ్రీమద్భాగవత రూపంలోఉన్నట్టి కృష్ణకథయే కలియుగ దుస్తరసాగరాన్ని దాటడానికి చక్కగా ఉపయోగపడే నావ. ఇక వ్యాసప్రతినిధియైన ఆధ్యాత్మిక గురువునే భాగవత నొకు నావికునిగా స్వీకరించాలి. అప్పుడు శ్రద్ధావంతులందరు ఆ దివ్యనావలో సురక్షితంగా సముద్రాన్ని దాటి ఆవలిబడ్డుకు చేరుకుంటారు. అందుకే గుర్వాశ్రయంలో భాగవతనొకు ఆశ్రయించినవారు ధన్యాత్ములు!

కూర్మ : ఈ// వైష్ణవాంఘ్నిసేవక దాన్
(భక్తివేదాంతభాష్య సహిత శ్రీమద్భాగవతము
తెలుగు అనువాదకులు)

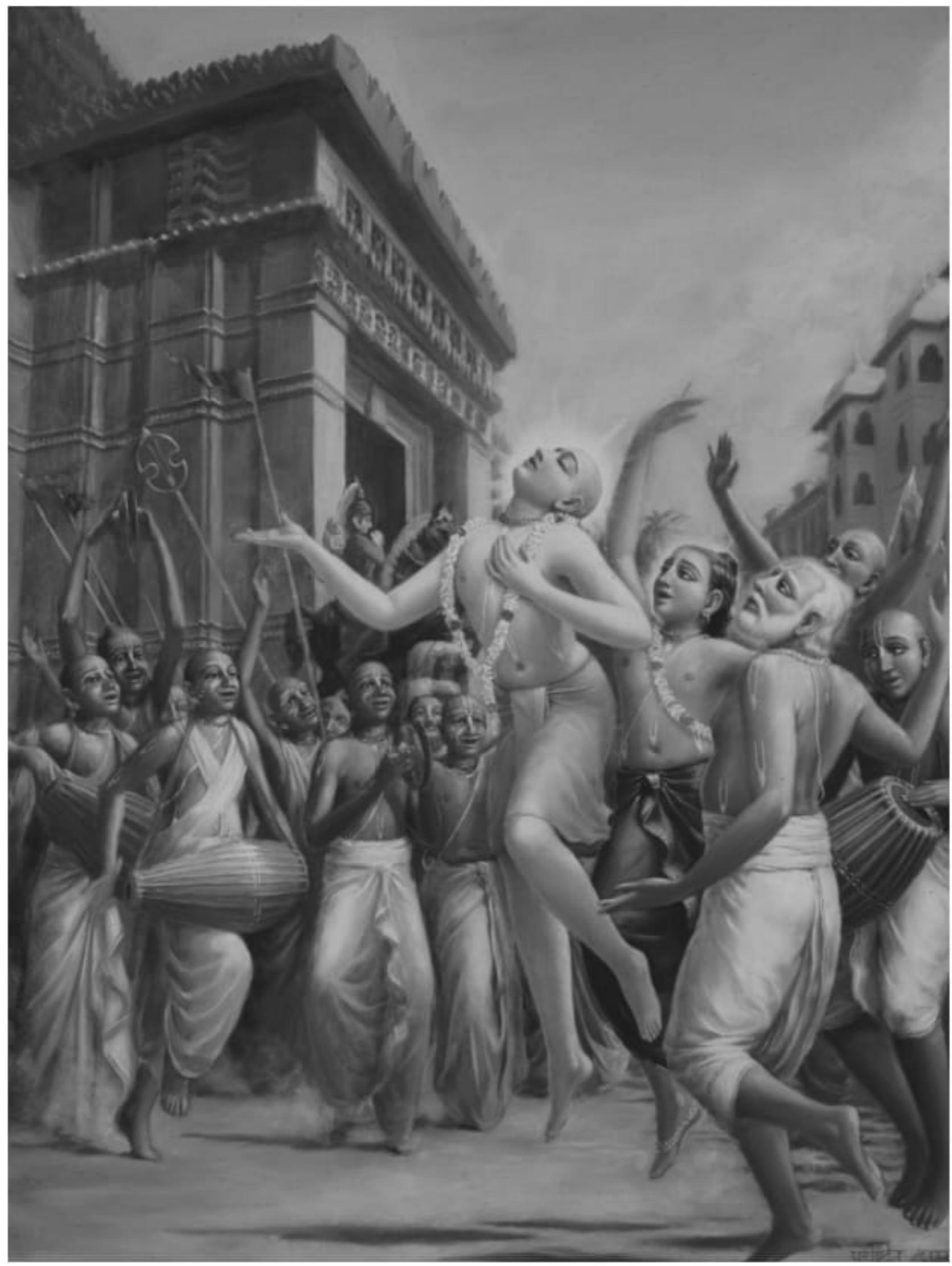
అని అన్నారు.

తరువాత మహాప్రభువు అదైయైతాచార్యుల ఇంట్లో కొన్నిరోజులు గడిపి శ్రీవాస రాకూరుల ఇంటికి వెళ్చారు. తరువాత ఆయన అక్కడ నుండి పాణిహటిలో శ్రీరాఘువపండితుని చూడడానికి వెళ్చారు. పాణిహటి నుండి ఆయన వరాహానగరానికి వెళ్చారు. అక్కడ ఒక సాధుబ్రాహ్మణుడు ఉన్నాడు. అతడు శ్రీమద్భాగవతములో మంచి ప్రవీణుడు. శ్రీచైతన్యులు తన ఇంటికి రాగానే ఆ బ్రాహ్మణుడు భాగవతములోని అనేక స్తోకాలను చదివి వినిపించాడు. ఆ స్తోకాలను వింటున్న కొద్ది శ్రీచైతన్యులకు పారవశ్యము వృధిచెంది “ఇంకా చదువు, ఇంకా చదువు” అని అనడం మొదలుపెట్టారు. ఆ బ్రాహ్మణుడు స్తోకాలను ఉచ్చరించడము కొనసాగించాడు. కొంతసేవటికి శ్రీచైతన్యులు పారవశ్య పరాకాష్టతో లేచి నిలబడి సృత్యం చేసారు. తరువాత మూర్ఖపోయి నేలపై పడిపోయారు. ఆ విధంగా పగలంతా గడిచిపోయి రాత్రి వచ్చేసింది. అప్పటికి శ్రీచైతన్యులు బాహ్యచేతనానికి పచ్చి అత్యంత ప్రేమతో, అనందముతో భాగవత బ్రాహ్మణుని ఆలింగనము చేసికొన్నారు. అప్పుడు ప్రేమతో మాట్లాడుతూ “శ్రీమద్భాగవతాన్ని ఇంత తియ్యగా పలికినట్టి వ్యక్తిని నేనింతపరకు చూడలేదు. అందుకే నీకు నేను భాగవతాచార్యుడని బిరుదు ఇస్తున్నాను. నీవు కేవలము శ్రీమద్భాగవతాన్ని కీర్తిస్తూ ఉండు. వేరే ఇంకో పనే చేయకు” అని శ్రీచైతన్యులు అన్నారు.

(శ్రీభాగవతాచార్యులే తదనంతరము కృష్ణప్రేమ తరంగిణి అనే పేరు మీద బంగాలీలో శ్రీమద్భాగవత పద్యకావ్యాన్ని రచించారు) చివరకు ఆయన నీలాచలమునకు చేరుకున్నారు.

శ్రీచైతన్యులు నీలాచలానికి చేరుకున్నారనే వార్త సర్వాత్మ వ్యాపించింది. రాజైన ప్రతాపరుద్రునికి కూడ ఆ వార్త తెలిసింది. ప్రతాపరుద్రుడు శ్రీచైతన్యులను కలిసికొవాలని చాలాకాలంగా అనుకుంటున్నాడు. కానీ మహాప్రభువు దర్శనం ఇంకా అతనికి కాలేదు. ఆ దర్శనం కల్పించమని అతడు అందరినీ అడిగాడు, సార్వబోమభట్టాచార్యుని కూడ అడిగాడు. కానీ ఎవ్వరూ ఆ అవకాశాన్ని కల్పించడానికి సాహసించలేదు. రాజు వారిని ఎంతో బతిమాలాడు. చివరికి వారు కరుణించి మహాప్రభువు తన్నయులై ఉన్నప్పుడు ఏదో ఒకచోట దాగుకొని ఆయనను దర్శించే అవకాశాన్ని కల్పించాలని నిర్ణయించుకున్నారు. అనుకున్నట్లుగానే ఒకరోజు శ్రీచైతన్యులు కృష్ణలీలాకీర్తనములో మునిగి దాదాపు బాహ్యస్వీతి కోలోప్పియన సమయంలో రాజును ఒక మూల కూర్చోబట్టి శ్రీచైతన్యుల నృత్యసంకీర్తనలను

దర్శింపజేసారు. తిరిగి శ్రీచైతన్యులకు బాహ్యస్నేతి కలగగానే ప్రతాపరుద్రుడు నెమ్ముదిగా బయటకు జారుకున్నాడు. సంకీర్తన సమయంలో పారవశ్యస్థితిలో ఉన్న శ్రీచైతన్యుల కళ్ళ నుండి అష్టధారలు కారాయి; నోటి నుండి ముక్కు నుండి చొంగలాగా కారసాగింది. అది పారవశ్య ప్రభావమని ప్రతాపరుద్రునికి అర్థం కాలేదు. ఆ రోజు రాత్రి రాజు ప్రతాపరుద్రునికి ఒక కల వచ్చింది. అందులో జగన్నాథుడు స్వప్నదర్శనమిచ్చాడు.

జగన్నాథుని శరీరము ధూళితో నిండి ఉంది; అతని కళ్ళ నుండి అష్టధారము కారుతోంది; నోటి నుండి ముక్కు నుండి చొంగలాగా కారుతూ కనిపించింది. ఆ చొంగతో అతని శరీరమంతా తడినిపోతోంది. ప్రతాపరుద్రుడు వెళ్ళి జగన్నాథుని పాదపద్మాలను సృషించబోయాడు. కాని జగన్నాథుడు వారిస్తూ “వద్దు, వద్దు జప్పుడు నన్ను తాకవద్దు” అని అన్నాడు. మరుక్కణమే అతడు సింహసనము నుండి అంతసమయాడు, అపుడు ఆ సింహసనములో శ్రీచైతన్యులు కూర్చొని ఉన్నారు. శ్రీచైతన్యుల దేహము కూడ ధూళితో నిండి ఉంది, చొంగతో తడిని ఉంది. ప్రతాపరుద్రునికి కల కరిగిపోయింది. శ్రీచైతన్యులను సాక్షాత్తుగా జగన్నాథుడని గుర్తించలేనందుకు తనను తాను అతడు నిందించుకున్నాడు. ఆ విధంగా శ్రీచైతన్యులను కలిసికోవాలనే తపన అతనిలో మరింతగా పెరిగిపోయింది. అయినా భక్తులు దానిని ఏర్పాటు చేయలేకపోయారు.

తరువాత శ్రీచైతన్యమహాప్రభువు తమ అనుయాయులతో కలిసి ఉద్యానవనములో ఉన్న సమయంలో ప్రతాపరుద్రుడు ధైర్యం చేసి అక్కడకు వెళ్ళాడు. నేరుగా మహాప్రభువు పాదపద్మాలపై పడి అతడు అష్టధారలతో వాటిని కడిగాడు. అతని నడవడిని చూసి మహాప్రభువు అంతా అర్థము చేసికొన్నారు. ఆదరముగా అతనిని లేవనెత్తి కృపాదృష్టిని అతనిపై సారించారు. శ్రీచైతన్యుల కరస్పర్సు ప్రతాపరుద్రునిలో భావావేశాన్ని నింపింది. అతడు ఆర్థగతతో స్తుతిచేసాడు. తనను ఉధరించమని వేడుకున్నాడు. శ్రీచైతన్యులు అతని పట్ల దివ్యానుగ్రహాన్ని చూపించారు. “శ్రీకృష్ణుని యందు నీకు అనన్యభక్తి కలుగుగాక” అని ఆయన దీవించారు. అంతే కాకుండ తమ మెడలో ఉన్న పూమాలను ప్రతాపరుద్రుని మెడలో వేసి ఏడ్చేలు పలికారు. అపుడు ప్రతాపరుద్రుడు శ్రీచైతన్యులకు నమస్కరించి వెళ్ళిపోయాడు.

తరువాత కొన్ని రోజులకు శ్రీచైతన్యులు కృష్ణభక్తి ప్రచారానికి శ్రీనిత్యానందులను బెంగాలుకు పంపివేసారు. ఒకసారి బెంగాలులోని భక్తులందరు నీలాచలానికి బయలుదేరారు. శ్రీఅదైవతులు అపుడు శచీమాత దగ్గరకు వెళ్ళి తాము నీలాచలానికి వెళుతున్నట్లు చెప్పారు. అపుడు భక్తులందరు శ్రీచైతన్యులకు అత్యంత ప్రీయమైన ఆహారపదార్థాలను, ఇతర వస్తువులను తీసికొని బయలుదేరారు. అందరు పూరీక్షేత్రానికి అనందోత్సాహలతో చేరుకున్నారు. శ్రీచైతన్యులు పరమోత్సాహముతో ఎదురేగి భక్తులందరినీ ఆహ్వానించారు. అందరు మహాప్రభువును కలిసికొని, ఆయన అనుగ్రహాన్ని పొంది పరమానందభరితులయ్యారు. అదైవతాచార్యులు పూరీజగన్నాథ క్షేత్రములో ఉన్నపుడు ఒకరోజు శ్రీచైతన్యులను తమ ఇంటికి ఆతిథ్యానికి పిలిచారు. ఎవ్వరు తనను భోజనానికి పిలిచినా శ్రీచైతన్యులు అందరికి ఒకే ఉపదేశాన్ని ఇచ్చేవారు. “మీరు లక్షాధికారి అవండి. అపుడు నేను వచ్చి మీ ఇంట్లో భోజనము చేస్తాను. కేవలము లక్షాధికారుల ఆహ్వానాన్నే నేను మన్నిస్తాను” అని ఆయన అనేవారు. “మహాప్రభూ! లక్షమాట అటుంచి మా దగ్గర వేయి నాణాలైనా లేపు. మేము లక్షాధికారి కాకపోవడం వలన మీరు మా ఇంటికి రావడం ఏలుకాకపోతే మేము మంటలో కాలి భస్మము కావడం ఉత్తమం” అని కొందరు భక్తులు రోదించారు. (సశేషం)

భక్తినార ఆళ్యారులు

- శ్రీమాన్ రేవతీరమణదాన్

కృష్ణభక్తులు కోరుకునేవి మూడేమూడు. అవే కృష్ణుడు, కృష్ణునేవ, కృష్ణుప్రేమ. ఇవి తప్ప వారికి ఇంకేమీ అక్కరలేదు. నిజానికి వారు త్రిగుణాలకు అతీతంగా ఉంటారు. అంటే పూర్తిగా ఆత్మస్థితిలో నెలకొని ఉంటారు. వారికి ఇందియభోగేచ్చ ఉండనే ఉండదు. వారికి ఎటువంటి పరాలు కూడ అక్కరలేదు. దీనికి చక్కని ఉదాహరణమే శ్రీరంగ క్షేత్రంలో నివసించిన ఒక ఆళ్యారు. శ్రీరంగం ఒక మహాక్షేత్రం. దానికి ఏడు ప్రాకారాలు ఉంటాయి. జీవితం మొత్తం ఆ ఏడు ప్రాకారాలలోనే గడిపిన ఆళ్యారే శ్రీభక్తినార ఆళ్యారు. ఆళ్యారు అంటే భక్తినాగరంలో పూర్తిగా మునిగిపోయిన వ్యక్తి అని అర్థం.

ఈ ఆళ్యారుకు భక్తినార ఆళ్యారనే పేరు రావడానికి కూడ విశేషమైన కథ ఉంది. అకించనుడైన ఆ ఆళ్యారు ధరించే బట్టలు పూర్తిగా చిరిగిపోయి ఉండేవి. ఒకసారి ఆయన తన చిరుగుల పంచెను దారంతో కుట్టుకుంటున్నారు. అదే సమయంలో శివపార్వతులు ఆకాశవీధిలో వెళుతున్నారు. హారాత్తుగా శివచాయ ఆళ్యారు మీద పడింది. నిజానికి అదెంతో మంగళకరము, ఎంతో సంపదలకు కారణము. సంపత్తులంటే ఇష్టంలేని ఆళ్యారు శివచాయ తన మీద పడకుండ ప్రక్కకు జరిగిపోయారు. అది గమనించిన పార్వతీదేవి ఆ వ్యక్తి వ్యవహారానికి కారణాన్ని శిపుణి అడిగింది. వైష్ణవులకు ధనవాంఛ, గౌరవవాంఛ ఉండదని, అందుకే తన చాయ పడకుండ ఆ వ్యక్తి తప్పిగుంచుకుంటున్నాడని శిపుడు జవాబిచ్చాడు. దానితో ఉత్సాహం కలిగిన పార్వతీదేవి ఏదోవిధంగా ఆళ్యారుకు ఒక వరమివ్యాలని శిపుణి కోరింది. సరేనని శివపార్వతులు ఆళ్యారు దగ్గరకు చేరుకున్నారు. ఆళ్యారు వారిని పట్టించుకోకుండ తన చినుగుల బట్టను కుట్టుకోవడంలో మునిగిపోయారు. శిపుడు అప్పుడు నప్పుతూ మాట్లాడుతూ ఏదైనా వరం కోరుకొమ్మని అడిగాడు. బ్రహ్మపదవి కావాలంటే ఇస్తానని పలికాడు;

వైష్ణవ
మహామలు

అది తనకు అక్కరలేదని ఆళ్యారులు అన్నారు. స్వేరభోగాలు కలిగిస్తానని శిపుడు అన్నాడు; అది కూడ తనకు అక్కరలేదని ఆళ్యారులు సమాధానం ఇచ్చి తన పనిలో మునిగిపోయారు. కైలాస అధిపత్యాన్ని ఇస్తానని శిపుడు అన్నాడు; అది కూడ అక్కరలేదని భక్తుడు సమాధానమిచ్చాడు. శిపుడు మరీ వెంటపడుతున్నాడు కనుక తనకు ముక్కిని ప్రసాదించమని ఆళ్యారు అడిగారు. ముక్కిని ఇప్పుడం తన శక్తి పరిధిలో లేదని, అయినా తన ప్రీత్యర్థం ఏదైనా ఒక కోరిక కోరుకొమ్మని శిపుడు అర్థించాడు. “అయితే నాకొక వరం ఇప్పు. అదేమింటే నేను బట్టలు కుట్టుకుంటుంటే సూదిలో నుండి దారం బయటకు రాకుండ ఉండే వరం ఇప్పు. అదే చాలు” అని ఆళ్యారులు అన్నారు. ఆయన మాటలకు పార్వతీదేవికి కోపం వచ్చింది. ఆళ్యారు ఎంతో పొగరుతో ఉన్నారని, శివపరాన్ని తుచ్ఛంగా భావించడం మంచిది కాదని అమె శిపుడికి చెప్పింది. దానితో శిపుడికి కోపం వచ్చి తన మూడవకన్ను ...మిగతా 49వ పీచీలో

లింగసవర్గసూయ శ్రీతము

(శ్రీల బలదేవవిద్యాభూషణుల నామార్థపుద్ధ భాష్యము)

..... శ్రీల బలదేవ విద్యాభూషణులు ఆవర్తన పదానికి శృతిమంతము నుండి వివరణను ఇచ్చారు.

“తేవేదం భ్రమ్యతే బ్రహ్మాచక్రం” - దేవాదిదేవుడు జీవులందరినీ జన్మమృత్యుచక్రంలో పరిభ్రమింపజేస్తాడు.

“త్రిపాదురధ్వో ఉదైత పురుషః - పరమపురుషుడు నిత్యమైన ఆధ్యాత్మికజగత్తులో ఉంటాడు. అది సమస్త ఆధ్యాత్మిక భౌతికజగత్తులో ముప్పాతికశాతము ఆవరించి ఉంటుంది.

ఈక సంవర్తక పదము గురించి శృతి మంతములో ఈ వివరణము ఇవ్వబడింది : “సంవర్తకో యః కాలః” - దేవాదిదేవుడు కాలరూపంలో ప్రకటమై ఉంటాడు. “ధరణీధరః” పదము ఈ విధంగా వివరించబడింది. “సదధార పృథివీం - దేవాదిదేవుడు భూమిని భరిస్తాడు”.

శ్లోకము 39

సుప్రసాదః ప్రసన్నాత్మా విశ్వదృగ్విశ్వభుగ్విభుః /
సత్కర్తా సత్కర్తః సాధుర్ జహ్నుర్మార్మాయణో నరః //

శ్రీకృష్ణభగవానుడు పరమ కరుణామయుడు (సుప్రసాద). ఆతని కోరికలు సర్వదా నెరవేరుతాయి. ఆతని హృదయము, మనస్సు సర్వదా నిర్మలంగా ఉంటాయి (ప్రసన్నాత్మా). ఆతడే భౌతికవిశ్వాలన్నింటినీ పోషిస్తాడు (విశ్వదృక్), వాటిని రక్కిస్తాడు (విశ్వభుక్). ఆతడే సర్వవ్యాపి, సర్వశక్తిమంతుడు, అనంతుడు, భక్తులకు లాభం చేకూర్చేవాడు (సత్కర్తా). ఆ దేవదేవుడే జీవులందరికి లాభం చేసేవాడు, ఆతని నిత్యరూపము భౌతికపదార్థానికి అతీతమైనది (సాధు). ఆతడే భక్తుల శత్రువులను ఓడిస్తాడు (జహ్ను). ఆతడే సకల జీవులకు ఆశ్రయము. అంతేగాక ఆతడే అజ్ఞానాన్ని సశింపజేస్తాడు (నారాయణ). ఆతడే సకల జీవుల హృదయాలలో పసించే పరమాత్ముడు (నర).

శ్లోకము 40

అసంఖ్యోప్రమేయాత్మా విశిష్టః శిష్టకృచ్ఛచిః /
సిధ్మార్థః సిధ్మసంకల్పః సిధ్మిదః సిధ్మిసాధనః //
శ్రీకృష్ణభగవానుని దివ్యగుణములు లక్ష్మేనన్నివి

(అసంఖ్యోయ). ఆతని దైర్యము అనంతమైనది (అప్రమేయాత్మా). ఆతని వైభవములు అపరిమితమైనవి (విశిష్ట). ఆతడు తన భక్తులకు వేదాదేశముల పట్ల గొప్ప విశ్వాసాన్ని కలుగజేసి, ఆ విధంగా వారిని పరమశాంతులైన సాధుపురుషులుగా చేస్తాడు (శిష్టకృత్). కేవలము ఆ దేవదేవుని గురించి వినడము ద్వారా, ఆతనిని స్వారించడము ద్వారా సమస్త జీవులు పవిత్రులొతారు; అలాగే సమస్త జగత్తు పరమ మంగళకరమాతుంది (శుచి). ఆతని సమస్త అభీష్టాలు అప్రయత్నంగానే నెరవేరుతాయి (సిధ్మార్థ, సిధ్మసంకల్ప). ఆతడే సకలజీవుల అభీష్టాలను నెరవేరుస్తాడు (సిధ్మిద). కేవలము ఆతనిని స్వారించడము ద్వారా భక్తులు సమస్త అవరోధాల నుండి బయటపడి తమ భక్తిమయ కలాపాలలో కృతకృత్యులొతారు (సిధ్మిసాధన).

శ్రీల బలదేవ విద్యాభూషణులు సరవారాయణుల లీలలను తెలుపుతూ “అప్రమేయాత్మా” అనే పదానికి అనంత దైర్యసంపన్ముడని వివరణను ఇచ్చారు.

ఇంద్రునిచే పంపబడిన దేవకాంతలు తమ బ్రహ్మాచర్యప్రతాన్ని భగ్నం చేయడానికి పచ్చినప్పుడు సరవారాయణులు పరమదైర్యంతో ధీరులుగా నిలిచారు. ఆ సమయంలో ఆ దేవదేవుడు ఇంద్రుడు పంపిన దేవకాంతలకంటే మరింత సౌందర్యపత్తులైన నారీగణాన్ని సృష్టించి తమ శక్తిని ప్రదర్శించారు. ఆ విధంగా భగవంతుడు తన ప్రతభంగం చేసే యత్నాన్ని అవలీలగా తానే భగ్నం చేసి ఇంద్రానుయాయులను ఆశ్చర్యచక్కితులను చేసాడు. (సశేషం)

భాగము 14

జపించండి..

హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ
కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే
హరే రామ హరే రామ
రామ రామ హరే హరే
...ఆనందించండి

హరిమందిర ఆలంకరణ మేఘమ

- ❖ అక్రమస్త్రీ సంబంధము వలన కలిగే పాపము, అభక్ష్య పదార్థాలను తినడం వలన కలిగే పాపము శ్రీహరి మందిరాన్ని చక్కగా అలంకరించడం ద్వారా తొలగిపోతాయి.
- ❖ కేశవుని మందిరాన్ని రకరకాల ధాతువులతో జీవితంలో ఒక్కసారైనా అలంకరిస్తే మనిషి దేవతాలోకాలలో నూరు కల్పాలు జీవించే యోగ్యతను పొందుతాడు. సాలగ్రామశిల ముందు స్వస్తిక్ ముద్రను గీసేవాడు (ముఖ్యంగా కార్తీకమాసంలో) తన ఏడు తరాలను పునీతము చేస్తాడు.
- ❖ కేశవుని మందిరము ముంగిట ముగ్గులు వేసే వనిత తన రాబోయే ఏడు జన్మలలో వైధవ్యాన్ని పొందబోదు. ఏ వనితమైతే కేశవుని గుడి ముంగిట ఆపుపేడతో అలికి ముగ్గులు పెడుతుందో ఆమె తన భర్త, పిల్లలు, సంపదకు ఏనాడు దూరం కాబోదు.
- ❖ భగవంతుని ప్రాంగణంలో రంగురంగుల ముగ్గులు పెట్టే వ్యక్తి, స్వస్తిక్ ముద్రలు గీసే వ్యక్తి ముల్లోకాలలో ఎక్కడైనా సుఖమయ జీవితాన్ని గడుపుతాడు.
- ❖ శ్రీహరి మందిరము ముంగిట ఆపుపేడతో నీళ్ళు చల్లి ముగ్గులు వేసే వ్యక్తి సర్వకాల సర్వాపణలలో సుఖిమై ఉంటాడు. అతని లేదా ఆమె మరణానంతరము సాక్షాత్తుగా వైకుంఠవాసులే ఆనందంగా వచ్చి అభినందనలు తెలిపి తమ

- ❖ వెంట తీసికొని వెళతారు.
- ❖ విష్ణు ఆలయము పైన ధ్వజాన్ని అలంకరించేవాడు బ్రహ్మలోకంలో జీవించే యోగ్యతను పొంది బ్రహ్మసాంగత్యాన్ని పొందుతాడు.
- ❖ విష్ణు ఆలయము మీద జెండాను అలంకరించే వ్యక్తిని బ్రహ్మదిదేపతలు చక్కగా పూజిస్తారు. ఇంతకన్నను ఎక్కువ ఏమని చెప్పగలము?
- ❖ శ్రీకృష్ణమందిరము పైన రెపరెపలాడే ధ్వజాన్ని చూసి పరమానందాన్ని పొందే పుణ్యవంతులు కోట్లకొలది పాపాల నుండి విముక్తులౌతారు.
- ❖ శ్రీకృష్ణుని ఆలయాన్ని ధ్వజాలతో, తోరణాలతో అలంకరించే వ్యక్తి కృష్ణలోకంలోనే తప్ప వేరొకచోట వసించబోడు.
కృష్ణాలయం యః కురుతే పతాకాభిశ్చ శాఖితం /
సదైవ తస్యలోకేతు వాసప్తస్య న చాన్యతః //
- ❖ శ్రీహరి ఆలయంపై ధ్వజాన్ని అలంకరించడం ద్వారా ద్విజాడు విష్ణులోక వాసాన్ని పొందుతాడు. గాలికి ఆ ధ్వజము ఎంతగా రెపరెపలాడితే అంతగా ఆ వ్యక్తి పాపాలు తొలగిపోతాయి.
- ❖ శ్రీహరి ఆలయాన్ని పూమాలలతో అలంకరించే పుణ్యభాగుడు దేవిదేవతలచే పూజనీయుడౌతాడు. శ్రీహరి మందిరాన్ని అరిటాకులతో అలంకరించేవాడు అప్సరసలచే సేవలు పొందుతాడు. అప్సరసలు అతనిని ఇంద్రునిలాగానే గారవిస్తారు.

హరేకృష్ణ!

16. అయోధ్యలో ఆనందం

భగవదంశర్మేన జీవుడు సహజంగానే ఆనందస్వరూపుడు. అందుకే అతడు నిరంతము ఆనందప్రాప్తికే అరులు చాస్తా ఉంటాడు. అది సహజమే. భగవంతుడు సచ్చిదానందవిగ్రహుడు. అంటే ఆ దేవదేవుని స్వరూపము నిత్యమైనది, జ్ఞానపూర్ణమైనది, ఆనందపూర్ణమైనది. అలాగే ఈ భౌతికజగత్తుకు వచ్చిన జీవుడు తన ఆత్మస్వరూపాన్ని తెలిసికొని జ్ఞానవంతుడైతే ఆనందబాగుడైతాడు. ఈ జగత్తులో కనిపించే ఆనందము ఆధ్యాత్మికజగత్తులో లభించే ఆనందానికి ప్రతిబింబము లాంటిదే. అయినా ఇక్కడ గోచరించే ఆనందాన్ని బట్టి ఆక్కడి అపార ఆనందాన్ని అంచనా వేసికోవచ్చు. మనిషి జీవితంలో వివాహము ఎంద ఆనందపూర్ణమైనదో అతని సంతాసము యొక్క వివాహది కార్యాలు కూడ అంతే ఆనందపూర్ణమైనవి, నిజానికి అవి మరింత ఎక్కువ ఆనందపూర్ణమై ఉంటాయి. బుషి సేవ కొరకు వెళ్లిన తన పుత్రుడు వథూసమేతంగా తిరిగి రావడం దశరథమహారాజుకు పరమానందాన్ని కలిగించింది. అంతేగాక ఆ పుభకార్యము నలుగురు కుమారుల వివాహాలు ఒకే సమయంలో జరగడంతో ఆయనకు ఆనందము నాలుగురెట్లు పెరిగింది. ఆ ఆనందము అయోధ్యలో నిండిపోయింది.

కుమారుల వివాహాలు పూర్తి చేసి అయోధ్యకు బయలుదేరిన దశరథమహారాజుకు ఉరుములేని పిడుగులాగా పరశురాముడు ప్రత్యక్షమయ్యాడు. కానీ శ్రీరాముని దివ్యప్రభావముతో పరశురాముని ప్రభావము శమించింది, దానితో విపత్తు తొలగిపోయింది. పరశురాముడు తిరిగి మహాందగిరికి వెళ్లిపోవడంతో సంకటం తప్పిపోయింది. ఆనందముతో అయోధ్యకు వెళుతున్న సమయంలో పరశురాముడు పరమక్రోధంతో ప్రత్యక్షం కావడం చూసి బిత్తరపోయి నివ్యోరపాటుకు గురైన తన తండ్రికి శ్రీరాముడు ధైర్యం చెబుతూ “తండ్రి! పరశురాముడు తన స్థానానికి వెళ్లిపోయాడు. కనుక అందరము మన పురానికి బయలుదేరుదాము. మీ అజ్ఞ యైతే అందరము ముందుకు సాగుదాము” అని అన్నాడు. పరశురాముడు వెళ్లిపోయాడు అనే మాట దశరథునికి అమృతజల్లులాగా అనిపించింది. అతడు పూర్తిగా తేరుకొని తనకు, తన పుత్రునికి తిరిగి ప్రాణాలు వచ్చాయన్నంత సంబరపడ్డాడు. వెంటనే ఆ మహారాజు తన చతురంగబలాలకు అయోధ్య ప్రయాణానికి అజ్ఞ ఇచ్చాడు.

దశరథమహారాజు పుత్రులతో, వారి వథువులతో, బంధుమిత్రులతో, పరివారముతో చతురంగబలాలతో అయోధ్యకు చేరుకునే లోపల అక్కడ సగరమంతా చక్కగా అలంకరించబడి వారి కొరకు ఎదురు చూస్తోంది. అన్ని భవంతులపై జెండాలు ఎగురుతున్నాయి, ఇళ్ళ ముందు రంగవల్లులు తీర్చిదిద్దబడినాయి, ఇంటి గుమ్మాలకు తోరణాలు వ్రేలాడదీయబడ్డాయి, రాజీవీధులలో సుగంధద్రవ్యాలు కలిపిన నీళ్ళు చల్లబడ్డాయి. దారులకు

కథాసుధ

ఇరువైపుల అయోధ్యపురవాసులు నిలబడి జయజయధ్వనులు చేస్తా పుత్రవథూసమేతుడై విచ్చేసిన దశరథమహారాజుకు స్వాగతం పలికారు. బ్రాహ్మణులు స్వస్తివాచనంతో, వేదమంత్ర ఘోషతో మంగళాన్ని కలుగజేసారు. వారు తమ ఆనందాన్ని త్రికరణసుద్ధిగా ప్రకటించి ధన్యలయ్యారు. అందరు ఆ విధంగా ఉల్లాసముతో, ఆనందముతో ఆహ్వానించగా దశరథుడు పరివారసమేతంగా తన ప్రాసాదములో ప్రవేశించాడు. ఆయనకు అందరు సముచిత ప్రేమమయ స్వాగత పరిచర్యలు చేసారు.

దశరథుని మువ్యరు భార్యలైన కౌసల్య, సుమిత్ర, కైకేయి ప్రత్యేకముగా సవవథువులను అంతఃపురములో ప్రవేశింపజేయడంలో తలమునకలయ్యారు. విధిప్రకారము వారు ఎంతో ఆనందంగా సౌభాగ్యవతి సీతను, యశస్వియైన ఊర్మిళను, కుశధ్వజుని కుమారైలైన మాండవీ శ్రుతకీర్తులను ప్రేమానురాగాలతో అంతఃపురములోకి తీసికొనివచ్చారు. సర్వత ఆనందము వెల్లివిరిసింది. ఆ నలుగురు వథువులు ఎంతో వినయవిధేయతలతో, పెద్దల పట్ల ఆదరముతో సిగ్గులొలికే సడకలతో అంతఃపురములో ప్రవేశించి తమ ఆత్తలు చెప్పిన విధంగా పూజాదికాలు నిర్వహించారు. ఆ తరువాత వారు పెద్దలందరికీ వినమ్రముగా వందనాలు చేసారు.

బ్రాహ్మణులకు సముచిత దానాలు చేసి వారి ఆశీర్వచనాలు స్నేహితిని తరువాత వారందరు తమ భర్తలతో కూడి పరమానందాన్ని పొందారు. ఆ విధంగా రాములక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నులు తమ తమ పత్నులతో కూడి తమ మందిరాలలో నెలకొన్నారు. దశరథుని పుత్రులు సర్వదా తల్లిదండ్రుల సేవలో అనందాన్ని పొందేవారు, వారు నిరంతరము బ్రాహ్మణుల దీవెనలను పొందేవారు, వారు మహానీయుల కృపకు సర్వదా పాత్రులై ఉండేవారు. ఈ విధంగా రాకుమారుల దివ్యానందముతో అయోధ్యలో అనందము తాండవిస్తున్నట్లుగా గోచరించింది.

ఈ రకంగా కాలం అనందముతో సాగిపోతున్న సమయంలో కొన్ని రోజులకు దశరథమహారాజు కైకేయు సుతుడైన భరతునితో మాట్లాడుతూ “నాయనా! నీ మేనమామయైన యుధాజిత్తు నిన్ను తమ దేశానికి తీసికొనిపోవడానికి ఉత్సాహపడుతున్నాడు. ఈ విషయాన్ని అతడు మనము మిథిలానగరములో ఉన్నప్పుడే చెప్పాడు. బుముల సమక్షంలో అతడు ఆ విషయాన్ని సన్ను అర్థించాడు. కనుక మీ తాతగారి ప్రీతి కొరకు నీవు మామయ్య వెంట వెళ్ళపలసింది” అని పలికాడు. తండ్రిగారి మాటను వినగానే భరతుడు శత్రుఘ్నునితో కూడి తాతగారి దగ్గరకు వెళ్ళడానికి సిద్ధపడ్డాడు. అతడు తల్లిదండ్రులకు నమస్కరించాడు, శ్రీరామునికి నమస్కరించాడు, లక్ష్మణుని అలింగనము చేసికొన్నాడు. తరువాత తల్లుల అనుమతిని కూడ తీసికొని భరతశత్రుఘ్నులు వధువులతో పాటు ప్రయాణమయ్యారు.

తరువాత శ్రీరాములక్ష్మణులు తమ తల్లిదండ్రుల సేవలోను, పౌరుల సేవలోను, బ్రాహ్మణుల సేవలోను నెలకొన్నారు. వారి దివ్యగుణాలకు, వినముతకు దశరథుడు ఎంతో అనందించాడు. ఆ విధంగా తన అనంతమైన సద్గుణాలచే శ్రీరాముచంద్రుడు సమస్త జీవులకు ప్రీతిపాత్రుడయ్యాడు. శ్రీరాముడు తన దివ్యగుణాలచే సమస్త జనులకు ప్రీతిపాత్రుడైనట్లుగానే తన రూపగుణ వ్యవహారముచే సీత శ్రీరామునికి ప్రీతిపాత్రురాలైంది. అమెయే శ్రీరాముని అంతఃపురములో నిండిపోయింది. అమెకు గల పతిపరాయణత్వము వలన శ్రీరామునికి సీత పట్ల ప్రేమ రోజురోజుకు వృద్ధిచెందసాగింది. శ్రీసీతారాముల దివ్యజంట అయోధ్యావాసులందరికీ నయనరంజకముగాను, మనోరంజకముగాను, ఆత్మసంతృప్తికరంగాను అయింది.

మేనమామతో కలిసి తాతగారి ఇంటికి వెళ్ళిన భరతశత్రుఘ్నులు అక్కడ సకల అదరాన్ని పొందారు. వధువులతో పాటుగా వారు అనేక ఉత్సవాలలో, అనందములో మునిగిపోయారు. అయినా నిరంతరము వారు

తమ తండ్రియైన దశరథునే తలచుకుంటూ ఉండేవారు. ఇక్కడ అయోధ్యలో కూడ దశరథుడు తన పుత్రులైన భరతశత్రుఘ్నులనే తలచుకుంటూ బంగపడ్డాడు. అతనికి తన నలుగురు కుమారులు సమానులే. అందుకే వారిని గురించే ఆయన ఆలోచించేవాడు. అయినా నలుగురు పుత్రులలో శ్రీరాముని పట్ల దశరథునికి ప్రత్యేకమైన అనురాగము ఉండేది. ఎందుకంటే శ్రీరాముడు కారణజన్ముడు. దుష్టరావణుని నిర్మించడానికి దేవతల ప్రార్థనమై అవతరించిన దేవదేవుడే శ్రీరాముడు. అటువంటి శ్రీరాముని తన పుత్రునిగా పొందిన కాసల్యాదేవి కూడ ఎంతో ధన్యరాలు. అందుకే ఆమె నిరంతరము అనందడోలికలలో తేలియాడుతూ ఉండేది.

ప్రశాంతచిత్తుడైన శ్రీరాముడు మృదుభాషి, కోపములేనివాడు, అనునయపూర్వకంగా మాట్లాడే స్వభావము కలిగినవాడు, తనకు చేయబడిన ఉపకారాన్నే కొండంతగా భావించి సంతోషించేవాడు, తనకు జరిగిన అపకారాలను పట్టించుకునే స్వభావము లేనివాడు అయి అందరికీ ప్రీతిపాత్రుడై ఉండేవాడు. శ్రీరాముడు సర్వదా జ్ఞానవృధులతో, వయోవృధులతో, సజ్జనులతో, శీలసంపన్నులతో సాంగత్యము చేస్తూ వారితో వివిధ విషయాలను చర్చిస్తూ ఉండేవాడు. అస్త్రాభ్యాసము కూడ శ్రద్ధగా చేస్తూ మధ్యలో విరామము కలిగినప్పుడు సజ్జనసాంగత్యములో గడిపేవాడు. బుద్ధిమంతుడు, మధురభాషి, ముందు తానే పలకరించే స్వభావము కలిగినవాడు, మధురంగా మాట్లాడంలో మేటి, ప్రతాపవంతుడు, దుర్మార్గులవైనా క్షమించే తత్త్వము కలిగినవాడు అయి శ్రీరాముడు సర్వదా సత్యభాషిమై ఉండేవాడు. అటువంటి శ్రీరాముడు పెద్దలను సేవిస్తూ ప్రజలకు ప్రాణసముడయ్యాడు.

పూర్వ ఆరోగ్యవంతుడు, చక్కని దేహసౌష్టవము కలిగినవాడు, దేశకాలోచితముగా కార్యక్రమాలు చేయగలిగే దక్కత కలిగినవాడు, చూడగానే ఎదుటివారి మనస్సును గ్రహించేవాడు, పరమ సాధుస్వభావము కలిగినవాడు, సర్వగుణనిధి, ప్రజలకు ప్రాణసముడు అయి శ్రీరాముడు ఎటువంటి కళంకాలు లేనట్టివాడు. శాస్త్రగోవిదుడు, కృతజ్ఞతా స్వభావము కలిగినవాడు, వ్యక్తులలో ఎవరు ఎటువంటివారో సులభంగా గుర్తించగలిగేవాడు, విచక్షణ కలిగినవాడు, సజ్జనులను దరిచేర్చుకోవడంలో నిపుణుడు అయి శ్రీరాముడు ధనమును సమకూర్చడంలో, ధర్మబద్ధంగా వ్యయము చేయడంలో నేర్వరిమై ఉండేవాడు. ధనుర్వద్యా నిపుణుడైన శ్రీరాముడు యోధులచే పూజింపబడేవాడు. స్వయముగా తానే శత్రువులకు ఎదురువెళ్ళి వారిని ఒడించగలిగే సామర్థ్యము

కలిగినవాడు. ఆతని ముఖ్యగుణాలలో అసూయారాహిత్యము, కోపరాహిత్యము, గర్వరాహిత్యము, మాత్సర్య రాహిత్యము శ్రేష్ఠమైనవి. ఆతడు శుద్ధసత్త్వస్వరూపుడు. ఈ విధంగా శ్రీరాముడు సర్వసద్గుణాలతో సహస్రకిరణ భూషితుడగు సూర్యునిలాగా ప్రకాశిస్తూ తల్లిదండ్రులకే గాక సకల జనులకు ప్రీతిపాత్రుడయ్యాడు. తమను ఆ శ్రీరాముడే ప్రభువుగా పరిపాలించాలని అయ్యా ప్రజలందరు అనుకోసాగారు. ఈ విషయాన్ని తెలిసికొన్న దశరథుడు శ్రీరాముని రాజుగా చూడాలనే కోరికను మనస్సులో పెంపాందించుకున్నాడు. “సకల ప్రాణుల పట్ల అనురాగము కలిగినవాడు, కుండపోతగా ప్రార్థించే మేఘములాగా అందరి పట్ల వ్యవహారించేవాడు, బుధిలో బృహస్పతిని మించినవాడు, భూమితో సమానమైన స్థిరచిత్తుడు, సద్గుణాలలో నన్ను మించినవాడు అయిన శ్రీరాముడు రాజుగా అయితే చూసి పరమానందమును అనుభవిస్తాను” అని తీవ్రంగా అలోచించిన దశరథుడు మంత్రులతో అలోచించి శ్రీరాముని యువరాజుగా అభిషిక్తుని చేయడానికి నిశ్చయించాడు. తాను వయోవృధ్యుడు అయిపోతున్నాడు కనుక, ప్రజలందరు శ్రీరాముని తమ రాజుగా చూడాలని అనుకుంటున్నారు కనుక ఆతనిని యువరాజు చేయడానికి దశరథుడు త్వరపడసాగాడు. అలోచన కలిగిందే తడపుగా దశరథుడు నగరంలోని పెద్దలను, సామంతరాజులను, జానపదులను అందరినీ పిలిపించి తన మనస్సులోని మాటను తెలియజేసాడు. అయితే సమయము తక్కువగా ఉండడంతో ఆ రాజు యువరాజ్యభీషేఖ కార్యక్రమానికి సంబంధించిన వార్తను భరతుని మాతామహాదైన కేకయురాజుకు, జనకమహారాజుకు పంపలేకపోయాడు.

కాలక్రమంలో వారికి ఆ దివ్యశుభవార్త తెలుస్తుందని ఆయన భావించాడు.

దశరథుని ఆహ్వానాన్ని అందుకున్న మహానీయులందరు అయ్యాధ్యకు విచ్చేసారు. వారందరికి చక్కని విడిది గృహాలు, వసతులు ఏర్పాటు చేయబడ్డాయి. అందరికి చక్కని స్వాగత సత్కారాలు అందాయి. చక్కగా అలంకృతుడైన దశరథుడు సభలో ఆసీనుడయ్యాడు. తరువాత అతిథులందరు సభలో ప్రవేశించి తమ తమ అసనాలలో కూర్చున్నారు. అప్పుడు దశరథుడు తన మనస్సులో మాటను అయ్యావాసులందరికి సాదరంగా విన్నవించాడు. బ్రాహ్మణుల ఆశీర్వాదంతో, అనుమతితో రాజ్యభారాన్ని శ్రీరామునికి సమర్పించి తాను విశ్రాంతి తీసికోదలచానని ఆయన అందరికి తెలియజేసాడు. దశరథుని మాటను వినగానే సభలో చప్పట్లు మారుమోగాయి. అందరు హర్షాల్లాసాలతో కేరింతలు కొడుతూ తమ అనందానుభూతిని వెల్లడి చేసారు. సభాసదులు చేసే ధ్వనులకు సభాభవనమే కంపిస్తున్నట్లుగా అనిపించింది. అప్పుడు అందరు ముక్కకంఠంతో తమ హృదయాన్ని విప్పి చెబుతూ “మహారాజా! అజానుబాహుడు, మహాబలసంపన్నుడు, రఘువంశవీరుడైన శ్రీరాముడు యువరాజ పట్టాభిషిక్తుడై గజారూఢుడై భత్రచాయలో ఊరేగడం చూడాలని మేము ఉవ్యాళ్చూరుతున్నాము” అని అన్నారు. అయ్యాపుర వాసులలో పెల్లుబికిన ఆనందసాగరాన్ని చూసి దశరథుడు పరమానందభరితుడుయ్యాడు. త్వరలోనే రామరాజ్యం రాబోతున్నదని అయ్యావాసులు తెలిసికొన్నవారై ఆ విధంగా ఆనందడోలికలలో ఊగిపోయారు. హరేకృష్ణ!

గీతాసందేశము (116)

గురువు అవసరమేమిటి? ఎలా ఆయననుఆశ్రయించాలి?

యజ్ఞావరణ లేనిదే మనిషికి ఇహపురాలలో శౌఖ్యం లేదు, శాంతి లేదు. అయితే సరియైన యజ్ఞాన్ని తనకు బోధించే గురువు ప్రతీ మనిషికి అవసరము. తనకు నచ్చినది ఎంచుకునేవాడు నిశ్చయంగా పొరబడే అవకాశండంది. అందుకే యజ్ఞాలగురించిన సరియైన జ్ఞానాన్ని తెలిసికొని, తరువాత వాటిని ఆచరించే శక్తి కొరకు గురువును ఆశ్రయించాలి. అయితే గురువును ఆశ్రయించే పద్ధతి ఏమిటి? మొట్టమొదలు సంపూర్ణ శరణాగతి. అదేసాష్టాంగ దండ్రప్రణామము ద్వారా ప్రదర్శించడము. తరువాత జిజ్ఞాసతో విచారణ చేయడము. దీనినే పరిప్రశ్న అంటారని శ్రీకృష్ణభగవానుడు తెలియజేసాడు. ఆ తరువాతది సేవ. ఈ మూడింటి ద్వారా సంతుష్టులైనప్పుడు గురువులు జ్ఞానాన్నిశిష్యునికి తెలియజేస్తారు. దానితో శిష్యుని జన్మ ధన్యవాతుంది. ఇదే గురుశిష్యుసంబంధ రఘుస్యం!

(భగవద్గీత, అధ్యాయము 4, శ్లోకము 34 ఆధారంగా)

- శ్రీ శ్రీమద్ ఏ.సి.భక్తివేదాంతస్యామి ప్రభుపాదులు

హరినామమే దురితనివారిణి

❖ ఈ యుగంలో శ్రీకృష్ణుడు నామరూపంలో అవతరించి దానపులను నిర్మిస్తాడు, భక్తులను రక్షిస్తాడు.
“కలికాలే నామరూప కృష్ణ అవతార” - హరేకృష్ణ ఉద్యమము కూడ నామరూపంలో శ్రీకృష్ణుని అవతారమే. కాబట్టి అసురీపాలకులు, రాజకీయనాయకులకు అతిగా భయపడే వారంతా హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే / హరే రామ హరే రామ రామ రామ హరే హరే అనే కృష్ణనామావతారాన్ని ఆహ్వానించాలి. అప్పుడు వారు సమస్త భయాల నుండి, పీడల నుండి రక్షింపబడతారు.

(శ్రీమద్భాగవతము 10.3.21)

❖ పూర్వము శ్రీకృష్ణుడు స్వయంగా ధరణికి సేనాభారాన్ని తగ్గించినట్లు ఇప్పుడు హరేకృష్ణ ఉద్యమంలో నామరూపంగా అవతరించాడు. ప్రస్తుతము శ్రీకృష్ణుడు హరేకృష్ణ ఉద్యమంలో హరినామరూపంలో అరుదెంచాడు. ఈ విధంగా ఈ ఉద్యమము భూభారాన్ని తగ్గించగలుగుతుంది. కాబట్టి తత్త్వవేత్తలు, ధర్మవేత్తలు, జనులు ఈ ఉద్యమాన్ని గంభీరంగా తీసికోవాలి. ఎందుకంటే మానవయత్నాలు, మానవ సాధనాలు భూమిపై శాంతిని తీసికొనిరాలేవు.

(శ్రీమద్భాగవతము 10.1.22)

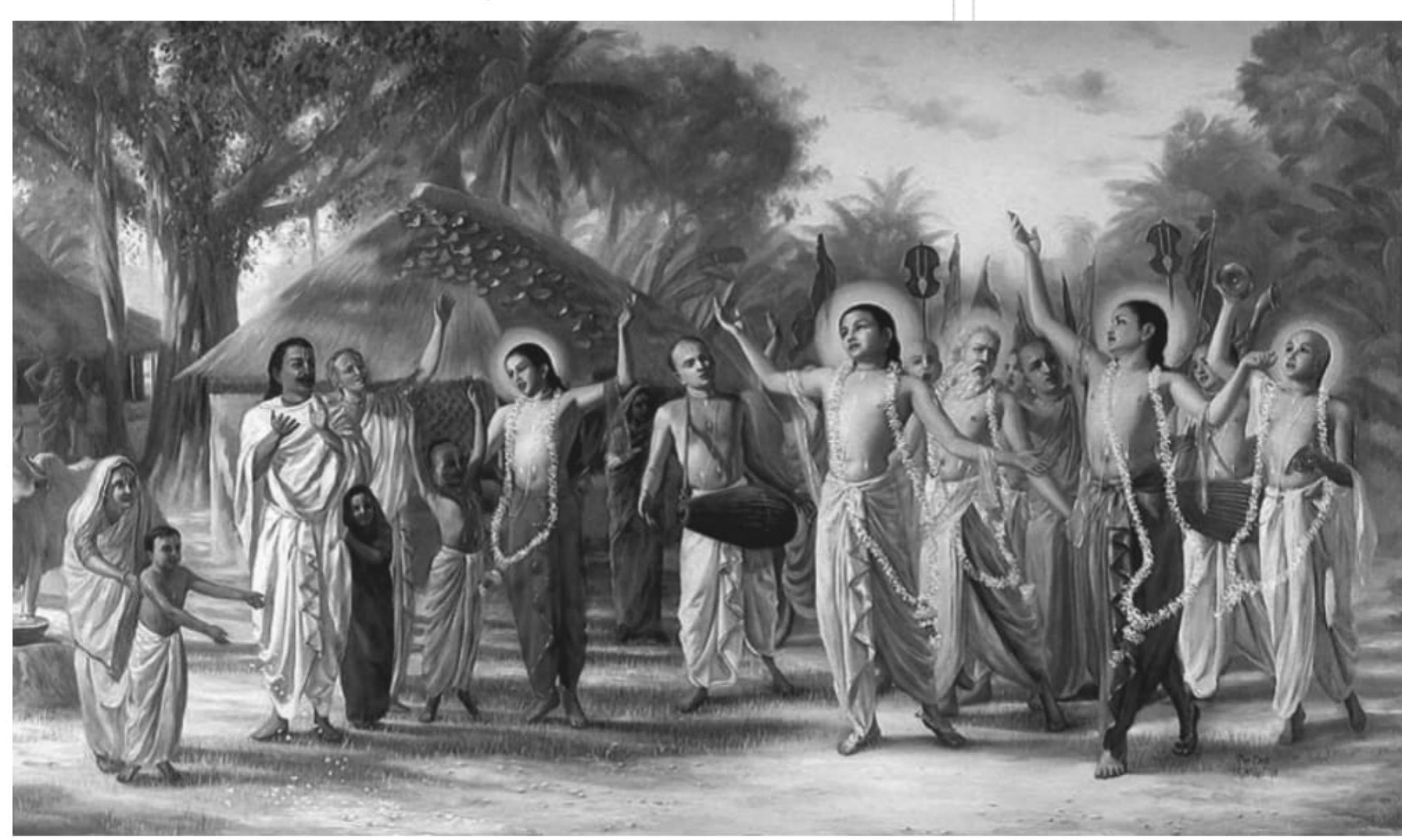
❖ శ్రీకృష్ణుడు ధరణిపై అవతరించి దానపులను నిర్మించాడు. అదేవిధంగా ఈ యుగంలో హరేకృష్ణ మహామంత్ర కీర్తన ద్వారా జనసామాన్యములోని దానపప్రవృత్తి నిర్మింపబడుతుంది.

కలియుగజనులు పతితులు కనుక వారి పట్ల దయతోనే శ్రీచైతన్యులు తాము అవతరించినపుడు ఎటువంటి అయుధము తీసికొని రాలేదు. కృష్ణభక్తిని, కృష్ణప్రేమను పంచడం ద్వారా, ప్రచారం చేయడం ద్వారా ఆయన జనుల అసురీ ప్రవృత్తిని, దుష్టప్రవర్తనను నశింపజేయగోరారు. కృష్ణచైతన్యోద్యమ ప్రయోజనం కూడ అదే. భూతలంపై దుష్టకార్యాలు ముగియనంతవరకు, నశింపనంతవరకు ఎవ్వురూ సుఖంగా ఉండలేరు. అందుకే జనులందరు నిరంతరము హరేకృష్ణ మంత్రాన్ని జపించాలి, కీర్తించాలి. అప్పుడు వారి దానపప్రవృత్తి నశిస్తుంది. దానితో వారు ఇహాపరాలలో సుఖభాగులు అపుతారు. (శ్రీమద్భాగవతము 10.1.64)

❖ కృష్ణచైతన్యోద్యమము హరినామసంకీర్తన ద్వారా జనుల దానపప్రవృత్తిని, స్వభావాన్ని నశింపజేస్తున్నది. కలియుగంలో జనులు తమను తామే చంపుకుంటున్నారు. ఇక భగవంతుడు వారిని చంపడానికి ప్రత్యేకంగా రానక్కరలేదు.

ఆటంబాంబులు, అణ్యస్త్రాలు స్వయి వినాశానికే తయారయ్యాయి. అందుకే కలియుగంలో భగవంతుడు వారిని చంపడానికి బదులు వారి దానపప్రవృత్తిని చంపడానికి అవతరించాడు. అది కేవలము కృష్ణచైతన్యోద్యమము ద్వారానే సాధ్యపడుతుంది.
(అత్మసాక్షాత్కార జ్ఞానము)

హరేకృష్ణ!

కృష్ణదేవ భవనం వంద లణ్ణ

శ్రీరాధాకృష్ణుల ప్రణయలీలలను వర్ణించే
గీతగోవిందమనే సంస్కృత కీర్తనలుకోతల
హృదయాలనుపరవశింపజేస్తాయి. అవి శ్రీల
జయదేవగోస్వామి ద్వారా రచించబడినాయి.
సంస్కృతము దేవభాష కాబట్టి అందులో ఒక
అచింత్యమైన, అపూర్వమైన మాధుర్యంఢంటుంది.
అందుకే ఆ కీర్తనలు అర్థంకాకపోయినా ఏదో తెలియని
అనందము వాటిని విన్నప్పుడు కలుగుతుంది. శ్రీల
రూపగోస్వామి కూడ ఎన్నో సంస్కృత
కీర్తనలురచించారు. వాటిలోసుప్రసిద్ధమైనవి
కొన్నిఉన్నాయి. వాటిలోనిదే “కృష్ణ దేవ భవన్తం
వందే” అనేది. తియ్యగా, ఆనందంగా పాడుకుంటూ
పరమానందము పొందగలిగే అధ్యాతమైన
రచనముఇది. ఇందులో మాడు చరణాలుఉన్నాయి.

- శ్రీల రూపగోస్వామి

“కృష్ణ దేవ భవన్తం వందే మన్మానస మధుకర
మర్గయ, నిజపద పంకజ మకరందే” అనేది ఈ కీర్తనలోని
పల్లవి. “ఓ కృష్ణ! నీకు నా పందనాలు. నా మనస్సనే
మధుపాన్ని నీ పాదపద్మ తేనెను గ్రోలడంలో
నిలుపుకోవలసింది” అని దాని అర్థము. శ్రీకృష్ణని
పాదపద్మాలను నావగా భావించేవారు కొందరు ఉంటారు.
వాటి ద్వారా వారు భవసాగరాన్ని దాటే ప్రయత్నం చేస్తారు.
కాని కొందరు రసికభక్తులు భవతారణకు ఎక్కువ
ప్రాముఖ్యం ఇవ్వకుండ ఆ పాదాలను పద్మాలుగా భావిస్తూ
తమ చిత్తభృంగము ఆ పద్మ మకరందాన్ని గ్రోలే కోరికను
పెంచుకుంటారు. ఆ మకరంద పానమే తమ జీవితంగా
భావిస్తూ అనుక్షణము దివ్యానందములో మునిగి ఉంటారు.
భవసాగరాన్ని దాటడానికి కృష్ణపాదపద్మ నొకను
వాడుకునేవారు దుఃఖోపశమనం తప్పకుండ పొందుతారు.
కాని కృష్ణపాదపద్మ మధువును గ్రోలే రసికభక్తులు
ముక్తిసాధన సమయంలోను, ముక్తిపొందిన దివ్యస్థితిలోను
పరమానందము పొందుతారు. ఈ విషయమే

శ్రీమద్భాగవతములో “రసమాలయం” అని వర్ణించబడింది.

“యద్యపి సమాదిషు విధిరపి పశ్యతి న తప నభాగ్ర
మరీచిం / ఇదమిచ్ఛామినిశమ్య తపాచ్యత తదపి కృపాద్మత
వీచిం” అనేది ఈ కీర్తనలోని తొలి చరణం. “ఓ అచ్యతా!
సమాధిషుగ్నిడైన బ్రహ్మాయైనా నీ పాదపద్మ నభాగ్రాల
కాంతిని దరిగ్యంచలేదు. అయినా నీ కృపాద్మత తరంగాలను
గురించి నేను విన్నాను కనుక దానిని నేను దరిగ్యంచాలని
కోరుకుంటున్నాను.” ప్రేమ అనేది ఆత్మస్థితిలో

ప్రదర్శితమయ్యే ఒక అపూర్వమైన లక్షణము. ఆత్మ
లక్షణము ప్రేమబక్కలే. అందుకే శ్రీకృష్ణనితో
ఆత్మసంబంధము ఏర్పడగానే పరమానందకారకమైన
కృష్ణప్రేమ జాగ్రత్తమౌతుంది. బ్రహ్మాది దేవతలు
శ్రీకృష్ణపాదపద్మ కాంతియైనా చూడలేరని చెప్పబడింది.
అంతటి మహానీయులకే అది సాధ్యపడకపోతే సామాన్యాలకు
ఎట్లా అది సాధ్యపడుతుందని అనుకోనక్కరలేదు. ప్రేమ
ఉంటే చాలు! అన్నాలకు అసాధ్యమైనది సాధ్యమౌతుంది.
రాజుగారి మీసాలను ఎవ్వడూ పట్టిలాగలేదు. కాని అతని

మనుమడు ప్రేమతో వాటిని పట్టి లాగుతాడు. ఇదే ప్రేమ మాహత్మ్యం. దేశాధ్యక్షుని చెంప మీద కొట్టగలిగే శక్తి అతని ప్రేయసికి మాత్రమే ప్రణయకోపంలో వస్తుంది. ఇదే ప్రేమ మహిమ. ఆ ప్రేమమహిమలో భక్తుడు అన్యులకు అసాధ్యమైనదైనా తనకు సాధ్యము చేయమని అడుగుతాడు. సృష్టికర్తయైన బ్రహ్మకైనా సాధ్యం కానిది తనకు సాధ్యము చేయమని శ్రీల రూపగోస్వామి ఇక్కడ శ్రీకృష్ణుని ప్రార్థిస్తున్నారు.

“భక్తి రుదంచతి యద్యపి మాధవ న త్వయి మమ తిలమాత్రి / పరమేశ్వరతా తదపి తపాధిక దుర్భట ఘటున విధాత్రీ” అనేది రెండవ చరణం. “ఓ మాధవా! నీ పట్ల భక్తి సువ్యుగింజ మాత్రమైనా వృధి కాలేదు. అయినా నీవు పరమేశ్వరుడిని కనుక అసాధ్యమైనది సాధించగలవు” అని దీని అర్థము. ఇదే భక్తుని పూర్తి విశ్వాసము. తనకు భక్తి లేకపోయినా భగవంతునికి అసాధ్యమైనశక్తి ఉంది కాబట్టి అసాధ్యమైన దానిని సుసాధ్యం చేస్తాడని భక్తునికి బాగా తెలుసు. ఇది ప్రేమతోనే అర్థమాతుంది. దీనినే “ధుష్కరం సుకరం భవేత్” అంటారు. సాధారణ పరిస్థితులలో సాధ్యంకానిది సాధ్యమాతున్నదంటే అదంతా భగవంతుని ప్రత్యేకానుగ్రహమని అర్థం చేసికోరు. ఐదేళ్ళ శ్రువుడు తనకు భగవద్గీర్ణం కలగగానే ఆనందించాడు, పాదాలకు నమస్కరించాడు గాని స్తుతించలేకపోయాడు. అంత చిన్న పిల్లలవాడికి భగవంతుడిని స్తుతించేటంత జ్ఞానం ఉంటుందా? ఉండదు. కాని శ్రీహరి తన శంఖంతో శ్రువుని కపోలాన్ని తాకగానే అద్భుతమైన ప్రవాహంలాగా స్తోత్రరత్నాలు అతని

ముఖం నుండి జాలువారాయి. ఇదే భగవంతుని అచింత్యకృప. భక్తుడు సాధారణంగా దాని పైననే ఆధారపడతాడు గాని తన స్వయంక్రితమైన మీద కాదు.

“అయమవిలోలతయాద్య సనాతన కలితాద్యుత రసభారం/ నివసతు నిత్యమిహమృత నిందతి విందన మధురిమ సారం” అనేది ఈ కీర్తనలోని చివరి చరణం. “ఓ సనాతనుడా! నీ పాదపద్మాలు దేవతల దగ్గర ఉండే అమృతాన్నే అతిశయిస్తాయి. అట్టిపాదపద్మాలలో ఉన్నట్టి అద్యుత రసభరితమైన మధురిమ సారాన్ని గమనించి నా మనస్సనే మధుపము శాశ్వతంగా అక్కడే నివసించాలని నేను ప్రార్థిస్తున్నాను” అనేది ఈ చివరి చరణ భావము. అమృతమనేది ఒకటి ఉండని అందరికి తెలుసు. అది మధురంగా ఉండడమే కాకుండ త్రాగిన వాడికి అమృతత్త్వాన్ని ప్రసాదిస్తుంది అంటే మరణరాహిత్యాన్ని కలిగిస్తుంది. కాని కేవలము మరణము లేనంత మాత్రాన మనిషి సుఖంగా ఉంటాడా? నిజానికి సుఖంగా, ఆనందంగా ఉండడము మనలక్ష్మీమా? లేకపోతే మరణము లేకుండ ఉండడము ముఖ్యమా? ఈ ప్రశ్నకు సమాధానం “సుఖంగా ఆనందంగా ఉండడమే లక్ష్మీం” అని ఏ మానవుడైనా అంటాడు. శ్రీకృష్ణభగవానుడు సచ్చిదానంద విగ్రహము. అంటే నిత్యత్వము, జ్ఞానపూర్వము, ఆనందమయము అయినట్టి దివ్యరూపాన్ని కలిగినట్టివాడు. ఆతడు మూర్తిభవించిన ఆనందము కాబట్టి ఎవ్వరైతే ఆతనిని ఆశ్రయిస్తారో వారికి పరమానందము, నిత్యత్వము, జ్ఞానము అప్రయత్నంగానే కలుగుతాయి. అందుకే శ్రీకృష్ణపాదపద్మ అమృతము దేవతల అమృతాన్ని అతిశయిస్తుందని రచయిత అంటున్నారు. ఈ విషయము తనకు తెలిసిందిట! అదెట్లా సాధ్యం? కేవలము విశుద్ధభక్తుల సాంగత్యము ద్వారానే అది లభిస్తుంది : “గురుకృష్ణ ప్రసాదే పాయ భక్తిలత బీజ” మధురిమ సారమైనట్టి పాదపద్మముగా చెప్పబడింది. అటువంటి పంచమపురుషార్థము కేవలము రసిక భక్తులకే లభిస్తుంది. శ్రీకృష్ణునితో ఏదో ఒక రసభావములో సంబంధము కలిగిన మహానీయులే రసిక భక్తులు. వారికి కృష్ణప్రేమామృతము తప్ప ఇంకొకటి అక్కర ఉండదు. ఆ కోరికను వారు కృష్ణుడినే అడిగి కృష్ణుడి ద్వారా దానిని పాంది ప్రేమాస్వాదన చేస్తారు. అటువంటి ప్రేమాస్వాదన చేయగలగడమే జీవిత చరమలక్ష్మీము. శ్రీల రూపగోస్వామి వారు ఆ తమ కోరికను ఈ సంస్కృత కీర్తనలో వెలిబుచ్చుతూ విశుద్ధ భక్తుని హృదయభావాలను లోకానికి తెలియజేసారు.

హరేకృష్ణ!

16. కర్ణుడు, కృపుడు,

ద్రోణుల జననము

హిందుబ్రార్త

కథలు

- శ్రీల వ్యాసదేవుడు

మహాభారతంలో కర్ణుడిది ఒక సుప్రసిద్ధమైన పాత్ర. దైవవశాత్తుగా కుంతీదేవికి జన్మించినా అతడు కారవులపక్కంలోనే చేరాడు. అయినా తాను కుంతీదేవికి జన్మించానని అతనికి తెలియదు. ఆ జన్మరహస్యం చాలా గుప్తంగా ఉండిపోయింది. “కర్ణుడు లేని మహాభారతం లేదు” అన్నంత లోకోక్తి కలిగినప్పటికీ కర్ణుడు అధర్మపక్కంలో చేరడం వలన అతని గుణగణాలన్నీ అదర్శవంతాలుగా కాలేకపోయాయి. మణులు ఎంతో విలువైనవే, కాని అవి పాము పడగల మీద ఉంటే వాటిపట్ల ఎవ్వురూ ఆకర్షితులు కారనేది తెలిసినదే. దుష్టులపక్కంలో చేరితే ఎంతటి గుణవంతుడైనా దుష్టునిగానే పరిగణించబడతాడు. కర్ణుడి విషయంలో కూడ అచ్చము అలాగే జరిగింది. మహాదాతగా కర్ణుడిని పొగడుతూ మాట్లాడేవారు అతడు దుష్టుచతుష్టుయములో ఒకడనే మాట మరచిపోతారు. దుర్యోధనుడు, దుశ్శాసనుడు, శకుని, కర్ణుడు ఈ నల్యురు కలిపే దుష్టుచతుష్టుయ మయ్యారు. సాక్షాత్తుగా ధర్మాన్ని తెలియజెపినవాడు, ధర్మాధర్మాలు తెలిసినవాడు భగవంతుడే; ధర్మరహస్యాలు అతనికి తెలుస్తాయి. అటువంటి దేవదేవుడైన శ్రీకృష్ణుడే నిరాయుధునిగా యుద్ధరంగంలో ఉన్న కర్ణుడిని అర్ఘునునిచే వధింపజేసి అతని పట్ల తన

నిష్పక్షపాతమైన వైఖరిని ప్రదర్శించాడు. కర్ణునిజన్మ కూడ చాలా విచిత్రంగా జరిగింది. అతనికి జన్మ నిచ్చిన తల్లి కుంతీదేవి.

యాదవ వంశరాజైన శూరసేనుడు తన పెద్దకుమారై పృథివు తన మేనత్త పుత్రుడైన కుంతీభోజునికి దత్తతగా ఇచ్చాడు. కుంతీభోజునికి సంతానము లేదు. ఆ విధంగా పృథివ కుంతీభోజునికి పెంపుడు కూతురై కుంతిగా అయింది. ఆమె కుంతీభోజుని ఇంట్లో ఉంటూ పెరిగి యుక్తవయస్వరాలైంది. కుంతీభోజునికి అతిథి సత్కారాలు చేయడమంటే చాలాజష్టం. అందుకే నిత్యనిరంతరము అతని ప్రాపాదానికి బ్రాహ్మణ బుఖిస్రేష్టులు ఆతిధ్యానికి పస్తుండేవారు. కుంతీదేవి వారి సేవలో నెలకొంటూ అందరి ఆశీర్వాదాలు పొందుతూ ఉండేది. ఆమె నిత్యము తన చేతితోనే అన్నదానం చేస్తూ ఉండేది. అలా జరిగిపోతున్నప్పుడు ఒక రోజు సిద్ధయోగియైన దుర్యాసుడు కుంతీభోజుని ఇంటికి ఆతిధ్యానికి పచ్చాడు. ఎప్పటిలాగానే సుకుమారి కుంతీదేవి ఆయనకు సమస్త అతిథి సత్కారాలు చేసింది. ఆయనకు కడుపునిండ తృప్తిగా భోజనం పెట్టింది. ఆమె చూపిన ఆదరానికి యోగి ఎంతో సంతృప్తి చెంది ఒక మంత్రాన్ని పరంగా ఇచ్చాడు. ఈ మంత్రం ద్వారా నీవు ఏ దేవతను ఆరాధిస్తావో ఆ దేవత నీకు పుత్రుడిని ప్రసాదిస్తాడు అని చెప్పి ఆ యోగి వెళ్లిపోయాడు. అయితే ఆయన ఆ దివ్యమంత్రాన్ని అపథ్ధర్మమంత్రంగా ఇచ్చాడే తప్ప ఇష్టము వచ్చినట్లు వాడేందుకు కాదు. గత్యంతరము లేనప్పుడు చేపట్టాల్సిన న్యాయమే ఆపథ్ధర్మం అనబడుతుంది. దుర్యాసుడు త్రికాలజ్ఞాడు కనుక భవిష్యత్తును ముందే తెలిసికొని ఆ పరాన్ని ఆమెకు ఇచ్చాడు.

దుర్యాసుడు వెళ్లిపోగానే కుంతీదేవి యోగి ఇచ్చిన మంత్రాన్ని మనస్సులో జపిస్తూ సూర్యడిని ఆహ్వానించి

“సూర్యదేవా! నాకు నీ వంటి పుత్రుడిని ఇవ్వు” అని అన్నది. ఆమె ఆ కార్యం చేసింది కేవలము మంత్రాన్ని పరీక్షించడానికి గాని నిజంగా పుత్రుడిని పొందడం కొరకు కాదు. ఈ చర్య ఆమె అమాయకత్వాన్ని, పరిపక్వతేమిని సూచిస్తుంది. అయినా మంత్రప్రభావంతో సూర్యుడు నేరుగా దిగివచ్చి ఆమె ముందు నిలబడ్డాడు. సాక్షాత్కారుగా సూర్యుడిని చూడగానే కుంతీదేవి ఆశ్చర్యపోయింది. ఊహించని పరిణామానికి ఆమె ఖంగారు పడింది. అంతలో సూర్యుడు మాట్లాడుతూ “కన్యా! భయపడకు. నీవు కోరిన వరాన్ని ఇవ్వడానికి నేను వచ్చాను” అని అన్నాడు. ఆ మాట వినగానే కుంతీదేవి సిగ్గుతో తలదించుకొని మాట్లాడుతూ “స్వామీ! ఒక యోగిపుంగపుడు నాకు మంత్రాన్ని ఇచ్చాడు. దానిని పరీక్షించామనే నిన్ను ప్రార్థించాను తప్ప నాకు ఏ కోరిక లేదు. నీవు ముల్లోకాలను వెలిగించేవాడవు. అజ్ఞానంతో నిన్ను అనవసరంగా పిలిపించాను. నా తప్పను క్షమించవలసింది. స్త్రీలు తెలివి లేకుండ తప్పనులు చేస్తుంటారు. తప్పనులు చేసిన స్త్రీలను వారి సైజం తెలిసి అందరు మన్నిస్తారు” అని కుంతీదేవి మళ్ళీ నమస్కరించి పలికింది.

కుంతీదేవి మాటలను వినిన సూర్యుడు జవాబిస్తూ “దుర్వాసముని ఇచ్చిన మంత్రవరం గురించి, మంత్రశక్తి గురించి నాకు తెలుసు. ఆ మంత్ర ప్రభావంతోనే

నేనిక్కడకు వచ్చాను. నా దర్శనం వృధా కాదు. నీ పుత్ర కోరికను నేను తీరుస్తాను” అని అన్నాడు. కాని కుంతీ దానికి భయపడుతూ “పెళ్ళి కాని యుపతి కోరరాని కోరికను నేను కోరాను. నాకు ఇప్పుడు గర్భం వస్తే తల్లిదండ్రులు, బంధువులు ఏమంటారు? నా పరిస్థితి ఏమిటి?” అని పలికింది. దానికి సూర్యుడు కుంతికి ప్రత్యేకమైన వరం ఇస్తూ ఆమెకు సద్గోగర్భం ద్వారా పుత్రుడు జన్మిస్తాడని, ఆమె కన్యాత్వం కూడ చెడదని చెప్పాడు. అప్పుడు సూర్యుని వరంతో కుంతికి సహజ కవచ కుండలాలతో ప్రకాశిస్తూ కాంతితో కర్చుడు జన్మించాడు. ఆ విధంగా పుత్రోదయము కాగానే సూర్యుడు తన స్థానానికి వెళ్ళిపోయాడు. కర్చుడు సద్గోగర్భం వలన పుట్టాడే తప్ప నవమాసాలు గర్భంలో ఉండి కాదు. కుంతికి లోకదూషణ కలగకుండ ఉండడము కొరకు సూర్యుని వరంతో కర్చుడు అప్పటికప్పుడు కలిగే గర్భం ద్వారా పుట్టాడు. చేతిలో కాంతితో మెరిసిపోతున్న పుత్రుడిని ఎం చేయాలో కుంతికి తోచలేదు. ఆమె తనలో తానే ఎంతో రోదించింది, తనను తానే నిందించుకోసాగింది.

“దుర్వాసుడు నాకెందుకు మంత్రాన్ని ఇచ్చాడు? మంత్రప్రభావాన్ని పరీక్షించాలని నాకెందుకు అనిపించింది? నేనెందుకు సూర్యదేవుడిని ఆహ్వానించాను? ఆ సూర్యుడు కూడ సద్గోగర్భంలో హాత్తగా ఈ పుత్రుడిని ఎందుకు ప్రసాదించాడు? ఇక లోకంలో అపవాదును నేనెట్లా తప్పించుకుంటాను. ఇదంతా జనులకు తెలియకుండ గుప్తంగా ఉంటుందా? ఆ పిల్లవాడిని ఇంట్లోకి తీసికొని వెళ్ళితే నా బంధువులందరు నన్ను దూషించరా? అట్లాగని ఏడిని ఇక్కడే విడిచిపెట్టే బుద్ధి కలగడం లేదు.”

కుంతీదేవి ఈ విధంగా విలాపంతో ఉన్న సమయంలో ఆమె నిలిచిఉన్న సదీతీరానికి ఒక రత్నపేటిక కొట్టుకొని వచ్చింది. అది కూడ సూర్యదేవునివరమే. ఆ పెట్ట బంగారంతో తయారై రత్నాలతో నిండి ఉంది. అంతా దైవచ్ఛాగా భావించి కుంతీదేవి తన చేతిలోని బాలుడిని ఆ పెట్టలో పెట్టి నదీకెరటంలోకి తోసింది. ఆ రత్నపేటిక నదీతరంగాలలో కొట్టుకొని పోతుండగా ఒక సూతుని కంటపడింది. అతని భార్య రాధ. అతడు ఉత్సాహంతో, ఆశ్చర్యంతో ఆ రత్నపేటికను తీసికొని చూడగానే అందులో కాంతులీనుతున్న బాలుడు కనిపించాడు. అతడు నేరుగా ఆ పిల్లవాడిని తీసికెళ్ళి తన భార్య రాధకు ఇచ్చాడు. పండంటి ఆ పిల్లవాడిని చూసి రాధ చాలా సంతోషించింది. ఆమె స్నేహితురాండ్రందరూ ఆమెపుణ్యానికి పొగుడుతూ మెచ్చుకున్నారు. రాధ

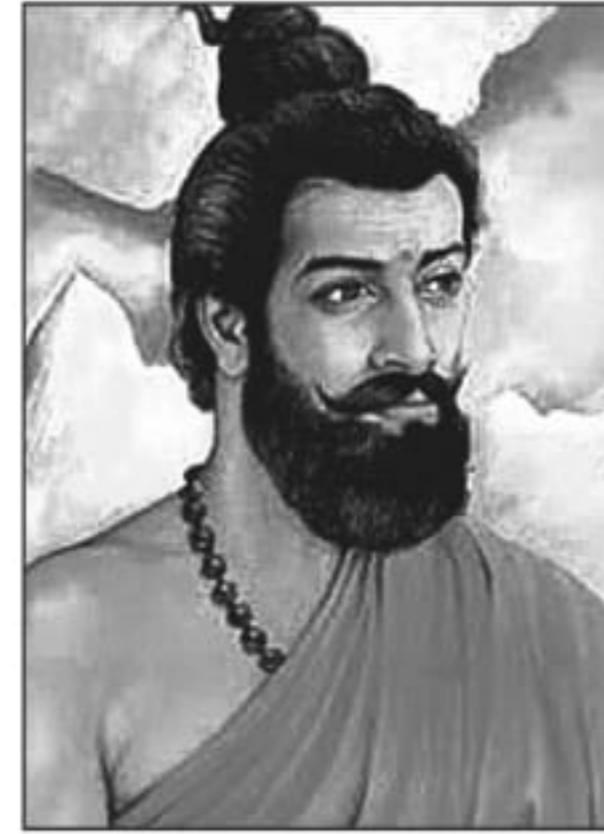

అప్పటి నుండి ఆ పిల్లవాడిని ప్రేమతో పెంచసాగింది. ఆ పిల్లవాడు బంగారంతో, రత్నాలతో కూడి రావడంతో అతనికి వసుశేషుడనే పేరు పెట్టారు. ఆ పేరుతోను రాథా తనయునిగాను అతడు పెరిగి పెద్దవాడయ్యాడు. సూతపుత్రునిగా కూడ ప్రసిద్ధి చెందాడు.

కృపాచార్య ద్రోణుల జన్మవృత్తాంతము

పూర్వము గౌతముడనే మహామునికి శరద్యంతుడనే మహాత్ముడు జన్మించాడు. అతడు గొప్ప తేజస్సుతోను, బాణసమూహముతోను పుట్టి వేదాలు చదవడానికి ఇష్టపడక ధనుర్వేదాన్ని సాధన చేసాడు. అతడు మహానిష్టతో తపస్సు చేస్తున్నప్పుడు ఇంద్రుడు భయపడి అతని తపస్సును భగ్నం చేయడానికి జలపద అనే కన్యను పంపాడు. ఆ కాంతను చూడగానే శరద్యంతుడు మన్మథబాణ తాకిడికి గురయ్యాడు. ఇంతలో ఆమెచూపు కూడ ఆ ముని మీద పడింది. అది గమనించగానే శరద్యంతునికి వీర్యస్థలనం జరిగింది; అతని చేతిలోని ధనుర్వాణాలు కూడ జారిపడిపోయాయి. కానీ మరుక్కణమే అతనికి తన తప్పు అర్థమై అక్కడ నుండి లేచి వెళ్ళిపోయాడు. అయితే అప్పటికే అతని వీర్యం రెల్లు పొదలో పడి రెండు భాగాలుగా అయింది. దాని నుండి ఒక కొడుకు, ఒక కూతురు పుట్టారు. తరువాత ఒకరోజు శంతన మహారాజు అడవిలో వేటకు వచ్చినప్పుడు రెల్లు పొదలో ఉన్న ఆ ఇద్దరు శిశువులను చూసి, వారిప్రక్కనే పడి ఉన్న జింక చర్చాన్ని, విల్లంబులను చూసి, వారు తప్పకుండ ధనుర్వేదం తెలిసిన బ్రాహ్మణుని పిల్లలేనని నిశ్చయించుకొని రాజధానికి తీసికొని వచ్చాడు. వారికి అతడు కృపుడు, కృపి అనే పేర్లు పెట్టాడు. అంతలోనే శరద్యంతుడు కూడ అక్కడకు వచ్చి వారు తన సంతానమేనని శంతనునికి చెప్పి మగపిల్లవాడికి ఉపనయనసంస్కరము చేయించాడు. తరువాత అతడే తన కొడుకు కృపునికి వేదాలు చెప్పించి ఆత్మజ్ఞానిగా చేసాడు. తానే స్వయంగా ధనుర్వేదం నేరించి అందరు మెచ్చుకునేటంత ప్రజ్ఞాశాలిగా చేసాడు. ఆ విధంగా కృపుడు పెరిగి పెద్దవాడై యశస్సును గడించగానే భీష్ముడు అతనిని రపించి తన మనుమలందరికి విలువిద్యను నేర్చే పనిలో నియుక్తం చేసాడు. అందుకే కృపాచార్యుని శిష్యరికంలో పాండవులు, కౌరవులు విలువిద్యను నేర్చుకున్నారు.

కృపాచార్యుని జన్మ వివరాలను తెలిపిన వైశంపాయనుడు ఇక ద్రోణాచార్యుని జన్మరహస్యాలను

చెప్పిందుకు సిద్ధపడ్డాడు. లోకంలోని సత్యరుషులందరి చేత కీర్తించబడే భారద్వాజ ముని ఒకసారి గంగాద్వారం దగ్గర తపస్సు చేసికొంటున్నాడు. ఒకసారి ఆయన నదిలో స్నానానికి వెళ్ళే సమయంలో ఘృతాచి అనే అప్పరస్సను వివస్త్రగా చూసి మోహించాడు. దానితో ఆయనకు తక్కణమే వీర్యస్థలనం జరిగింది. అప్పుడు ఆయన దానిని తెచ్చి కలశంలో పెట్టాడు. దాని నుండే శుక్రుని అంశతో ధర్మత్వుడైన ద్రోణుడు జన్మించాడు. స్వలితమైన వీర్యాన్ని భారద్వాజుడు దొన్నెలో లేదా దోసిలో తెచ్చిన కారణంగా దాని నుండి పుట్టిన బాలుడు ద్రోణుడయ్యాడు. ద్రోణుడు భారద్వాజుశ్రమంలో ఉన్నప్పుడే పృష్ఠతుడనే పాంచాలరాజు తన వీర్యం ద్వారా పుట్టిన ద్రుపదుడనే బాలుడిని కూడ ఆ ఆశ్రమంలో ఉంచాడు. ద్రోణుడు, ద్రుపదుడు ఒకేసారి వేదవిద్యను, విలువిద్యను నేర్చుకొని పెద్దవారయ్యారు. పృష్ఠతుని తరువాత ద్రుపదుడే పాంచాలదేశానికి రాజయ్యాడు. ఇక ద్రోణుడు అగ్నివేష్యుడనే మహాముని దగ్గర ధనుర్వీద్యలో ప్రవీణుడై అనేకమైన ఉత్తమ అస్త్రశస్త్రాలను నేర్చుకున్నాడు. తరువాత భరద్వాజుని ఆజ్ఞ మేరకు అతడు కృపుని చెల్లలైన కృపిని వివాహము చేసికొన్నాడు. వారికి పుట్టినవాడే అశ్వాంధు.

తరువాత ఒకసారి ద్రోణుడు పరశురాముని గురించి, అతడు బ్రాహ్మణులకు చేస్తున్న భూరిదానాలు గురించి తెలిసికొని ధనాపేక్షతో వెళ్ళాడు. తాను భరద్వాజుని పుత్రుడినని, ధనాన్ని కోరి ఆయన దగ్గరకు వచ్చానని ద్రోణుడు చెప్పగానే పరశురాముడు జవాబిస్తూ “ఓ ద్రోణా! నీవు వచ్చే లోపలే నా దగ్గరఉన్న ధనమంతా అందరికి ఇచ్చేసాను. నా దగ్గర ఇప్పుడు శస్త్రాశస్త్రాలు, శరీరము మాత్రమే మిగిలి ఉన్నాయి. ఏటిలో నీకు ఎది కావాలంటే అది ఇస్తాను” అని అన్నాడు. అప్పుడు ద్రోణుడు శస్త్రాశస్త్రాలను కోరుకున్నాడు. దానితో సంతోషించిన పరశురాముడు ద్రోణునికి ప్రయోగ మర్మాలు, మంత్రాలతో వాటిని పరంగా ఇచ్చాడు. ఆ విధంగా అజ్ఞేయమైన విలువిద్యను నేర్చుకొని ద్రోణుడు ధనప్రాప్తి కొరకు పాతమిత్రుడైన ద్రుపదుని దగ్గరకు వెళ్ళాడు. కానీ రాజ్యాధికార మత్తులో ద్రుపదుడు ద్రోణుని అవమానించాడు. “నీకు, నాకు స్నేహమేమటి? బీదబ్రాహ్మణునికి, మహారాజులకు స్నేహమా? ధనవంతునితో దరిద్రునికి, పండితునితో మూర్ఖునికి, ప్రశాంతునితో క్రూరునికి, వీరునితో పిరికివాడికి, సజ్జనునితో దుర్మార్గునికి స్నేహం కలగనే కలగదు. అయినా రాజులకు అవసరాలను బట్టిమిత్రత్వ శత్రుత్వాలు ఏర్పడుతాయి. నీ వంటి బీదబ్రాహ్మణునితో నాకు

ఎటువంటి ప్రయోజనం ఉండదు. కాబట్టి నీ స్నేహం నేను కోరుకోను” అని అన్నాడు. ద్రోణుడు అవమానంతో రగిలిపోయాడు. కాని ఏం చేయాలో తోచక తనలో తానే బాధపడుతూ కొడుకు, భార్య, శిష్యుసమేతంగా హస్తినాపురానికి వచ్చాడు. అదే సమయంలో కురుకుమారులందరు బంతాట ఆడుతున్నారు. ఆ బంతి అప్పుడు వెళ్ళి ఒక బావిలో పడింది. ఆ బంగారు బంతి బావిలో పడి నీళ్ళలో తేలుతూ ఉండిపోయింది. రాకుమారులంతా చేసేది ఏదీ లేక బావిగట్టు చుట్టూ చేరి దానిని చూస్తూ ఉండిపోయారు. సరిగ్గా అదే సమయంలో ద్రోణుడు అక్కడకు చేరాడు.

ధనుర్మాణాలను ధరించి అక్కడకు చేరిన ద్రోణుడు వారిని చూసినప్యుకుంటూ మరుక్షణమే వారి బంతిని పైకి తీస్తానని చెప్పి మంత్రంతో బాణాలను సంధిస్తూ బావిలోని బంతి మీద విసిరాడు. అప్పుడు మొదటి బాణం బంతిలో గుచ్ఛుకుంది, రెండవబాణం మొదటి బాణం కుచ్ఛులో చిక్కుకుంది, మూడవది దానికుచ్ఛులో చిక్కుకుంది. ఆ విధంగా బాణపరంపరతో పెద్ద త్రాడు తయారైంది. అది బావి గట్టు మీదకు పచ్చేసింది. అప్పుడు ద్రోణుడు ఆ బాణం త్రాడుతో బంతిని పైకిలాగి రాకుమారులకు ఇచ్చేసాడు. వారంతా ఆశ్చర్యపడి ఆయనను భీష్ముని దగ్గరకు తీసికొని వెళ్ళి జరిగినదంతా చెప్పారు.

అప్పుడు భీష్ముడు ద్రోణుని పుట్టుపూర్వోత్తరాలన్నీ అడిగాడు. ఎక్కడ నుండి వచ్చారని, ఎక్కడ ఉండాలని అనుకుంటున్నారని అన్నీ అడగగానే ద్రోణుడు తనకు ద్రుపదుని ద్వారా జరిగిన అవమానం వివరించాడు. యాచించడము చాలాక్షమైనదేయైనా

పాతమిత్రుడని తలచి ద్రుపదుని తాను ధనం యాచించానని, కాని రాజ్యమధంతో అతడు గొప్ప అవమానం చేసాడని ద్రోణుడు వాపోయాడు. అంటే అతనికి సరియైన ఆదరణ లేదని, నిలువనీడ కూడ లేదని గమనించిన భీష్ముడు అదంతా దైవప్రసాదంగా భావించి మనుమలందరికి విలువిద్య నేర్చే గురువు అతడేనని నిర్ణయించుకున్నాడు. ఆ విధంగా ద్రోణునికి ఆచార్యత్వం ఇచ్చి రాకుమారులందరికి గురువుగా చేసాడు, పూజలు చేసాడు, సంపూర్ణ ఆదరాభిమానాలు చూపాడు. అప్పటి నుండి ద్రోణాచార్యుని శిష్యరికంలో కౌరవపాండవులు అస్త్రశస్త్రవిద్యలు నేర్చుకోసాగారు. హరేకృష్ణ!

గీతాసందేశము (116)

గురూపదేశముతో కలిగే దివ్యపరిణామము!

గురూపదేశానికిజిజ్ఞాసువులు తహతహలాడుతూ ఉంటారు. వారికిగురూపదేశము జరుగుతుంది కూడా! అయితే నిజమైనగురూపదేశము జరిగినప్పుడు కలిగే పరిణామమేమిటి? అదే భగవద్గీతలో చెప్పబడింది. “ఆత్మదర్శియైన మహాత్ముని నుండి నిజమైనజ్ఞానాన్నిపొందినప్పుడు నీవు తిరిగి మోహలో పడవు. ఎందుకంటే ఆ జ్ఞానం ద్వారా నీవుజీవులందరినీ పరమాత్ముని అంశలుగా, అంటే నా వారిగా చూడగలుగుతావు” అని శ్రీకృష్ణభగవానుడు అర్థమనికి తెలియజేసాడు. కనుకజీవులందరినీ శ్రీకృష్ణభగవానుని అంశలుగా తెలిసికోవడమే ఆత్మదర్శి నుండి, అంటే అన్నింటని యథార్థంగా ఎరిగినవాని నుండి జ్ఞానాన్నిపొందడం వలనకలిగే ఫలితము, దివ్యపరిణామము! శ్రీకృష్ణమనికి అన్యంగా ఏదీ లేదనే దివ్యజ్ఞానమే గీతాజ్ఞానము!

(భగవద్గీత, అధ్యాయము 4, శ్లోకము 35 ఆధారంగా)

భగవద్గీత (9.17) :

పితామహస్య జగతో మాతా ధాతా పితామహః |
వేద్యం పవిత్రం ఓంకార బుక్కామ యజురేవ చ ||

“నేను ఈ జగత్తుకు తండ్రిని, తల్లిని, పోషకుడిని,
పితామహుడిని, జ్ఞానలక్ష్మ్యమును, పవిత్రము
చేసేవాడిని, ఓంకారమును నేనే. బుగ్యేదము,
సామవేదము, యజుర్వేదము కూడ నేనే.”

బాలగోపాలం

ముగ్గురు మిత్రులు

బాలల ఉపదేశాత్మక కథ

ఈక ఊళ్ళో రాము, సోము, భీము అనే ముగ్గురు
మిత్రులు ఉండేవారు. అందరి ఇళ్ళు దగ్గర దగ్గరే
ఉండేవి. అందుకే ఆ ముగ్గురు కలిసి బడికి పోవడం,
కలిసి ఇంటికి రావడం, కలిసి ఆడుకోవడం చేసేవారు.
ముగ్గురు కలిసి సాయంత్రం ఒక గంటసేపు ఆడుకోనిదే
వారికి సంతృప్తి కలిగేది కాదు. ఒకరోజు ఆ ముగ్గురు
మిత్రులు మైదానంలో ఆటలాడుకొని ఇంటికి
పస్తున్నారు. దారిలో హారాత్తుగా వారికి ఒక డబ్బు
పర్చు కనిపించింది. దానిలో డబ్బు బాగానే ఉంది.
ముగ్గురు మిత్రుల చూపు ఒకేసారి ఆ పర్చు మీద
పడింది. ఒక్కసారిగా వారు ఆగిపోయారు.

“ఆ డబ్బు పర్చు తీసికొందాము. చక్కగా
మితాయిలు కొనుకోవచ్చు” అని భీము అప్రయత్నంగా
అన్నాడు. దానికి రాము, సోము అంగీకరించలేదు.
పరుల సామ్యు తీసికోవడం తప్పని ఇద్దరూ అన్నారు.
“మనది కానపుడు మనకెందుకు? ఇంటికి పోదాం
పదండి” అని సోము కొంత ఆలోచనతో అన్నాడు.

ఆ మాటకు భీము ముఖం ముడుచుకున్నాడు.
రాము మాత్రము సోము మాటకు అభ్యంతరము
తెలుపుతూ “ఇది మనది కానపుడు తీసికోవచ్చు
మంచిదే. కాని అంతకంటే మంచి విషయం దానిని దాని
అసలైన యజమాని దగ్గరకు చేర్చడం. ఎందుకంటే
దీనిని పోగొట్టుకున్న యజమాని ఎంతో కలవరపడుతూ
ఉంటాడు. ఈ డబ్బుతో ఆయనకు ఎంత
అవసరమున్నదో మనకు తెలియదు కదా! కాబట్టి ఈ
పర్చును మనం తీసికోవద్దు, అలాగే ఏదీ పట్టనట్లు
దీనిని ఇక్కడే పదిలి వెళ్ళిపోవద్దు. పైగా కాసేపు

ఇక్కడే వేచి ఉందాం. ఈ పర్చును పోగొట్టుకున్న వ్యక్తి
ఎలాగు దీనిని వెదుక్కుంటూ వస్తాడు. అప్పుడు
ఇచ్చేదాం” అని అన్నాడు. రాము ఈ విధంగా
అంటున్న సమయంలోనే ఒక వ్యక్తి కంగారుగా
అక్కడకు వచ్చాడు. పస్తూనే ఆ వ్యక్తి తన పర్చును
చూసారా అంటూ ముగ్గురు మిత్రులను అడిగాడు. రాము
వెంటనే తన చేతిలో ఉన్న పర్చును ఆయనకు
ఇచ్చాడు. ఆ వ్యక్తి పరమానందముతో ముగ్గురు
మిత్రులను ఆలింగనము చేసికొన్నాడు. తన సంచీలో
ఉన్న మితాయిని ముగ్గురికి ఇచ్చి తన ఆనందాన్ని
పంచుకున్నాడు. ముగ్గురు మిత్రులు కూడ ఆ వ్యక్తి
అనందాన్ని చూసి తాము చేసిన మంచిపనికి సంతృప్తి
చెంది ఇండ్రుకు వెళ్ళిపోయారు.

కాబట్టి దీని నుండి మనము
నేర్చుకునేదేమిటంటే పరుల సామ్యును ఎప్పుడూ
అశించకూడదు. మనము మన బుద్ధిని, ధనాన్ని,
వాక్యాని ఇతరులకు ఉపయోగపడే విధంగా చేయాలి.
అప్పుడు మనకు శ్రీకృష్ణభగవానుని కరుణ తప్పకుండ
లభిస్తుంది.

బాలలకు ఇదు మంచి అలవాట్టు

- పండ్రరసాలను, పానీయాలను మంచినీళ్ళలాగా గడగడ త్రాగవద్దు. మంచినీళ్ళను గడగడ త్రాగినా ఫరవాలేదు, కాని పానీయాలను, పండ్రరసాలను కొద్దికొద్దిగా సిహ్ చేస్తూ, చప్పరిస్తూ నెమ్ముదిగా త్రాగాలి. అప్పుడు వాటి నుండి పూర్ణలాభం మీకు చేకూరుతుంది.
- బయట దొరికే కృతిముషైన శీతల పానీయాలను త్రాగవద్దు. వాటి పలన కలిగే అరోగ్యం ఏమీ లేదు, పైగా డబ్బు వుధా అవుతుంది. ఎప్పుడైనా బయటకెళ్ళి పానీయాలు త్రాగాలంటే కొబ్బరిబోండాం నీళ్ళు త్రాగండి.
- అమ్మానాన్న ఇచ్చే పాకెట్మనీలో నుండి ప్రతీనెల కొంత దాచడం అలవాటు చేసికోండి. ఖుర్చు చేయగా మిగిలింది ఆదా చేయడం గొప్పు.

అదా చేయగా మిగిలింది మాత్రమే ఖుర్చు చేయడం గొప్పు. ఆ ధనంతో పండు గాని, పుష్పం గాని తీసికొని పచ్చి శ్రీకృష్ణభగవానునికి సమర్పించండి. అప్పుడు భగవంతుని ఆశీర్వాదం మీకు తప్పకుండ లభిస్తుంది.

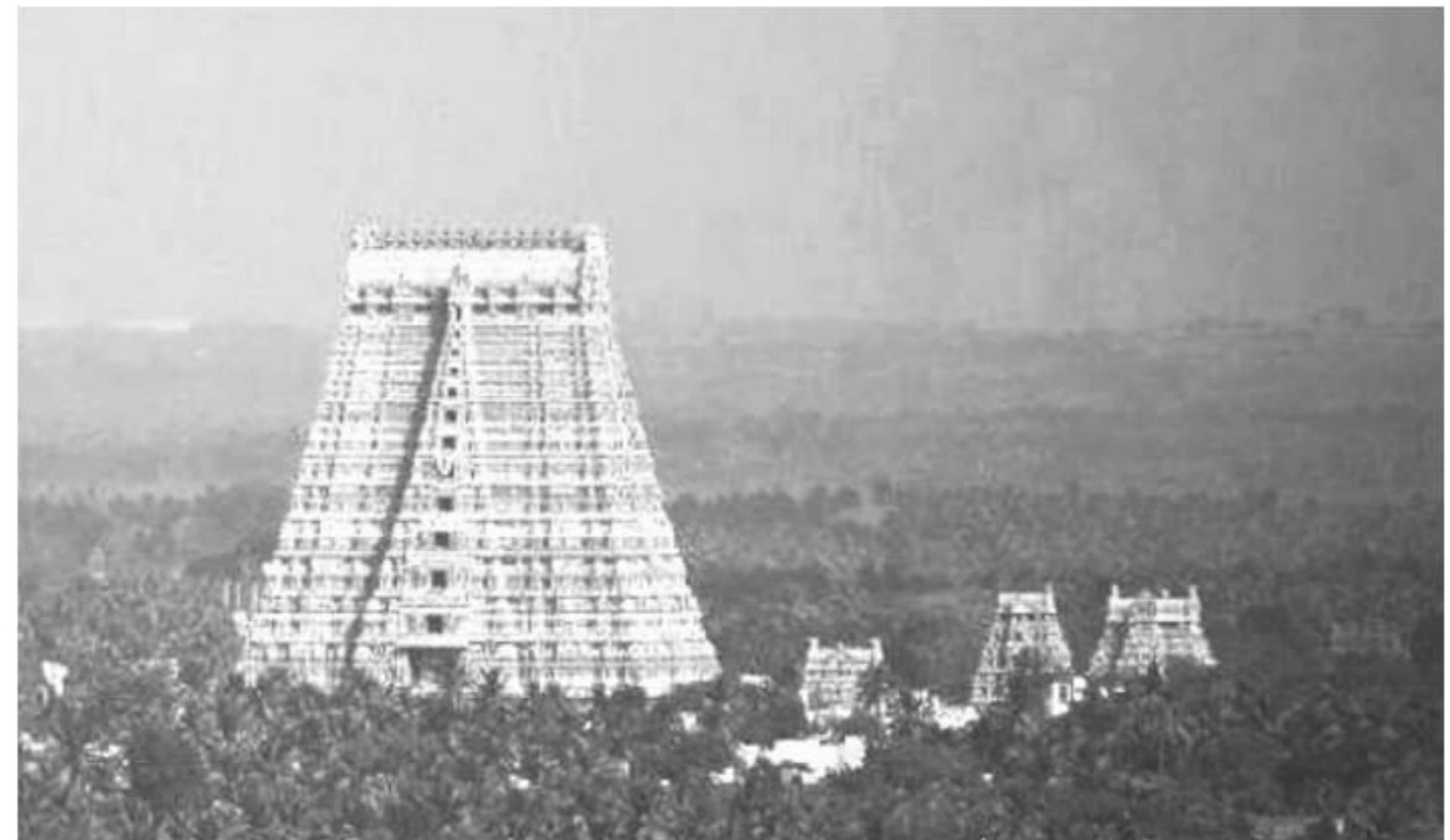
- రోడ్సు మీద దొరికే చిరుతిండ్లు తినకండి. హాయిగా అమ్మ వండే చేగోడీలు, కజ్జికాయలు వంటి కృష్ణప్రసాదంతోనే సంతృప్తి చెందండి. బయట దొరికే చెత్త ఆహారాలు తింటే కడుపు కూడ చెత్తకుండీలాగా తయారై రోగాలు ఈగలలాగా ముసురుతాయి. అప్పుడు బాధపడేది మీరేగా!
- అతిచల్లగా ఉండేవి, అతివేడిగా ఉండేవి అయిన ఆహారపదార్థాలు ఎప్పుడూ మంచివి కావు. అవి ఏమీ అరోగ్యాన్ని పాడుచేస్తాయి. మితంలో ఉంటేనే సుఖం!

హారేకృష్ణ!

భక్తిసార ఆళ్యారులు

(35వ పేజీ తరువాయి) తెరిచాడు. దాని నుండి అగ్నికీలలు బయటకు వచ్చాయి.

కాని ఆళ్యారు ఏమాత్రం భయపడలేదు. కూర్చున్న వ్యక్తి కూర్చున్నట్లుగానే ఉండి తన కాలిబోటనవేలితో నేలను గట్టిగా నొక్కారు. అంతే! ఆయన కాలి క్రింద భాగం నుండి ప్రచండమైన అగ్ని వెలుపడి శిష్టాలు మూడో కంటి అగ్నిని మ్రింగేసింది. అంతేకాదు, అది శివపార్వతుల వెంటపడింది. ఇద్దరు పరిగెత్తుకుంటూ గర్భగుడిలో ప్రవేశించి శ్రీరంగనాథుని శరణజోచ్చారు. అప్పుడు ఆ దేవదేవుడు వైకుంఠ మేఘాలను సృష్టించి, వాటి ద్వారా పడే వర్షంతో ఆళ్యారు సృష్టించిన అగ్నిని చల్లార్చాడు. క్షణంలో ఆ ప్రాంతమంతా జలమయం అయింది. అయినా ఆళ్యారులు నిశ్చింతగా కూర్చుని రంగనాథుని సృష్టితో తన కార్యం చేసుకుంటున్నారు. అప్పుడు శివపార్వతులు మళ్ళీ విన్మంగా ఆళ్యారు దగ్గరకు వచ్చి ఆయన భక్తిప్రపత్తులను, మహిమను కీర్తించారు. సంపూర్ణమైన ప్రేమభక్తిలో మునిగి, ఏమాత్రం భౌతికవాంచలు లేకుండ జీవించడమే భక్తిసారమని,

అటువంటి జీవితాన్ని అక్షరాలా పాటిస్తున్నందుకు ఆ ఆళ్యారు నిజంగా భక్తిసార స్వరూపులని వారు స్తుతించారు. అప్పుడే శిష్టాలు ఆ ఆళ్యారుకు భక్తిసార ఆళ్యారులుగా నామకరణం చేసాడు. సాక్షాత్తుగా శిష్టాలు ద్వారానే తన పేరును పొందిన భక్తిసార ఆళ్యారులు భక్తులందరికి ఎంతో ఆదర్శాన్నియులు. శ్రీరంగంలో ఆయన ఎంతో సుప్రసిద్ధులయ్యారు. అటువంటి మహానీయుల సృష్టిమే పరమపావనము. అటువంటివారు ఈ జగత్తులో ఉన్నప్పుడే కృష్ణప్రేమలో మునిగి జీవన్ముక్తులై ఉంటారు. వారిని సమస్త జీవులు ప్రేమిస్తారు. వారే దేహత్వాగా నంతరము వైకుంఠ ధామానికి చేరుకుంటారు. హారేకృష్ణ!

<p>6 బుధవారం : శ్రీరామానుజాచార్య ఆవిర్భావ దినోత్సవం</p> <p>10 ఆదివారం : శ్రీరామనవమి (మధ్యహ్నం వరకు ఉపవాసం)</p> <p>13 బుధవారం : కామద ఏకాదశి</p> <p>14 గురువారం : పారణసమయం 06:00 - 10:08</p> <p>తులసి మరియు సాలగ్రామ జలదానం ప్రారంభం</p> <p>16 శనివారం : శ్రీ వంశీవదన తాకూర్ ఆవిర్భావ దినోత్సవం</p> <p>శ్రీ శ్యామానంద ప్రభు ఆవిర్భావ దినోత్సవం</p>	<p>2022 - ఏప్రిల్ లోకసంస్కరణ నుండి</p>	<p>23 శనివారం : శ్రీ అభిరామ తాకూర్ తిరోభావ దినోత్సవం</p> <p>25 సోమవారం : శ్రీల బృందావన దాస తాకూర్ తిరోభావ దినోత్సవం</p> <p>26 మంగళవారం : వరూధిన ఏకాదశి</p> <p>27 బుధవారం : పారణసమయం 06:44 - 10:04</p> <p>30 శనివారం : శ్రీ గదాధర పండిత ఆవిర్భావ దినోత్సవం</p>
---	--	---

శ్రీ రాధాగోవింద అష్టసభి గిరిరాజ్ కమలమందిరం
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, హరేకృష్ణ రోడ్, తిరుపతి-517507
ఫోన్: 9000991594, 9703526677, www.iskcontirupati.org

శ్రీ రాధాపార్థసారథి మందిరం
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, ఎన్.పెచ్-7, సోమలదొడ్డి,
అనంతపురం, ఫోన్: 08554-201234, 7660000602

శ్రీ రాధాగోవింద మందిరము
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, గౌతమి ఘాట్, రాజమండ్రి,
www.iskconrajahmundry.com
ఫోన్: 0883-2442276/77/88, 9959590819

శ్రీ రాధాదామోధర మందిరం
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, సాగర్ నగర్, విశాఖపట్టణం-45,
ఫోన్: 9398364483 www.iskconvizag.org

శ్రీ రాధాశ్యామసుందర మందిరము
అమరావతి కరకట్ట రోడ్, ఉండవల్లి, విజయవాడ-522501
ఫోన్: 9874730064, 8420002624

ఇస్కూన్ జగన్నాథ మందిరం
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, మల్లారెడ్డి నగర్, 2వ లేన్,
ఎ.టి.అగ్రహరం 4వ లైను, రెడ్డి కాలేజి రోడ్డు, గుంటూరు.
ఫోన్: 9533132425, 9849045904.

శ్రీ జగన్నాథ బలదేవ సుభద్ర మందిరం
డోర్ నెం: 1-27-56, నాజరుపేట, ఉంకసాల వారివీధి,
హిందీ ప్రచార సభ దగ్గర, తెనాలి-522201, గుంటూరు జిల్లా.
ఫోన్: 9492360855, 8500610816.

శ్రీజగన్నాథ మందిరం
ఇస్కూన్ శ్రీకాకుళం, పొన్నాడు ల్యిడ్జీ ప్రక్కన
పొన్నాడు పోస్ట్, నాగావళి నదీ తీరం, శ్రీకాకుళం
ఫోన్: 9177849429, 8500257979

శ్రీ రాధామదన్ మోహన మందిరము
శివాలయం ఎదురుగా, పెదకాని-522509

శ్రీ రాధాకృష్ణ మందిరం
ఇస్కూన్ సిటీ, హరేకృష్ణ రోడ్, నెల్లూరు-524004,
ఫోన్: 0861-2314577, 9985058550, www.nelloreiskcon.com

ఇస్కూన్ కేంద్రాలు

శ్రీ రాధాగోవిందచంద్ర మందిరము
హరేకృష్ణ ల్యాండ్, హరేకృష్ణ రోడ్, బరంపేట,
నరసారావుపేట-522601

ఫోన్: 08647222331, 9652440145. ఇంచు2754ఽఽ54

ఇస్కూన్ జగన్నాథ మందిరం

డోర్ నెం: 40-384, 2ndఫ్లోర్, భగీరథి కాంప్లక్స్, కింద్స్ వరల్ ఎదురుగా
పార్క్ రోడ్, కర్నూలు-518002, ఫోన్: 08518 226878, 9398126877

శ్రీ రాధా మదనమోహన మందిరం

హరేకృష్ణ ల్యాండ్, నాంపల్లి స్టేషన్, పైదరాబాద్-500001

ఫోన్: 040-24744969, 24607089, www.iskconhyderabad.com

శ్రీ రాధాగోవింద మందిరము

27, సెయింట్ జాన్ రోడ్, సికింద్రాబాద్ - 500026.

శ్రీ కృష్ణబలరామ మందిరము

న్యూ నైమిశారణ్య క్లీత్రము, దబిల్పురం, మేడ్ఫోల్ మండలం,
రంగారెడ్డి జిల్లా-501401.

శ్రీ రాధాకృష్ణ జగన్నాథ బలదేవ్-సుభద్ర గౌరానితాయి మందిర్
మోక్షద్వారము వయా కేవంసి, అగ్రికల్చర్ రీసెర్చ్ స్టేషన్ ములుగు
రోడ్, వరంగల్-506007, ఫోన్: 9441085309.

హరేకృష్ణ మందిరము

హరేకృష్ణ రోడ్, చౌలమద్ది గ్రామము, మెట్టపల్లి,

కరీంనగర్ జిల్లా-505325, ఫోన్: 9440851408, 9951378448.

హరినామ ప్రచార కేంద్రాలు

శ్రీ రాధా గోవింద మందిరం

హరేకృష్ణ నగర్, ఎన్.పెచ్.5 రోడ్, రణస్తులం, కోప్పు, శ్రీకాకుళం జిల్లా,
సెల్: 9966816697, 9000379398. www.radhagovindmandir.in

ఇస్కూన్ ప్రచార కేంద్రం

ఇంటినెం: 3/1122, వై.యం.ఆర్.కాలని, ప్రాదుర్భటూరు-516360.

ఫోన్: 6302360560.

‘భగవద్రూప్’

చందాదారులు కండి!

హరేకృష్ణ సంఘం వారి

మూనపత్రిక

మంచి మునుము: 2.5 లక్ష రూపాయి 200/-

దిది ఎం.ఎ.లు పేరు పేరు పంచంది

భగవద్రూప్, హరేకృష్ణ కమల మందిరం

పార్క్ ల్యాండ్, హరేకృష్ణ రోడ్, తిరుపతి-07 ఫోన్: 7799747513

ఎమెయిల్: iskcon.tirupati@gmail.com వెబ్సైట్: www.krishna.com